

ÎMPREUNĂ
MAI PUTERNICI

BULETINUL INFORMATIV AL DELEGAȚIEI UNIUNII EUROPENE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

COOPERAREA UE – R. MOLDOVA: NOUTĂȚI

NOIEMBRIE – DECEMBRIE 2023

CUPRINS

01

MOBILITATE ȘI OAMENI

Edineț - în curs de tranziție spre o municipalitate modernă și sustenabilă cu sprijinul financiar al Uniunii Europene	8
EU4Culture: granturi de mobilitate pentru artiști și profesioniști din domeniul cultural din Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Republica Moldova	12
Peste 700 de spectatori au văzut filmele proiectate în cadrul Lunii Filmului European 2023 la Chișinău	13
Îmbunătățirea gândirii critice în rândul tinerilor prin jocuri de educație media	15
Campania națională dedicată Zilelor de informare Erasmus+ a demarat în decembrie 2023	17
Sprijinul Uniunii Europene orientat spre dezvoltarea comunitară și responsabilizarea socială, în cadrul proiectului EU4Accountability	19
Bilanț Ziua Ștafetei 2023: extinderea campaniei în raionul Strășeni	23
Platforma CahulActiv, lansată cu sprijinul UE - pune la dispoziția locuitorilor din sudul țării instrumente simple pentru planificarea activităților culturale și sportive	26
Simfonia cinematică „Odyssey MD” în primă proiecție la Chișinău	28

02

SOCIETATE MAI PUTERNICĂ

Provocările și prioritățile Republicii Moldova din justiție, domeniul social și economic, discutate cu reprezentanții mass-mediei în contextul deschiderii negocierilor de aderare la Uniunea Europeană	30
EUROSFAT 2023: Grupurile parlamentare europene susțin aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană	32

DonezAlimente.md: o soluție digitală, dezvoltată cu suportul UE, pentru sprijinirea serviciilor sociale și reducerea risipei alimentare	36
Programul de granturi al Uniunii Europene și UNFPA abilitază organizațiile locale să extindă prevenirea violenței pe bază de gen	38
9 maternități din țară au fost dotate cu ambulanțe moderne, furnizate cu suportul financiar al Uniunii Europene și UNFPA	40
Accesul egal al romilor la locuințe adecvate și desegregate - subiect cheie abordat în cadrul Platformei europene pentru incluziunea romilor	42
Standardele Europene privind discursul de ură și infracțiunile motivate de prejudecată în centrul instruirii profesioniștilor din domeniul juridic din Republica Moldova	44
Eforturi comune pentru o mai bună protecție a victimelor discriminării în Republica Moldova	45
Îmbunătățirea procesării cazurilor de discurs de ură care apar în media audiovizuală din Republica Moldova	47
Instruirea profesioniștilor din domeniul juridic în vederea combaterii discriminării pe criterii religioase, etnice și lingvistice în Republica Moldova	48
Abilitarea expertizei feminine în cadrul mass-media din Republica Moldova pentru atingerea parității de gen	49
La Bălți a fost deschis un centru de zi pentru copii cu dizabilități intelectuale, cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova	51
Eveniment inedit de artă digitală a marcat lansarea campaniei 16 zile de activism împotriva violenței față de femei și fete	53

03

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

Pregătiri pentru negocierile de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană	55
Noi instrumente pentru eficientizarea planificării acțiunilor aferente procesului de aderare la Uniunea Europeană	57
Pregătirea punerii în aplicare a noii Legi privind supravegherea pieței și conformitatea produselor	59
Noul Regulament UE privind siguranța generală a produselor pe cale de a fi transpus în lege și hotărâre de guvern	60

Instruiri privind noua Lege despre accesul la informațiile de interes public pentru autoritățile publice și judecători	61
Alinierea la standardele UE de securitate a plăților în era digitală – analizată în Republica Moldova	63
Întâlnirea Șefului EUBAM cu Comitetul însărcinat cu aspectele civile ale gestionării crizelor	64
EUBAM subliniază cooperarea transfrontalieră la o conferință de nivel înalt în domeniul antifraudă vamală, gestionarea provocărilor comune într-un mediu de crimă transnațională în schimbare	65
Grupul de coordonare vamală sub egida EUBAM își menține angajamentul de a sprijini inițiativa UE privind Coridoarele de solidaritate în regiunea Dunării de Jos	67
Capacitățile experților care lucrează la laboratoarele Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor – consolidate cu suportul financiar al UE	69
Specialiștii Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în continuă instruire și creștere profesională, cu suportul financiar al UE	70
Îmbunătățirea conformității cu standardele și reglementările tehnice în lanțurile valorice ale cărnii, păsărilor de curte și produselor lactate – un nou sprijin din partea Uniunii Europene și UNIDO	71
Noi perspective și recomandări pentru îmbunătățirea accesului la justiție în Republica Moldova	73
Rezultatele Proiectului UE „Sporirea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judecătoresc” prezentate în cadrul unui eveniment public	74
Viorica Dragan, recenziile: grație colectării datelor pe tabletă, am fost mult mai operativă, iar oamenii - mai receptivi	75
Alegerile locale din Republica Moldova: bilanțul lecțiilor învățate privind monitorizarea discursului de ură în media în timpul campaniei electorale	77
Consiliul Europei a organizat un curs de formare în dreptul Uniunii Europene pentru judecători și personalul Curții Constituționale a Republicii Moldova	79
Angajații Institutului Național al Justiției din Moldova, în vizită de studiu la Centrul de Studii Juridice din Lisabona	80
Angajații Ministerului Justiției și membrii grupului de lucru inter-instituțional au învățat din experiența Macedoniei de Nord în procesul de Screening UE în contextul Capitolului 23 și criteriilor politice	81
Cooperarea intercomunitară, model de organizare a serviciilor publice testată de raioanele Cahul și Ungheni	82
Primăriile municipiilor Cahul și Ungheni au fost certificate ISO pentru managementul calității și anti-mită	84
Continuă seria de discuții publice pe marginea Strategiei de dezvoltare a Managementului Finanțelor Publice	85

Specialiștii în investigații penale își consolidează capacitățile în domeniul blockchain & on-chain forensics	87
Doi noi Înalți Consilieri UE s-au alăturat Misiunii din Republica Moldova	88
Prima conferință regională la nivel înalt privind riscurile de criminalitate transfrontalieră a avut loc la Chișinău, organizată de Serviciul Vamal și Misiunea Înalților Consilieri UE	90
Campania de informare cu privire la noul Cod Vamal continuă cu instruirii pentru funcționarii vamali	92
Îmbunătățirea comunicării procurorilor: consolidarea reputației instituționale	93
Noi automobile de serviciu pentru Poliția de Frontieră și Inspectoratul General pentru Migrație, cu suportul UE	95

04

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Consolidarea competențelor de formare profesională a cadrelor didactice din Învățământul Profesional Tehnic prin intermediul programului EU4Moldova: Comunități Locale	97
Povestea surorilor vinificatoare de la Kislov – beneficiare a unui grant UE	99
Cu suportul Uniunii Europene, 20 de femei din raionul Telenești au beneficiat de instruirii în domeniul antreprenoriatului	102
O crescătorie de prepelițe din sudul țării se dezvoltă cu sprijinul UE și PNUD Moldova	104
550 oameni de afaceri au participat la campania amplă de informare cu privire la noul Cod Vamal	106
Construirea unui viitor mai bun: calea Moldovei către o piață a muncii echilibrată cu sprijinul Uniunii Europene	107
Organizațiile Societății Civile din Moldova sunt pregătite să abiliteze tineri antreprenori	109
Calea Moldovei spre UE: provocări și oportunități economice abordate	111

05

REZILIENTĂ ENERGETICĂ

Săptămânile Diplomației UE pentru Climă și Energia Verde în Republica Moldova au continuat până la sfârșitul anului 2023	113
Compensații la facturile de energie termică și electrică pentru consumatorii moldoveni - oferite cu sprijinul financiar al Uniunii Europene	115
Famiile vulnerabile din Moldova vor beneficia de vouchere pentru procurarea electrocasnicelor eficiente energetic, cu suportul Uniunii Europene	117
Grație suportului Uniunii Europene pentru tranziția energetică a Republicii Moldova, locatarii a patru blocuri din Chișinău vor plăti cu până la 30% mai puțin pentru căldură	119
Cu suportul Uniunii Europene, peste 290 elevi și profesori de la Liceul „Matei Basarab” din Basarabeasca beneficiază de condiții de studiu îmbunătățite	122

06

MEDIU ȘI CLIMĂ

Autoritățile naționale, experții naționali individuali și studenții din Moldova au învățat despre utilizarea setului de date COPERNICUS pentru monitorizarea de înaltă rezoluție a dinamicii ecosistemelor	124
Managementul apelor transfrontaliere: Reuniunea de Cooperare Moldova-Ucraina din noiembrie	126
Uniunea Europeană susține gestionarea durabilă a deșeurilor în Republica Moldova	128
Etichetarea ecologică și achizițiile publice durabile promovate în Moldova cu suportul oferit în cadrul EU4Environment	129
Achiziții publice durabile și etichetare ecologică în Republica Moldova: rezultate înregistrate	131

Copiii din grădinițele din municipiul Ungheni construiesc și programează roboți	133
Moldova LEADER IT Software: instrument IT care aduce transformarea digitală în mediul rural	136
RENAM, partenerul EaPConnect, susține noua rețea de screening pentru cancerul de col uterin din Moldova	138
Activitatea unei companii agricole din Cahul a fost modernizată grație unui grant pentru digitalizare, oferit de Uniunea Europeană și Suedia	139
Tinerii inovatori din regiunea Sud au fost premiați la Hackathonul „Soluții tech pentru mediu”	142
Micii antreprenori în era digitală: povestea de succes a soților Munteanu din Cahul	144

MOBILITATE ȘI OAMENI

Edineț - în curs de tranziție spre o municipalitate modernă și sustenabilă cu sprijinul financiar al Uniunii Europene

Servicii publice modernizate, digitalizate și bazate pe tehnologii prietenoase mediului, au fost inaugurate pe 6 decembrie în mun. Edineț. Acestea includ sistemul de transport public sustenabil, iluminare inteligentă stradală, investiții în sistemul de învățământ din localitate și altele.

Aceste rezultate remarcabile au fost înregistrate în cadrul proiectului „Edineț-oraș cu perspectivă de viitor”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Primăria mun. Edineț, în parteneriat cu primăria municipiului Alba Iulia, România.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

„Municipiul Edineț a reușit în ultimii ani să atragă investiții din diverse programe finanțate de UE și țările sale membre. Infrastructura în școli și grădinițe a fost îmbunătățită, un nou sistem de apă și canalizare a fost construit, a fost dezvoltat parcul industrial care oferă peste 400 de locuri de muncă. Astăzi, lansăm mai multe servicii publice inteligente, care contribuie și la inițierea de schimbări

sistemice la nivel local, inclusiv promovarea guvernării urbane inteligente prin abordarea participativă. Sunt încrezător că aceste servicii vor îmbunătăți viața cetățenilor într-un mod tangibil, acesta fiind obiectivul principal al Uniunii Europene”,

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

Astfel, locuitorii și oaspeții municipiului Edineț vor beneficia de o infrastructură modernizată a transportului public din Edineț, care include 8 autobuze moderne, cu acces pentru persoane cu dizabilități, prietenoase mediului (EURO 6) și cu un nivel ridicat de confort pentru călători. Totodată, pentru sporirea eficienței și transparenței în exploatarea transportului public, municipalitatea va beneficia și de un sistem pentru gestionarea transportului, care prevede monitorizare cu GPS, un punct de comandă cu echipament pentru monitorizare, iar pentru serviciile de transport, călătorii vor putea opta între 3 modalități de achitare: card bancar, card special dezvoltat sau numerar.

În același timp, în cadrul proiectului au fost construite 17 stații inteligente de așteptare a transportului public, dotate cu panou informativ, videocamere, iluminat fotovoltaic și WiFi (internet gratuit). Trei intersecții de străzi din centrul orașului au fost echipate cu un ansamblu de semaforizare care prevede și un sistem de undă verde pentru transportul public.

În cadrul proiectului a fost modernizat și sistemul de iluminat public stradal, fiind dotat și cu camere de supraveghere video, dintre care 10 piloni din infrastructura de iluminare publică sunt dotați cu funcționalități suplimentare, cum ar fi sistem WiFi și priză USB; 3 piloni - multifuncționali cu panouri informative (senzori de temperatură, calitate

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

aer și timp). Pentru modernizarea sistemului de iluminat public, au fost instalați 216 piloni, peste 200 corpuri de iluminat LED, peste 40 – camere video, un server de stocare a datelor video, au fost montate 410 module de control a aparatelor de iluminat public, iar 40 puncte de aprindere a iluminatului public – au fost modernizate și integrate în sistemul de telegestiune.

De subliniat că energia electrică necesară pentru funcționarea infrastructurii modernizate va fi produsă din surse de energie regenerabilă, asemenea asigurată cu suportul financiar al Uniunii Europene. În acest sens, un sistem fotovoltaic a fost montat pe clădirea primăriei, a Centrului tinerilor tehnicieni și pe Casa de cultură din mun. Edineț, cu o putere de 40KW fiecare. Totodată, pentru buna funcționare a infrastructurii publice inteligente, a fost instalată o rețea subterană de 7.2 km de fibră optică (internet), pentru conectarea obiectivelor publice inteligente și conectarea

cu sistemul de supraveghere video și monitorizare a transportului public.

Pentru sporirea sustenabilității mun. Edineț, în cadrul proiectului este promovată și cultura implicării locuitorilor în luarea deciziilor de modernizare și eficientizare a infrastructurii publice. Astfel, 5 asociații de locatari din Edineț beneficiază de granturi oferite de Uniunea Europeană, în valoare totală de cca 3.590.800 lei. Granturile au fost oferite în urma unui concurs public despre soluții inteligente aplicabile, în beneficiul locatarilor. Finaliștii au fost selectați prin intermediul votării publice. Astfel, granturile oferite sunt menite să soluționeze probleme din zonele rezidențiale pentru a moderniza infrastructura adiacentă blocului locativ, precum amenajarea eficientă a spațiilor publice din cartiere, pavare, amenajarea zonelor funcționale, instalarea ușilor, iluminare inteligentă și soluții de gestionare a apelor pluviale și a zonelor verzi cu sistem de irigare automatizat.

Mai mult, în contextul Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, în cadrul proiectului a fost creat și echipat un Centru de studii

multidisciplinare pentru elevi și instruire a profesorilor în domeniul digitalizării – Smart Lab, acesta fiind găzduit de Liceul Mihai Eminescu din localitate.

Serviciile publice inteligente inaugurate la Edineț includ și Ghișeul unic din incinta primăriei. Acesta a fost dotat cu mobilier pentru deservirea confortabilă a cetățenilor. În curând, în cadrul proiectului ghișeul va fi dotat cu echipament IT și va fi elaborată platforma de date urbane și sistemul e-cancelarie. Cetățenii vor putea ulterior solicita circa 20 de acte printre care certificat de urbanism pentru proiectare, autorizație de construcție sau de demolare, notificare privind inițierea activității comerciale, emiterea duplicatelor și extraselor din arhivă și multe altele.

„Reiterez faptul că acest proiect-pilot a fost nu numai o deschidere de noi orizonturi pentru comunitatea Edineț, dar și o formulă de implicare civică, de priorizare a necesităților, precum și o tendință de regăsire prin noile servicii publice într-o societate preponderent europeană atât ca afirmare, cât și ca tendință. Edinețul prin el rămâne un deschizător de drumuri în parcursul sigur spre comunitatea europeană. Mulțumim Uniunii Europene pentru această oportunitate”,

a declarat Constantin Cojocaru, Primarul municipiului Edineț.

Evenimentul a culminat cu inaugurarea simbolului „Edineț – oraș inteligent”, care a fost instalat în centrul orașului, marcând direcția de dezvoltare urbană a municipiului Edineț în următorii ani.

Informație de context

Scopul proiectului „Edineț – oraș cu perspectivă de viitor”, care este în proces de implementare în perioada 1 martie 2021 - 28 februarie 2025, este de a îmbunătăți calitatea dezvoltării urbane, serviciile publice și, în general, condițiile de trai ale cetățenilor din mun. Edineț prin aplicarea soluțiilor inteligente în mai multe domenii de dezvoltare urbană: guvernare locală, servicii publice, cartiere de locuit, afaceri și educație.

Bugetul proiectului este de 4.358.886 euro, dintre care 4.140.186 euro este grant din partea Uniunii Europene prin programul „Autorități Locale: Parteneriate pentru orașe durabile 2020” și 218.700 euro contribuția partenerilor de implementare.

Proiectul a demarat prin elaborarea Planului Urbanistic General. Acesta prevede planul de dezvoltare teritorială a orașului pentru următorii 15 ani.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EU4Culture: granturi de mobilitate pentru artiști și profesioniști din domeniul cultural din Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Republica Moldova

Proiectul "EU4Culture", finanțat de Uniunea Europeană, a lansat un grant de mobilitate pentru artiști individuali și profesioniști din domeniul cultural din Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Republica Moldova.

Apelul de granturi sprijină activități precum stagii, vizite de studiu, conferințe (online/offline), dezvoltare profesională și alte activități care se desfășoară într-o altă țară și care promovează schimbul de cunoștințe și dialog intercultural.

Artiștii și profesioniștii din domeniul cultural cu vârsta de peste 18 ani, din toate sectoarele culturale și creative, care sunt rezidenți permanenți legali în Armenia, Azerbaidjan, Belarus și Republica Moldova sunt eligibili pentru a aplica. Sunt eligibile doar proiectele de mobilitate individuală și internațională.

Termenul limită pentru depunerea dosarelor de participare este 16 februarie 2024, ora 23:59 CET.

Mai multe informații:
<https://cutt.ly/AwDg8l0s>

EU4Culture este un proiect de patru ani finanțat de Uniunea Europeană pentru a sprijini sectorul cultural și creativ, cu un accent special pe orașele și localitățile care nu sunt capitale din țările Parteneriatului Estic. Proiectul este implementat de Goethe-Institut

(lider), Centrele Cehe, Institutul Cultural Danez și Institutul Francez de Georgie. De la înființarea sa, EU4Culture a lansat trei cereri de granturi de mobilitate, sprijinind proiectele de mobilitate a 295 de persoane.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Peste 700 de spectatori au văzut filmele proiectate în cadrul Lunii Filmului European 2023 la Chișinău

Pe parcursul lunii noiembrie, în Luna Filmului European la Chișinău au fost proiectate 6 lungmetraje și 5 scurtmetraje – toate participante sau premiate la Festivaluri Internaționale de Film cu renume mondial, printre care Festivalul Internațional de Film de la Cannes. Iată care sunt peliculele proiectate:

„Anatomy of a Fall” (Franța) – câștigător Palme d’Or, Cannes Film Festival 2023, regizoare: Justine Triet. Thriller-dramă de producție franceză, din 2023, pe scenariul scris de Justine Triet și Arthur Harari. În peliculă apare actrița Sandra Hüller în rolul unei scriitoare acuzată de moartea soțului ei, care încearcă să-și demonstreze nevinovăția.

„20,000 Species of Bees” (Spania) – câștigător Silver Bear, Berlinale Film Festival 2023, regizoare: Estibaliz Urresola Solaguren. Film-dramă de producție spaniolă, din 2023, scris și regizat de Estibaliz Urresola Solaguren în lungmetrajul ei de debut. Pelicula spune povestea Luciei, o fetiță de opt ani, care este în căutarea identității. Rolul principal e jucat de Sofía Otero care, la vârsta de doar 9 ani, a luat premiul pentru cea mai bună actriță la Berlinale.

„Blackbird Blackbird Blackberry” (Georgia) – câștigător Best Film Award, Sarajevo Film Festival 2023, regizoare: Elene Naveriani. Lungmetraj de ficțiune, lansat în 2023. Filmul prezintă istoria unei femei de 48 de ani, Etero originară dintr-un sat georgian, care își caută calea spre fericire în pofida prejudecăților societății.

   UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Slow” (Lituania) – câștigător Directing Award, Sundance Film Festival 2023, regizoare: Marija Kavtaradze. Film dramă-romance, scris și regizat de Marija Kavtaradzė. Pelicula povestește despre intimitatea dintre Elena și Dovydas, o dansatoare și un traducător din limbajul semnelor – o relație care răstoarnă stereotipurile și noțiunile convenționale de cuplu.

„Nu aștepta prea mult de la sfârșitul lumii” (România) – câștigător Special Jury Prize, Locarno Film Festival 2023, regizor: Radu Jude. Coproducție între România, Croația, Franța și Luxemburg. O comedie cu umor negru, lansată în 2023, scrisă și regizată de Radu Jude. Ilinca Manolache o joacă pe protagonista filmului, care este angajată de o companie multinațională din București în scopul de a găsi eroi și eroine pentru un spot publicitar despre siguranța la locul de muncă.

Filmele au fost proiectate la Cineplex Loteanu și au adunat peste 700 de spectatori, fiind difuzate în limba originală, cu subtitrare în română sau engleză, iar biletele distribuite gratuit se epuizau cu câteva zile înainte de fiecare proiecție.

Luna Filmului European este unul dintre cele mai importante evenimente cinematografice din Europa, care a avut loc în premieră la Chișinău, simultan cu alte peste 45 de orașe din toată Europa, cu susținerea Academiei Europene de Film (European Film Academy). Publicul care a urmărit peliculele în Chișinău este invitat să-și împărtășească impresiile într-un sondaj online pe [acest link](#).

Luna Filmului European 2023 la Chișinău a avut loc la inițiativa Centrului Național al Cinematografiei, realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și organizată de Principalul Centru de Informare al UE la Chișinău, Europe Café.

Îmbunătățirea gândirii critice în rândul tinerilor prin jocuri de educație media

Jocurile interactive au devenit un instrument puternic pentru sporirea gradului de educație mediatică în rândul persoanelor, în special al tinerilor. Superlike și Centrul Media pentru Tineri (CMT), partenerii proiectului „Susținerea Presei Independente și a Rezilienței Informaționale (SIMIR) în Moldova”, au dezvoltat capacitatea de a gândi critic și de a identifica informații corecte a sute de copii și adolescenți prin intermediul jocurilor interactive.

Moldova, la fel ca multe alte țări, se confruntă cu provocări legate de manipulare,

dezinformare și propagandă în mass-media. Jocurile media pot servi ca un instrument valoros pentru a contracara propaganda și pentru a spori educația mediatică în rândul populației. În perioada noiembrie 2022 – septembrie 2023, proiectul SIMIR, finanțat de Uniunea Europeană, a derulat programul de granturi „Răspunsul comunităților la dezinformare”, care a sprijinit activități comunitare care au contribuit la îmbunătățirea gândirii critice a cetățenilor și la dezvoltarea abilităților de identificare a dezinformării și a propagandei.

Printre cei șase beneficiari de granturi s-au numărat Superlike și CMT, care s-au concentrat pe implicarea tinerilor în activități interactive pentru a-i învăța ce înseamnă media și cum să navigheze eficient și în siguranță în acest mediu. Inițiativele acestora - actualizarea jocului de masă Media Jungle (Superlike) și

a jocului educațional de educație mediatică Media Quiz (CMT) - au ajuns în toate cele 32 de raioane ale Republicii Moldova prin intermediul a 70 de sesiuni de joc desfășurate în școli, atât în limba română, cât și în limba rusă. Unul dintre principalele beneficii ale jocurilor interactive precum Media Jungle

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

și Media Quiz este capacitatea lor de a implica utilizatorii în procesul de învățare. În loc să consume pasiv informații, jucătorii devin participanți activi, luând decizii, rezolvând probleme și explorând medii virtuale. Această interactivitate promovează o experiență de învățare practică care poate spori semnificativ alfabetizarea media.

„Media Jungle este un joc care mi-a captat atenția și mi-a stârnit curiozitatea de a învăța lucruri noi. Prima mea impresie despre joc a fost foarte pozitivă. Jocul abordează o gamă largă de întrebări legate de diverse platforme de socializare, aplicații de mesagerie și propagandă media. De-a lungul jocului, am învățat multe lucruri despre aplicații, manipulare și știri false. Media Jungle ne-a învățat să fim critici, responsabili și conștienți de influența mass-media asupra noastră și a societății. Prin intermediul jocului Media Jungle, avem o modalitate interactivă și distractivă de a explora subiecte precum dezinformarea și manipularea informațiilor”,

a declarat Victoria Gubciac, Ambasadoarea Media Jungle.

„Mi-am imaginat Media Quiz ca pe un Ce? Unde? Când? [un joc popular TV] unde trebuie să răspundem la întrebări despre educația media. Partea de joc „Cine a furat miliardul?” este o experiență unică, plină de căutări interesante combinate cu cunoștințe de educație media. Am fost impresionat de mentorii jocului și de modul în care au reușit să-mi capteze atenția pe tot parcursul instruirii! Mulțumesc, CMT, pentru cele două ore și jumătate productive! Aștept cu nerăbdare mai multe”,

a spus un participant Media Quiz.

În total, 1.333 de copii și adolescenți, printre care 874 de fete și 459 de băieți, au participat la sesiunile de joc, exprimându-și motivația de a afla mai multe despre implicațiile și efectele mass-media.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Campania națională dedicată Zilelor de informare Erasmus+ a demarat în decembrie 2023

Erasmus+, programul Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport, a lansat pe 28 noiembrie noul apel pentru propuneri de proiecte 2024, având un buget total de 4,3 miliarde euro disponibile pentru anul care vine, inclusiv pentru proiecte cu participarea instituțiilor din Republica Moldova.

În lumina acestei lansări, în perioada decembrie 2023 - februarie 2024, Oficiul Național Erasmus+ în Moldova, în cooperare cu Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și Ministerul Educației și Cercetării, organizează Campania națională de informare privind noul apel și oportunitățile programului Erasmus+ pentru instituțiile și persoanele interesate din Moldova.

Primele sesiuni de informare au fost organizate după cum urmează:

- » 14 decembrie 2023 - **sesiune națională de informare pentru cadre universitare**, la Academia de Studii Economice a Moldovei.
- » 19 decembrie 2023 - **sesiune națională de informare pentru cadre didactice**

din instituții de învățământ profesional tehnic, la Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”.

- » 20 decembrie 2023 - **sesiune națională de informare pentru studenți**, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

În cadrul celor trei zile de informare, prezentări și discuții despre mobilitățile internaționale de credite, consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior și al educației și formării profesionale, despre proiectele Erasmus Mundus Joint Masters și Jean Monnet au fost oferite de Oficiul Național Erasmus+ din Moldova și de către beneficiarii programului Erasmus+.

Campania a este adresată reprezentanților instituțiilor publice sau private, active în domeniul educației, formării, tineretului și sportului care sunt interesate să aplice pentru finanțare în cadrul Erasmus+, studenților și tinerilor, dar și tuturor persoanelor dispuse să afle mai multe despre program. În total peste de 200 persoane au participat la cele trei sesiuni de informare ale Oficiului Național Erasmus+ din luna decembrie.

Programul Erasmus+ reprezintă un exemplu de impact pozitiv de integrare europeană și de mobilitate internațională, îmbogățind viețile a aproape 4 milioane persoane în perioada 2014-2020. Bugetul noului Program Erasmus+ 2021-2027 este de 26,2 miliarde euro, comparativ cu 14,7 miliarde euro pentru perioada precedentă 2014-2020. Acesta este completat cu aproximativ 2,2 miliarde euro din instrumentele externe ale Uniunii Europene. Noul Program Erasmus+ deschide oportunități pe plan internațional pentru peste 12 milioane persoane. În perioada 2014-2023, instituțiile de învățământ din Republica Moldova au reușit deja să implementeze: în jur de 4300 de mobilități academice Erasmus+ între universitățile din Republica Moldova și UE, 30 de proiecte de consolidare a capacităților în învățământul superior, 31 de proiecte Jean Monnet și 5 proiecte de consolidare a capacităților în sfera educației și formării profesionale.

Srijinul Uniunii Europene orientat spre dezvoltarea comunitară și responsabilizarea socială, în cadrul proiectului EU4Accountability

Cetățenii, organizațiile societății civile și autoritățile locale din cele 10 raioane, beneficiază pe deplin de rezultatele proiectului EU4Accountability și deja au planuri comune pentru dezvoltarea localităților pentru anul următor.

În perioada noiembrie-decembrie, alte câteva proiecte și-au atins obiectivelor trasate și au anunțat rezultatele atinse în comunitățile implicate în proiect.

Acum, cetățenii municipiului **Strășeni** beneficiază de un Centru de Informare dotat cu echipament de birou, grație AO "Băștinașii din Strășeni". Crearea unui spațiu special amenajat a apărut din necesitatea locuitorilor de a accesa rapid informații și de a beneficia de diverse servicii, de a avea un spațiu pentru întâlniri și activități pentru tineri, inclusiv pentru refugiați, de a consolida abilitățile societății civile și implicarea civică.

AO "Dezvoltare prin Implicare" a sprijinit acțiunile Coaliției locale a ONG-urilor din **Cimișlia** pentru dezvoltarea societății

civile, au amenajat un spațiu special și au îmbunătățit colaborarea și comunicarea eficientă cu APL.

Recent lansat, Civic HUB este un spațiu conceput și destinat activităților OSC, care va coordona punerea în aplicare a Strategiei de dezvoltare a societății civile recent elaborate. Primele rezultate includ organizarea unui concurs de inițiative și soluții inovatoare pentru problemele locale cu participarea tinerilor din Cimișlia.

AO "PROSPECT" a contribuit la transparența și monitorizarea politicilor publice în orașul Cimișlia și satul Selemet. În prezent, ambele localități dispun de săli de ședințe dotate cu echipamente audio-video pentru a implica mai mulți cetățeni și de a spori responsabilitatea autorităților publice.

AO "Centrul Multifuncțional de Educație, Informare și Cultură", din orașul **Telenești** a organizat "Școala Liderilor Comunitari", un proiect dedicat exclusiv tinerilor, care a creat oportunități de a învăța despre buna guvernare, bugetarea participativă și advocacy, precum și despre cum să organizeze audieri publice. De asemenea,

elevii au identificat problemele comunității și au învățat cum să elaboreze proiecte și să mobilizeze comunitatea. Vizita de studiu la Centrul de voluntariat din orașul Bălți, le-a permis să facă schimb de idei cu colegii și să preia cele mai bune practici pentru implementarea inițiativelor sociale.

Localitățile **Chițcanii-Vechi** și **Negureni** din raionul Telenești au o viziune strategică de dezvoltare, grație Centrului de Informare și Resurse „PRO BONO”, reprezentanții autorităților locale, cetățenii activi și reprezentanții instituțiilor de învățământ au beneficiat de o serie de instruirii menite să sporească transparența și implicarea în procesul decizional. Prin implicarea activă a cetățenilor, au fost elaborate Strategii de dezvoltare comunitară pentru fiecare localitate. Aceste documente urmăresc să aibă un impact asupra dezvoltării socio-economice, să definească prioritățile și mecanismele de acțiune și să asigure un proces transparent de guvernare locală.

AO „Eternitate” a organizat în raionul **Fălești** o conferință care a evidențiat rolul crucial al bugetării participative în abordarea necesităților comunității, unde resursele financiare sunt adesea limitate. Proiectul implementat a adus beneficii semnificative, cum ar fi implicarea activă a cetățenilor în viața comunității, consolidarea coeziunii

sociale și dezvoltarea durabilă prin proiecte inovatoare. Au fost implementate cu succes proiecte concrete, cum ar fi instalarea urnelor de vot și a stației auto.

În premieră, în raionul **Glodeni** a avut loc Forumul Societății Civile - eveniment organizat de AO „Solidarii Neamului” și asociațiile membre ale Consiliului Raional

de Participare Glodeni, AO „Bastinasilor Ciuciulea - Vatra de Dor”, AO „Neemia”, AO „Balatina”, AO „Terra Gold”. Partenerii locali și-au propus să consolideze rețeaua sectorului asociativ din raionul Glodeni, pentru a dezvolta un dialog constructiv între societatea civilă și autoritățile publice de nivelul întâi și al doilea. Crearea unei platforme pentru a explora subiecte de interes comun și de importanță vitală pentru comunitate a fost, de asemenea, primordială. Cei 50 de participanți la forum au abordat subiecte precum: aplicarea politicilor europene în raport cu sectorul neguvernamental, practici pozitive în dezvoltarea sectorului asociativ și parteneriatele APL-ONG și rolul acestora în dezvoltarea locală.

AO „Solidarii Neamului”, din Glodeni a organizat o vizită de studiu la Soroca cu scopul de a face schimb de practici pe probleme de guvernare locală. Au fost împărtășite bune practici privind implementarea proiectelor investiționale, dezvoltarea serviciilor sociale create de asociație, vizitarea acestor servicii, succese, provocări și lecții învățate pe parcursul activităților.

AO „ActiveWomen” a participat la Consiliul Raional de Participare din **Cahul**, pentru a discuta despre Parteneriatele locale pentru buna guvernare; egalitatea și diversitatea în crearea parteneriatelor și sprijinul UE pentru buna guvernare, printre alte subiecte. În plus, Asociația a instalat panouri de informare în comuna Zîrnești.

AO „Terra Gold din Glodeni”, a organizat o vizită de schimb de experiență care a avut loc la **Trebujeni, Orhei**, unde a venit un grup de elevi de la Liceul „Dimitrie Cantemir” din localitatea „Dimitrie Cantemir” din Orhei. În cadrul acestei vizite, elevii au discutat despre activitățile pe care le desfășoară în cadrul instituției, precum și despre implicarea lor în societate.

Datorită proiectului, Asociația Băștinașilor Ciuciulea - Vatra de Dor, a crescut accesul la informații pentru persoanele cu dizabilități prin adăugarea de plugin-uri pe site-ul primăriei pentru a facilita citirea informațiilor de către persoanele cu deficiențe de vedere și auz.

Asociația „Cutezatorul” a organizat audieri publice pe marginea proiectului de buget al raionului Fălești pentru anul 2024, organizat de Consiliul Raional **Fălești**. Anterior, asociația a organizat în Taxobeni, Fălești, un seminar pentru reprezentanții APL și ai societății civile pe tema bugetului participativ, cu privire la bugetarea participativă și a prezentat experiența Primăriei Fălești în organizarea și desfășurarea procesului de bugetare participativă, construcție și lansare, cu sprijinul cetățenilor și al proiectului.

AO „Bizim Geleceemiz” a găzduit cu succes conferința de sinteză a proiectului. Ca urmare a dezvoltării proiectului, a fost semnat un acord de cooperare între ONG și Primăria comunei **Svetliy**, precum și elaborată Strategia de dezvoltare instituțională a BIZIM GELECEEMIZ SA pentru perioada 2023-2027.

De asemenea, în cadrul proiectului a fost lansat un GHID DE BUNE PRACTICI privind buna guvernare și bugetarea participativă la nivel local, elaborat de AO Caroma Nord, care explică și exemplifică rolul participanților direcți și indirecti în procesul de guvernare, esența bunei guvernări, exemple de bune practici al procesului de guvernare, aspecte legale necesare pentru implementarea la nivel de APL al procesului de bugetarea participativă, responsabilitate socială și importanța actorilor comunitari în dezvoltarea localității. Tot în acest GHID este prezentat un cadrul de reglementare care facilitează cooperarea eficientă dintre OSC și APL.

Proiectul "EU4Accountability", se derulează în perioada 2022-2024, este finanțat de Uniunea Europeană, este implementat de un consorțiu format din trei organizații: Asociația Europeană pentru Democrație Locală, Parteneriatul European pentru

Democrație și People in Need Moldova, se extinde în 10 raioane (Cahul, Comrat, Cimișlia, Fălești, Florești, Glodeni, Râșcani, Strășeni, Ștefan Vodă, Telenești) și prevede un buget total de 1,6 milioane de euro.

Bilanț Ziua Ștafetei 2023: extinderea campaniei în raionul Strășeni

„Ce-ți dorești să te faci când vei fi mare?” – aceasta este întrebarea pe care o primim de la adulți încă din copilărie și până absolvim școala. Pentru ca alegerea tinerilor să fie mai simplă, dar și mai asumată, la sfârșitul lunii noiembrie, campania Ziua Ștafetei, a fost derulată cu suportul Uniunii Europene, la nivel național și regional.

La nivel național, circa 50 de elevi, din 25 de școli din țară, au luat drumul spre capitală. Timp de o zi, aceștia au făcut echipă cu diplomați, jurnaliști, polițiști, psihologi, avocați, consultanți IT și alți specialiști. De Ziua Ștafetei, s-au deschis, pentru elevi, ușile unor instituții precum Parlamentul și Guvernul Republicii Moldova, oficiul Delegației Uniunii Europene, biroul Terre des hommes Moldova, Academia „Ștefan cel Mare”, birouri de avocați, redacții de știri și altele.

Sabrina Deleanu este elevă în clasa a IX-a, iar Sanda Țvigun și Dumitru Rău sunt în a XII-a. Cei trei vin din raioane diferite, dar îi unește pasiunea pentru diplomatie. În campanie, aceștia l-au avut ca mentor pe Ambasadorul Uniunii Europene la Chișinău, Jānis Mažeiks. Au participat la evenimentele la care Ambasadorul a ținut discursuri și s-au lăsat inspirați de experiența împărtășită de oficial.

„În cadrul programului am înțeles esența meseriei de diplomat. Dacă vrei să ai rezultate, acest job implică multă muncă. Sunt recunoscătoare campaniei, deoarece am făcut cunoștință cu persoane impecabile”,

și-a povestit impresiile Sanda, care a venit din satul Tătănari, r. Căușeni.

La nivel regional, Ziua Ștafetei a implicat aproximativ 700 de elevi. Meseriile aflate în topul preferințelor au trecut prin sita campaniei. Unele s-au cernut, altele s-au reconfirmat cu tărie. Este și cazul lui Dumitru Coșolan, elev în clasa a IX-a, din Codreanca, raionul Strășeni. Acesta este pasionat de medicină încă din copilărie, psihologia fiind în topul preferințelor.

„Mi-am dat seama că profesia de psiholog este așa cum mi-am schițat-o în imaginație. Sunt mai hotărât ca niciodată, vreau să devin medic psiholog!”

a spus tânărul la final de campanie.

De cealaltă parte, utilitatea campaniei este remarcată și de mentorii și profesorii care au ghidat elevii.

„Mă bucur enorm că am contribuit la clădirea unui viitor mai sigur pentru copiii din oraș. Am încercat să le ofer câte puțin din instruirile pe care le fac și pentru angajații companiei, detalii cum să conducă o echipă, cum să fie un lider, care sunt sarcinile și cum este organizată munca”,

a povestit Octavian Macarenco, plant manager la „ConTeyor”, din Căușeni.

Inspirați din practica anului precedent, autoritățile locale din Strășeni au extins conceptul la toate școlile din raion.

Astfel, pe lângă cele șapte instituții de învățământ din Strășeni, parte a proiectului Joboteca, responsabilii din educație au implicat și elevii altor 19 școli. În total, circa 800 de tineri au preluat ștafeta de la meseriașii din raion.

Șefa Direcției Generale Educație Strășeni, Lucia Caciuc – Roșioru, a menționat că, pentru o astfel de decizie, a fost nevoie de dorință și motivație, fără alte cheltuieli în plus:

„Experiența de anul trecut a fost una inedită și cu impact foarte puternic, încât la final de an școlar am decis să organizăm Festivalul Profesiilor, ca extindere a campaniei. Ziua Ștafetei a fost cât zece module de la orice disciplină care are componenta de ghidare în carieră.”

Ziua Ștafetei a avut loc între 20 și 30 noiembrie, în cinci raioane din țară, pentru al doilea an consecutiv, ca parte a proiectului „JOBOTECA - Program pilot de pregătire a tinerilor din Moldova pentru piața muncii”, finanțat de Uniunea Europeană și

implementat de Fundația Terre des hommes Moldova. Campania le oferă ocazia elevilor din clasele a 9-a – a 12-a să testeze, timp de o zi, meseria dorită, sub mentoratul specialiștilor, pentru a-și identifica profesia potrivită pentru viitor.

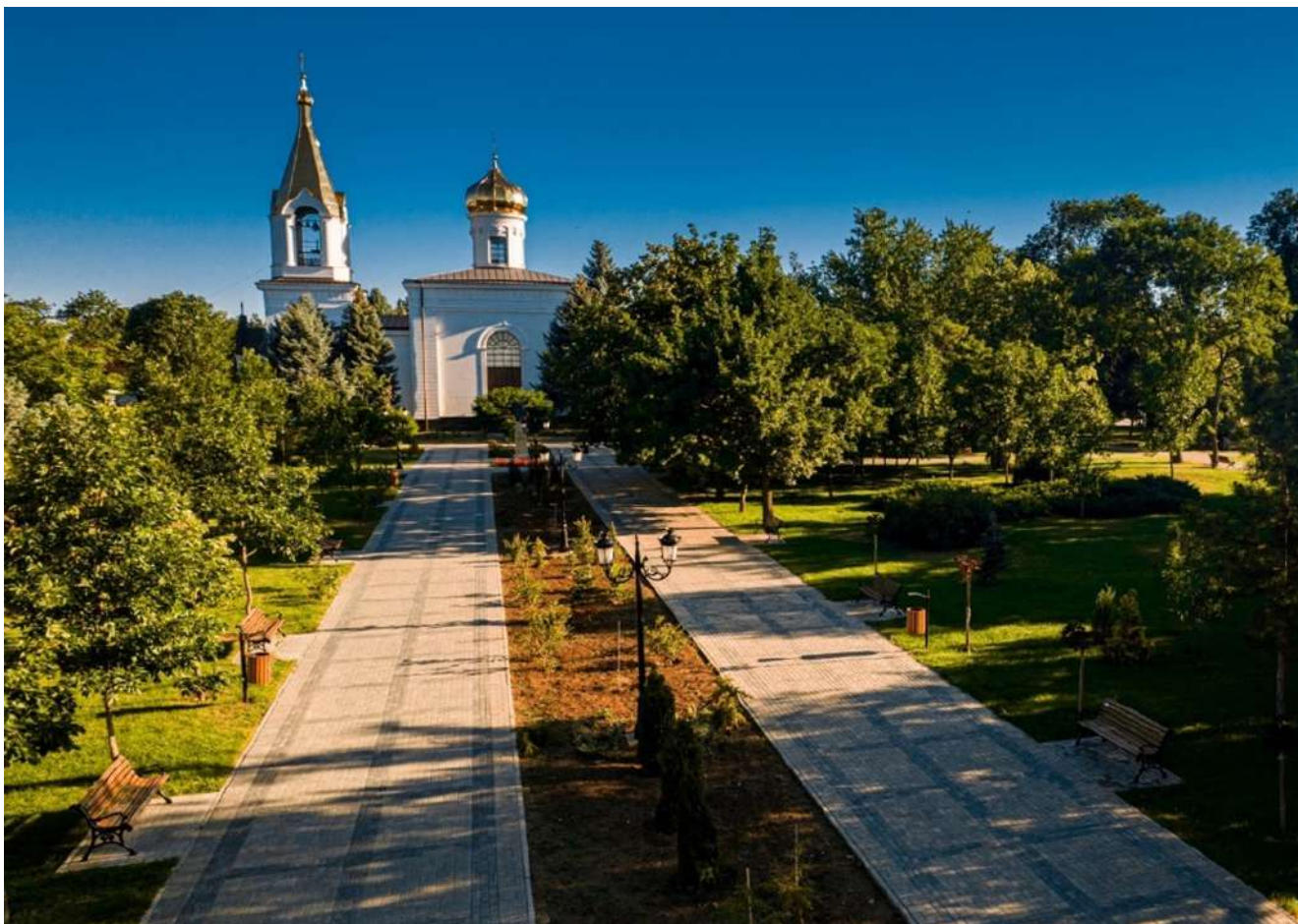
  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Platforma CahulActiv, lansată cu sprijinul UE - pune la dispoziția locuitorilor din sudul țării instrumente simple pentru planificarea activităților culturale și sportive

Locuitorii din orașul Cahul, care sunt în căutarea unui eveniment cultural sau a unei activități extrașcolare pentru copii, pot găsi astfel de informații pe www.cahulactiv.md. Platforma online centralizează și promovează activitățile destinate tuturor grupurilor de vârstă din regiunea de sud a țării. Aceasta cuprinde o varietate de oferte, inclusiv cercuri de artă, cluburi de interese, dans, muzică și sport.

"Suntem în plin proces de lansare, iar următoarele etape de dezvoltare sunt deja planificate pentru a optimiza procesul de digitalizare. Fără îndoială, avem deja o platformă centralizată care nu numai că va economisi timpul părinților și copiilor prin furnizarea informațiilor despre toate activitățile extrașcolare într-un singur loc, ci va juca și rolul de catalizator pentru promovarea fiecărei activități în mod individual",

**a menționat Nadejda Cudobețchi,
coordonatoarea proiectului CahulActiv.**

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Printre activitățile incluse pe platformă se numără lecții de acordeon, arte plastice, baschet, biser, box, canto, chitară, dans clasic, de estradă, popular sau modern, ecologie, gimnastică, etc.

Ofertele au fost propuse de șapte instituții din Cahul: Palatul de Cultură „N. Botgros”, Centrul de Creație „Luceafărul”, Școala de Muzică „M. Cebotari”, Școala de Artă Plastică, Școala sportivă nr. 1, Școala sportivă nr. 2 și Școala de Haltere.

„Vrem să devenim principala destinație online pentru interacțiunea dintre organizatori și comunitatea locală, ne propunem să încurajăm un stil de viață activ, să stimulăm participarea socială și să construim o comunitate unită”,

a mai precizat Nadejda Cudobețchi.

În prezent, dintre cele 43 de cercuri și secții sportive, sunt disponibile pentru înscriere Cercul Mâini Dibace „Hobby Boom”, secția Box și secția Judo-Sambo. Pe viitor, dezvoltatorii își propun să lărgescă catalogul activităților cu toate ofertele din municipiul Cahul, inclusiv cluburi și academii private. Cererile de înscriere pot fi depuse online.

Platforma www.cahulactiv.md a fost dezvoltată în cadrul programului Digital Impact Program: Focus on Cahul, realizat de Startup Moldova, cu sprijin financiar din partea proiectului EU4Moldova: Startup City Cahul, implementat de ATIC și finanțat de Uniunea Europeană în parteneriat cu Suedia și cofinanțat de Primăria Municipiului Cahul.

Simfonia cinematică „Odyssey MD” în primă proiecție la Chișinău

Pe 15 noiembrie 2023 a avut loc prima proiecție a filmului „Odyssey MD”. În cadrul unui public restrâns a fost prezentată protagonista filmului – Moldova, patria regizorului Pavel Brăila. Documentarul prezintă cronică vieții de zi cu zi în cele patru anotimpuri din toată țara, fără narațiune.

„Odyssey MD este o simfonie cinematică, un eseu, o călătorie în care camera monitorizează cum viața se dezvoltă în diferite locații, orașe și sate de-a lungul ambelor maluri ale râului Nistru”,

menționează Pavel Brăila, regizorul documentarului „Odyssey MD”.

Motivația de a realiza acest film a apărut acum câțiva ani, când Pavel lucra în Arhiva Națională și a descoperit că în ultimele trei decenii nu au existat actualizări vizuale referitoare la viața orașelor și satelor moldovenești, în timp ce până în 1986 documentarea era efectuată periodic. Astfel, se puteau găsi cu ușurință o mulțime de materiale filmate, pornind de la viața de zi cu zi a oamenilor, până la evenimente solemne etc.

„Prima idee care mi-a venit în minte a fost că peste 100 de ani, dacă cineva va dori să găsească ceva despre Moldova, persoana respectivă nu va găsi nimic și am realizat că orașul în care trăiesc, de fapt, este un gol negru”,

spune Pavel. Acest lucru l-a convins să înceapă să lucreze la „Odyssey MD”.

ODYSSEY MD-2020

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În 2020, regizorul a beneficiat de un grant în valoare de peste 47 de mii de euro, oferit în cadrul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Filmările au fost realizate în perioada 2020-2021 în peste 100 de locații de pe ambele maluri ale râului Nistru. După etapa de post-producție, documentarul a fost prezentat la câteva festivaluri internaționale printre care Krakow Film-Fest (Best Pitch Prize), Leipzig Filmfest 2022, Where East Meets West Trieste Filmfest 2023, Thessaloniki Film Fest 2023.

Documentarul „Odyssey MD” urmează să fie prezentat publicului larg în 2024.

Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

Provocările și prioritățile Republicii Moldova din justiție, domeniul social și economic, discutate cu reprezentanții mass-mediei în contextul deschiderii negocierilor de aderare la Uniunea Europeană

Centrul Analitic Independent „Expert-Grup” în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), AO Institutum Virtutes Civilis (IVC) și Fundația „Friedrich Ebert” Moldova au desfășurat luni, 13 noiembrie, clubul de presă „Comisia Europeană a recomandat deschiderea negocierilor de aderare de către Republica Moldova cu Uniunea Europeană - ce urmează?”

Scopul clubului de presă a fost de a dezbate alături de reprezentanții mass-media pașii următori și principalele priorități și provocări de reformă din domeniile justiție, economie și social, în contextul recomandărilor anunțate de Comisia Europeană pentru deschiderea negocierilor de aderare de către Republica Moldova cu Uniunea Europeană.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Directorul executiv IPRE, Iulian Groza, a menționat faptul că Republica Moldova primește semnale destul de bune de la Uniunea Europeană, în condițiile în care nu are niciun subiect bilateral de rezolvat cu vreun stat comunitar. Or, decizia Consiliului European cu privire la lansarea negocierilor se va baza pe analiza Comisiei Europene. În acest context, subliniind și faptul că principiul procesului de extindere al Uniunii Europene stabilește că evaluarea sau progresul în aderare a unei țări candidate este bazat pe principiul de merite, adică va fi o evaluare individuală a fiecărei țări candidate.

În ceea ce privește principalele provocări și priorități din domeniul justiției, Iulian Groza, directorul IPRE, a punctat faptul că sunt 2 indicatori critici care se regăsesc în raportul Comisiei Europene, primul se referă la procedura de evaluare extraordinară-vetting-ul, și aici referința este asigurarea unui progres suficient pe rezultatele exercițiului de vetting în cazul evaluării și numirii viitorilor judecători ai Curții Supreme de Justiție, până în martie ar trebui să existe o evoluție concretă în evaluarea viitorilor judecători în noua CSJ reformată.

Un al doilea criteriu va fi nominalizarea viitorului procuror general. Acestea sunt 2 elemente de bază din domeniul justiție care sunt scoase în evidență de către Comisia Europeană, și dacă vom avea progres pe acești indicatori, atunci Comisia va considera că această măsură este îndeplinită.

Discuțiile din cadrul clubului de presă au reiterat necesitatea abordării prompte a acestor provocări pentru asigurarea unei aderări de succes a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Clubul de presă s-a desfășurat în cadrul Proiectului „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert”, care este implementat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup, în calitate de partener principal, în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene, AO Institutum Virtutes Civilis (IVC) și Friedrich Ebert Stiftung Moldova

EUROSFAT 2023: Grupurile parlamentare europene susțin aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană

Evenimentul a adunat pe aceeași platformă oficiali europeni, alături de experți din România și Republica Moldova, care au abordat cele mai stringente subiecte privind implementarea reformelor necesare pentru aderarea Republicii Moldova la UE și conservarea valorilor europene prin prisma bunei guvernări, a democrației și a statului de drept.

Roberta Metsola, președinta Parlamentului European:

„Sunt mândră că Parlamentul European a avut un rol în acest sens, fiind prima instituție a UE care a cerut Republicii Moldova și Ucrainei să primească statutul de candidat. Desigur, fiecare țară candidată trebuie să-și urmeze propria cale către aderarea la UE, dar Moldova a făcut deja un progres important prin inițierea de reforme în justiție, în lupta împotriva corupției și în legislația electorală. A sporit participarea societății civile în procesul decizional și a consolidat protecția drepturilor omului. Chiar și în cele mai dificile vremuri, angajamentele Președintei Sandu, Primului Ministru Recean și Președintelui Grosu față de cursul european al Republicii Moldova au rămas neclintite. Sunt convinsă că Moldova este pe drumul cel bun. Parlamentul European își va îndeplini în continuare rolul.”

Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene:

„Moldova nu se confruntă cu un război propriu-zis, dar este supusă unor eforturi constante de destabilizare a democrației sale.

De asemenea, ea suportă consecințele războiului din Ucraina. Moldova primește un număr mare de refugiați ucraineni.

Moldova se confruntă cu perturbări în șantaj legate de sistemul său energetic. Dar, la fel ca Ucraina, Moldova a întreprins eforturi semnificative de reformă. De exemplu, în domeniul judiciar a intensificat considerabil activitatea investigativă privind corupția și crima organizată. Există unele măsuri rămase, care trebuie finalizate, iar pe această bază, și în acest caz, Consiliul ar putea apoi finaliza cadrul de negociere, iar Comisia va prezenta Consiliului un raport privind progresele înregistrate, în martie 2024.”

La forum, în cadrul panelurilor de discuție, invitații au pus accent pe progresele înregistrate de țara noastră la peste un an de la primirea statutului de țară candidată pentru aderarea la UE prin prisma respectării nivelului de îndeplinire a celor 9 recomandări ale Comisiei Europene, cooperarea regională cu statele membre în perspectiva aderării Republicii Moldova la UE, dar și proiectele de dezvoltare regională dintre Moldova și România.

Jānis Mažeiks, ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova:

„Comisia Europeană a invitat recent Consiliul să înceapă negocierile de aderare. Acesta reprezintă un nou capitol în relațiile UE-Moldova și cred cu tărie în începutul transformării societății moldovenești pe calea aderării la UE. Procesul de extindere înseamnă mai mult decât o țară care devine

membră a UE, este despre societatea care devine europeană, care îmbrățișează valorile, acțiunile și standardele Uniunii Europene în toate domeniile de activitate, inclusiv în domeniul afacerilor. Un aspect încurajator al acestui proces este că nu trebuie să începeți de la zero. Există un nivel substanțial de expertiză și experiență deja acumulate de țările actuale candidate și de țările care au aderat la UE.”

Iar europarlamentarul Siegfried Mureșan, șeful delegației Parlamentului European pentru Republica Moldova a menționat că, datorită faptului că în prezent este condusă de oameni politici care merită toată încrederea, țara noastră beneficiază de toată susținerea grupurilor parlamentare europene, pe toate direcțiile de dezvoltare.

Siegfried Mureșan, membru al Parlamentului European, Grupul EPP:

„Parcursul european al Republicii Moldova este garantat, pentru că am reușit împreună în ultimii ani să facem lucruri pe care nu le credeam posibile și mult mai repede decât cu alte state care au aderat la Uniunea Europeană. Cele nouă recomandări ale Comisiei Europene au fost implementate într-o manieră pozitivă, s-au recuperat decalaje

care durau de ani de zile. Procesul integrării durează poate mai mult decât ne dorim, dar direcția este clară: în ultimii ani, mai ales în reforma justiției, s-au făcut foarte multe lucruri. Majoritatea grupurilor parlamentare europene susțin aderarea Republicii Moldova la UE. Confirmarea și viteza de aderare depinde de ritmul reformelor, iar dacă Moldova va continua în următorii ani să fie condusă de oameni politici credibili, pro-europeni – cred

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

că aceste negocieri pot decurge mai rapid și poate fi obținut mai mult sprijin pentru oamenii de aici, pentru întreprinderi. Alegerile din anul următor în Republica Moldova contează foarte mult, căci doar un om politic credibil poate obține lucruri de la partenerii săi. Ați dat dovadă că acționați în sprijinul valorilor europene și acest lucru a fost văzut la nivel european.”

Forumul EUROSAT a adus în atenție și subiecte ce țin de securitate energetică, cibernetică și ecologică în contextul politic actual, reziliența Republicii Moldova la viitoarele provocări, dar și subiecte despre dezvoltarea economică a țării, precum asigurarea unui mediu macrofinanciar favorabil și combaterea economiei informale.

Mihai Popșoi, vicepreședintele Parlamentului Republicii Moldova:

„Mă bucur că în cel de-al unsprezecelea an al existenței sale EUROSAT a trecut Prutul, era și timpul. În numele Parlamentului Republicii Moldova, cunoscut pe vremuri ca Sfatul Țării, vreau să vă spun bun-venit! Cauza integrării Europene este o cauză comună. Este cauza fiecărui cetățean al Republicii Moldova și, din fericire, este și cauza prietenilor și fraților noștri din România și a multor alți prieteni din întreaga Uniune Europeană.

Știm că procesul de negociere, care sperăm să înceapă cât de curând, va fi unul dificil, complicat, dar, grație mobilizării fiecărui cetățean, fiecărui membru al societății civile și fiecărui reprezentant al guvernării, vom reuși să valorificăm această șansă unică, acest credit de încredere.”

Elena Vacarciuc, directoare executivă, Fundația Soros Moldova:

„Alinierea la standardele europene nu doar stimulează creșterea economică, ci și consolidează valorile democratice, statul de drept și drepturile omului în țara noastră. Schimbul de idei în cadrul Uniunii Europene favorizează dezvoltarea durabilă și guvernanta participativă, contribuind la o mai mare diversitate culturală. Moștenirea unică a Republicii Moldova va îmbogăți diversitatea Uniunii Europene, favorizând înțelegerea și unitatea. Cu toate acestea, ne stau în față provocări. Este imperios să realizăm reforme corespunzătoare, în special în sistemul judiciar și în administrația publică, pentru a respecta standardele Uniunii Europene și a asigura dezvoltarea durabilă.

Tana Foarfă, directoare executivă, „Europuls”:

„Am avut, practic, nu doar un forum, ci, mai degrabă, un maraton de discuții, pentru că „sărbătorim” 10 ore de dezbateri despre Uniunea Europeană. Am avut alături de noi

peste 200 de persoane care au venit să discute cu miniștrii din Republica Moldova, să asculte mesajele transmise de președinta Parlamentului European și președinta Comisiei Europene, procurorul-șef al Parchetului European, precum și alți experți din România și de la Bruxelles, care au dorit să cristalizeze împreună acest triumphi ideal între Bruxelles, Chișinău și București, în care să discutăm despre UE.”

Pe lângă evenimentul de la Chișinău, forumul EUROSAT 2023 s-a desfășurat în perioada 27-30 noiembrie și în orașele din țară – Ungheni, Ceadâr-Lunga și Bălți. Evenimentul cu genericul „Uniunea Europeană și noi orizonturi”, este organizat de către Centrul de Expertiză Europeană „Europuls” din România și Centrul Analitic Independent „Expert-Grup” din Moldova, în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene, Institutum Virtutes Civilis, Promo-LEX, Platforma Națională a FSC din PaE, cu susținerea financiară a Fundației Soros Moldova, a Uniunii Europene și a Fundației „Friedrich Ebert”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

DonezAlimente.md: o soluție digitală, dezvoltată cu suportul UE, pentru sprijinirea serviciilor sociale și reducerea risipei alimentare

Un proiect inovator a fost lansat oficial la Chișinău pe 14 noiembrie, marcând debutul platformei online donezalimente.md. Această inițiativă a fost dezvoltată de Banca de Alimente din Moldova cu suportul financiar al Uniunii Europene. Platforma

prezintă un proiect digital inovator care va ușura procesul logistic de recuperare a alimentelor de la agenții economici din lanțul agro-alimentar și redistribuire către serviciile de cantină socială și alte servicii sociale unde se furnizează hrană.

„Platforma DonezAlimente.md a fost creată pentru a-i conecta pe cei aflați în nevoie cu cei care pot oferi sprijin. Astfel, contribuim la o societate mai echitabilă și mai incluzivă. Totodată, contribuim activ la crearea unei culturi a solidarității pentru reducerea risipei alimentare. Uniunea Europeană susține activitatea Băncii de Alimente pentru că promovează respectul pentru hrană, precum și valoarea muncii celor care cultivă, prepară și distribuie alimente. Recuperarea alimentelor bune pentru consum reduce risipa de alimente.

Un astfel de mecanism este implementat pe scară largă în Uniunea Europeană și a luat amploare recent în Republica Moldova. Noi salutăm acest lucru”,

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

În calitate de utilizatori ai platformei se pot înregistra doar donatorii de produse alimentare și organizațiile ce prestează servicii sociale. Acces la informația cu privire la cantitățile de produse alimentare disponibile o au doar utilizatorii și echipa Băncii de Alimente.

„Pentru serviciile sociale platforma este un instrument menit să ușureze accesul la produsele alimentare oferite gratuit în regiunea în care activează, astfel încât mai multe persoanelor aflate în dificultate să poată beneficia de o masă caldă”,

a menționat Ludmila Malcoci, directoare executivă Keystone Moldova.

Pe parcursul unui an de când Banca Alimente din Moldova beneficiază de suportul Uniunii Europene, au fost recuperate circa 90 de tone de alimente ce au fost distribuite în 39 de servicii sociale. În cadrul acestor servicii sociale peste 5000 de persoane au beneficiat de produsele alimentare recuperate.

La evenimentul de lansare au fost prezenți reprezentanți ai Ministerului Mediului, Ministerului Agriculturii, echipa de proiect, donatori ai Băncii de Alimente și reprezentanți mass-media din Republica Moldova.

Acțiunea a avut loc în cadrul proiectului „Parteneriate pentru servicii de cantină socială incluzive și durabile” finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de I.P. „Keystone Moldova”, A.O. „Concordia. Proiecte Sociale” și I.R.M.S. „Diaconia.

Programul de granturi al Uniunii Europene și UNFPA abilitează organizațiile locale să extindă prevenirea violenței pe bază de gen

Cinci organizații conduse de femei și-au extins cu succes inițiativele de prevenire a violenței pe bază de gen (VBG) printr-un program de granturi susținut de UNFPA și Uniunea Europeană, în colaborare cu ONG-ul Gender Center. Programele au avut drept scop primar să încurajeze coeziunea socială între refugiați și familiile gazdă, precum și să crească gradul de conștientizare cu privire la violența pe bază de gen și serviciile disponibile pentru refugiați și comunitățile gazdă.

Organizațiile conduse de femei au jucat un rol crucial în răspunsul la etapele inițiale ale crizei refugiaților, ajungând la femei și fete din cele mai îndepărtate și vulnerabile locații. Cele cinci organizații conduse de femei, și anume ONG-urile Afina, Women for Contemporary Society, Baștina Frăsinești, Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI și Pro Cimișlia, fac parte din Asociația Platformei de Gen și au misiunea de a promova egalitatea de gen în Republica Moldova.

În ultimele șase luni, aceste organizații au ajuns la peste 7.400 de femei și fete prin aproximativ 300 de sesiuni, consultări și activități cultural-educative. Accentul s-a pus pe facilitarea integrării femeilor refugiate în comunitate, servind drept platformă pentru abordarea problemei sensibile a violenței pe bază de gen.

Irina Jukova, o refugiată din Ucraina cazată la Bălți, ne-a împărtășit experiența sa:

„În timpul ședințelor, am pus întrebări importante pentru noi, iar juriștii ne explicau cum să obținem protecție temporară, de ce avem nevoie și care sunt drepturile noastre. Am purtat discuții despre violența în familie: financiară, fizică, sub diverse forme. Aici, în Moldova, am perceput altfel problemele legate de violența în familie”.

Pentru a oferi sprijin refugiaților, aproape o mie de reprezentanți ai statului și ai societății civile au beneficiat de sesiuni de formare pe subiectul prevenirii violenței în bază de gen și a traficului de persoane.

Programul de granturi a fost facilitat în cadrul programului „Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate și răspuns la violența

pe bază de gen pentru refugiații ucraineni și comunitățile gazdă vulnerabile”, susținut de Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) în Republica Moldova și finanțat de Uniunea Europeană.

Mai multe detalii în video:

https://youtu.be/_NYi2uglVHU

9 maternități din țară au fost dotate cu ambulanțe moderne, furnizate cu suportul financiar al Uniunii Europene și UNFPA

Fondul ONU pentru Populație (UNFPA) cu sprijinul financiar al Uniunii Europene au făcut astăzi o donație semnificativă pentru îmbunătățirea sistemului de îngrijire perinatală din Republica Moldova.

Donația include 9 ambulanțe noi de Tip A, dotate cu echipament performant, pentru transportarea planificată a pacienților din maternitățile din raioane către spitalele din Chișinău.

Ambulanțele au fost transmise de către UNFPA Moldova către Ministerul Sănătății din Republica Moldova și repartizate către centrele perinatale din următoarele instituții: Institutul Mamei și a Copilului, Spitalul Clinic Municipal nr. 1 „Gheorghe Paladi”, Chișinău,

Spitalul Clinic Bălți, Spitalul Raional Edineț, Spitalul Raional Căușeni, Spitalul Raional Ungheni, Spitalul Raional Orhei, Spitalul Raional Soroca, Spitalul Raional Ceadâr-Lunga.

Donația de ambulanțe în valoare de 586,000 dolari SUA, a fost posibilă datorită sprijinului financiar al UNFPA și al Uniunii

Europene, și face parte din răspunsul umanitar la criza refugiaților.

Scopul principal al acestei donații este de a asigura accesul la servicii de calitate pentru mamele și bebelușii de pe întreg teritoriul țării.

Donația de ambulanțe va facilita transferul rapid către centrele specializate pentru femeile cu risc de complicații și naștere

prematură, având ca rezultat îmbunătățirea stării de sănătate a pacienților prin asigurarea accesului rapid la îngrijire specializată și utilizarea eficientă a resurselor existente.

Mai multe informații: [UNFPA Moldova](https://unfpa.org/moldova).

Accesul egal al romilor la locuințe adecvate și desegregate - subiect cheie abordat în cadrul Platformei europene pentru incluziunea romilor

Cea de-a 16-a ediție a Platformei europene pentru incluziunea romilor, organizată în comun de Președinția spaniolă a Consiliului Uniunii Europene și Comisia Europeană, a avut loc la 30 noiembrie la Madrid.

Platforma europeană pentru incluziunea romilor este un exercițiu anual al statelor membre ale Uniunii Europene care măsoară gradul de realizare a politicilor de integrare

socială, economică, culturală etc. față de romii în statele membre, precum și provocările cu care se confruntă autoritățile în realizarea acestor strategii naționale. Interacțiunea cu reprezentanții diferitelor state membre ajută autoritățile respective să facă schimb de experiență, dar și să prezinte cele mai bune practici din domeniu.

Cadrul strategic al UE privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor 2020-2030 stabilește obiective cantitative pe care statele membre trebuie să le atingă până în 2030, respectiv: reducerea cu cel puțin o treime a decalajelor, cum ar fi lipsa de locuințe pentru romi, reducerea numărului de locuințe supraaglomerate etc., care este, de asemenea, obiectul Platformei UE pentru romi în anul curent (2023), având în vedere că accesul la locuințe și cazare este considerat un drept fundamental.

În contextul corelării problemelor existente, dar și a factorilor politici, reprezentanții Comisiei Europene, membrii Parlamentului

European, societatea civilă au discutat despre modalitățile de utilizare eficientă a fondurilor UE și a fondurilor naționale pentru a permite accesul egal al romilor la diverse servicii. Finanțarea este o condiție prealabilă esențială pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit și încetarea segregării care rezultă din discriminare, atitudini anti-romi și excluziune socială a multor romi din întreaga Uniune Europeană.

La reuniune au participat punctele naționale de contact pentru romi și societatea civilă din statele membre și din țările implicate în procesul de aderare. Pentru prima dată, după primirea, în iunie 2022, a statutului de „țară

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

candidată”, la Platforma UE pentru romi au participat, reprezentanți atât din Ucraina, cât și din Republica Moldova și au împărtășit experiențe privind incluziunea romilor.

Proiectul finanțat de UE: „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală” a oferit sprijin pentru participarea la

evenimentul a doi reprezentanți ai Republicii Moldova din cadrul Agenției pentru Relații Interetnice și organizații specializate ale societății civile, Nicolae Rădiță și Marin Alla.

Reprezentanții Republicii Moldova care au participat la eveniment urmează să coordoneze elaborarea strategiei naționale privind romii cu autoritatea și implementarea acestuia la nivel național.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Standardele Europene privind discursul de ură și infracțiunile motivate de prejudecată în centrul instruirii profesioniștilor din domeniul juridic din Republica Moldova

Profesioniștii din instituțiile judiciare din Republica Moldova și-au îmbunătățit cunoștințele și înțelegerea standardelor Europene privind discursul de ură și infracțiunile motivate de prejudecată prin intermediul unei sesiuni de instruire personalizată, organizată în cooperare cu Institutul Național al Justiției, în perioada 23 – 24 noiembrie 2023. Desfășurarea seminarului este relevantă pentru activitatea acestor profesioniști, asigurând un acces mai bun la justiție pentru cetățenii țării.

În timpul instruirii a fost oferită o prezentare generală a practicii juridice în investigarea cazurilor de discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată. Schimbul de experiență între participanți a oferit oportunitatea de a discuta despre îmbunătățirea metodelor de recurs judiciar în Republica Moldova, în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și recenta Recomandare a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei [privind combaterea discursului de ură](#) și alte standarde relevante în acest domeniu.

Participanții au menționat în cadrul acestui eveniment necesitatea mai multor oportunități de formare, menținând în același timp un dialog deschis și cooperarea între actorii din domeniul combaterii discursului de ură, infracțiunilor motivate de prejudecată și discriminării.

Acest eveniment face parte din programul comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei "Parteneriat pentru Bună Guvernare", co-finanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei, în cadrul proiectului "[Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova](#)".

Eforturi comune pentru o mai bună protecție a victimelor discriminării în Republica Moldova

Atelierul de lucru "Aspecte practice ale investigării cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova" a întrunit reprezentanți ai Inspectoratului General al Poliției și Consiliului pentru Egalitate, facilitând schimbul ulterior cu privire la procedurile instituționale în cazurile de discriminare.

Evenimentul a fost organizat ca urmare a unei reuniuni anterioare, în care necesitatea de a aborda aspectele practice ale examinării, calificării și documentării cazurilor de discriminare, discurs de ură/infracțiuni motivate de prejudecată a fost recunoscută ca o prioritate. Astfel, sesiunile din program au vizat procedurile interne ale instituțiilor de aplicare a legii, competențele și practicile în gestionarea cazurilor de discriminare, precum și metodele de consolidare a cooperării dintre Inspectoratul General al Poliției și Consiliul pentru Egalitate, pentru o mai bună protecție a victimelor discriminării, discursului de ură și infracțiunilor motivate de prejudecată.

La eveniment au participat polițiști, inclusiv formatori în domeniul discriminării și egalității și reprezentanți ai direcțiilor și inspectoratelor de poliție din regiunile de nord, centru și sud ale țării, precum și reprezentanți ai Consiliului pentru Egalitate. Ca rezultat important al acestei activități, a fost creată o platformă de dialog și cooperare ulterioară între Poliție și Consiliul pentru Egalitate, pentru menținerea colaborării privind prevenirea și combaterea discriminării.

Reprezentanții instituțiilor menționate și-au exprimat angajamentul de a se implica activ în acțiuni comune de sensibilizare pentru combaterea discriminării, a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată în Republica Moldova, inclusiv la nivel local. A fost evidențiată importanța continuării și sporirii cooperării între toți actorii relevanți, pentru scopul final al unei mai bune protecții a victimelor discriminării, în special a celor din grupurile vulnerabile din Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Acest eveniment a fost organizat pe 13 noiembrie 2023 ca sinergie a proiectului [Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova](#), parte a programului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei "[Parteneriat pentru Buna Guvernare](#)", co-finanțat de Uniunea Europeană și de

Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei, și a proiectului "[Consolidarea diversității și egalității în Republica Moldova](#)", implementat în cadrul Planului de Acțiuni al Consiliului Europei pentru Republica Moldova pentru anii 2021-2024 și finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos.

Îmbunătățirea procesării cazurilor de discurs de ură care apar în media audiovizuală din Republica Moldova

Prin intermediul a patru sesiuni practice, monitorii din cadrul Consiliului Audiovizualului, autoritatea națională de reglementare în domeniul mass-media din Republica Moldova, și-au sporit cunoștințele privind aplicarea unei metodologii standard de evaluare și prelucrare a discursului de ură în media audiovizuală.

Sesiunile, care au avut loc în decembrie 2023, au fost organizate ca urmare a elaborării ghidului privind "[Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica](#)

[Moldova](#)", care a servit drept bază pentru adoptarea unei metodologii de monitorizare a discursului de ură, aprobată de Consiliul Audiovizualului.

Prin aceste sesiuni de formare au fost făcuți pași suplimentari cu accent pe exerciții practice, care simulează aplicarea acestui instrument metodologic pe baza jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și exemplelor de bune practici din alte țări europene.

Participanții au discutat despre provocările întâmpinate în identificarea cazurilor de discurs de ură în context local și au propus îmbunătățiri suplimentare în practicile de monitorizare, în conformitate cu standardele europene.

Acest eveniment, organizat pe 12 decembrie 2023, în cooperare cu Consiliul Audiovizualului, face parte din programul comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei "[Parteneriat pentru Buna Guvernare](#)", co-finanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei, în cadrul proiectului "[Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova](#)".

Instruirea profesioniștilor din domeniul juridic în vederea combaterii discriminării pe criterii religioase, etnice și lingvistice în Republica Moldova

Profesioniștii din domeniul juridic, inclusiv judecătorii, procurorii, grefierii, asistenții și consilierii din instituțiile judiciare din Republica Moldova, au fost instruiți cu privire la cele mai recente standarde europene și ale Consiliului Europei, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind cazurile de discriminare pe motive religioase, etnice și lingvistice.

[Convenția-Cadru pentru Protecția Minorităților Naționale](#) (CCPMN) a fost prezentată în timpul instruirii, permițând schimbul de experiență între participanți

cu privire la provocările dezvoltării unei jurisprudențe consolidate. CCPMN și Comitetul său Consultativ, monitorizând în mod regulat punerea în aplicare a Convenției în statele membre, au contribuit la îmbunătățirea rezultatelor reformelor conexe prin stimularea adoptării noilor legi și încurajarea statelor să-și îmbunătățească legislația și practicile în domeniul nediscriminării. Recomandările după monitorizare au îmbunătățit dialogul dintre agențiile guvernamentale și minoritățile naționale.

De asemenea, a fost prezentat și discutat contextul local și eficiența căilor legale de redresare împotriva discriminării pe motive religioase, etnice și lingvistice, cu accent pe îmbunătățirea protecției minorităților din Republica Moldova. Evenimentul a evidențiat necesitatea stabilirii unei practici de discuții sistematice pe acest subiect cu instituțiile, inclusiv actualizarea informațiilor cu privire la cele mai noi evoluții și standarde juridice în mod regulat și în beneficiul celor mai vulnerabile segmente ale societății din țară.

Acest eveniment, organizat pe 30 noiembrie - 1 decembrie 2023, în cooperare cu Institutul Național al Justiției, face parte din programul comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei "Parteneriat pentru Buna Guvernare", co-finanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei, în cadrul proiectului "[Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova](#)".

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Abilitarea expertizei feminine în cadrul mass-media din Republica Moldova pentru atingerea parității de gen

Centrul pentru Jurnalism de Investigație (CIJM) a făcut un pas semnificativ spre promovarea incluziunii de gen în peisajul media, lansând o inițiativă inovatoare la Chișinău. Această inițiativă reprezintă dezvăluirea unei baze de date cuprinzătoare care conține contacte ale femeilor experte din diverse domenii, precum educația, sănătatea, afaceri, dezvoltarea politicilor, etc. Baza de date, rezultat al colaborării în cadrul Women Investigative Journalists Network (WIJN), include informații și detalii de contact ale femeilor competente din

Republica Moldova, Ucraina, Georgia și Armenia.

O întâlnire recentă la Clubul Jurnaliștilor de Investigație s-a concentrat pe echilibrul de gen în mass-media. Discuțiile s-au axat pe prezența expertizei feminine în presa din Moldova și pe considerații extinse pentru atingerea parității de gen. Experți recunoscuți din domeniile anticorupție, asistență medicală, educație și protecție socială au participat la eveniment, reflectând prioritățile în discuție.

Această resursă esențială, baza de date, este acum accesibilă instituțiilor media pentru utilizare și extindere. Se încurajează extinderea acesteia, evidențiind persoanele a căror experiență este relevantă pentru un public mai larg din diverse domenii. Această platformă deschisă nu servește doar ca un centru de referință, ci invită și contribuții pentru a-și îmbogăți continuiul spectrul de expertiză feminină.

Inițiativa face parte dintr-un proiect mai amplu al CIJM, în colaborare cu Asociația Presei Independente (API), cofinanțat de Guvernul Germaniei și Uniunea Europeană (UE). Scopul general este de a consolida o rețea solidă de jurnaliști de investigație dedicați aducerii în prim-plan a cazurilor critice de corupție în discursul public.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Această activitate primește sprijin în cadrul proiectului „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”, cofinanțat de UE și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Proiectul subliniază angajamentul colectiv de a consolida instituțiile anticorupție și de a combate corupția în țară.

Baza de date poate fi accesată la www.wijunwed.com/ro. Discuțiile și perspectivele împărtășite în timpul acestui eveniment marchează un pas semnificativ către amplificarea vocilor și expertizei feminine în peisajul media, încurajând o narațiune mai echilibrată și mai incluzivă.

La Bălți a fost deschis un centru de zi pentru copii cu dizabilități intelectuale, cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova

Cel puțin 60 de copii cu dizabilități intelectuale, inclusiv cu tulburări din spectrul autist din municipiul Bălți și din alte localități din nordul țării vor beneficia de servicii gratuite de terapie cognitiv-comportamentală ABA, terapie de integrare senzorială, ludoterapie și socializare în cadrul Serviciului social „Centrul de zi pentru copii cu dizabilități intelectuale din municipiul Bălți”. Centrul a fost dezvoltat de Asociația Obștească „Autism Hope”, cu suportul financiar al Uniunii Europene, în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova.

În cadrul acestui proiect, Centrul de zi pentru copii cu dizabilități intelectuale din municipiul Bălți a fost renovat și dotat cu echipament senzorial. Astfel, Centrul dispune de săli pentru activități în grup și individuale, inclusiv o sală pentru terapia ABA, care este analiza comportamentală aplicată, dedicată înțelegerii și îmbunătățirii comportamentului uman, utilizată, de regulă, pentru copiii cu autism. La fel, în centru este o sală pentru recreere și o cameră senzorială, dotată cu diferite tipuri de stimuli și echipament specializat pentru reabilitarea copiilor cu tulburări de dezvoltare și comportament. Terapia de integrare senzorială are ca scop corectarea,

îmbunătățirea și compensarea tulburărilor de integrare senzorială apărute la copii. Centrul va activa în regim de zi și va oferi activități atât pentru copii, cât și pentru părinți. Pentru a asigura calitatea serviciilor, Asociația „Autism Hope” a organizat instruirea specialiștilor în cadrul cursurilor de formare „Sisteme senzoriale” și „Tehnici moderne de intervenții integrate în autism și alte dizabilități asociate”.

„Noi, comunitatea părinților cu copii diagnosticați cu tulburare de spectru autist, ne-am dorit foarte mult să dezvoltăm servicii calitative, centrate pe necesitățile copiilor, aici, la noi în oraș. Pentru aceasta am muncit foarte mult în ultimii doi ani. În procesul de creare a Centrului am desfășurat campanii de informare și de colectare de fonduri pentru a acoperi necesitățile financiare care apăreau pe parcursul implementării proiectului. Astfel, ne-am convins că avem mulți prieteni și susținători, cărora le mulțumim”,

a declarat, la evenimentul de deschidere, Liuba Baciurin, directoare de proiect și președintă a AO „Autism Hope”.

Prezentă la eveniment, Irina Beșliu, manageră de proiecte la Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, a menționat că organizațiile societății civile creează parteneriate solide cu autoritățile publice și cu suportul financiar al Uniunii Europene, sunt create servicii sociale calitative, atât de necesare comunităților din țară.

Centrul de zi pentru copii cu dizabilități intelectuale din Bălți este al doilea serviciu social dezvoltat cu sprijinul Uniunii Europene în municipiul Bălți în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”.

„Ne bucurăm că există deschidere la nivel local și astfel serviciile dezvoltate sunt sustenabile”

**a spus Diana Teacă, reprezentantă a
Fundației Soros Moldova.**

Acest serviciu social este unul dintre cele 40 de servicii create în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova în parteneriat cu Asociația Keystone Moldova și AO Institutum Virtutes Civilis.

Eveniment inedit de artă digitală a marcat lansarea campaniei 16 zile de activism împotriva violenței față de femei și fete

Pe 24 noiembrie, UN Women, cu susținerea Guvernului Republicii Moldova, a comunității internaționale și a organizațiilor societății civile a lansat Campania UNiTE a Secretarului

General al Organizației Națiunilor Unite în sprijinul campaniei globale de 16 zile de activism împotriva violenței față de femei și fete.

Campania de 16 Zile a fost inaugurată prin expoziția imersivă de artă digitală „Răsărind din umbră: Soarele nu pălește niciodată” îmbinând artele vizuale, narrative și tehnologiile pentru a ilustra istoriile a patru femei din Moldova și Ucraina, din diferite medii și vârste, afectate de diverse tipuri de violență, pentru a spori gradul de conștientizare a gravității acestui fenomen și a necesității de a întreprinde acțiuni imediate pentru prevenirea și eradicarea lui.

La evenimentul de lansare au participat reprezentanți și reprezentante ale autorităților statului, organizațiilor societății civile, sectorului privat și comunității internaționale.

„Facem apel la un angajament politic susținut și la investiții mai mari în strategii eficiente de prevenire, prin finanțare internă, privată și filantropică, pentru a reduce prevalența violenței în bază de gen împotriva femeilor și fetelor în toată diversitatea lor, inclusiv în contexte umanitare”,

**a declarat Dominika Stojanoska,
Reprezentanta de țară UN Women Moldova.**

Erika Hazsnos, Șefa secției Politică, presă și informare a Delegației Uniunii Europene a afirmat:

„Violența aduce prejudicii nu doar demnității și respectării drepturilor femeilor, dar și prejudicii economice, pentru că acest fenomen stă în calea progresului economic și reducerii sărăciei. Uniunea Europeană și-a asumat

Împreună mai puternici

angajamentul de promova egalitatea de gen și abilitarea femeilor. Mesajul nostru ferm este că violența în bază de gen este inacceptabilă și vom continua să sprijinim Republica Moldova în eforturile ei de a asigura respectarea drepturilor și demnității fiecărei persoane.”

„Trebuie să investim în servicii adresate supraviețuitoarelor, trebuie să le abilităm economic, să oferim programe de capacitate a specialiștilor/-stelor și să investim în programe de educare. E mult mai ușor să previi decât să combați”,

**a susținut ferm Valentina Bodrug-Lungu,
președinta Gender Centru.**

Expoziția a fost organizată de către UN Women Moldova, cu susținerea Guvernului Republicii Moldova și cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, Guvernului SUA, Suediei și Guvernului Japoniei.

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

Pregătiri pentru negocierile de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană

Din 23 iunie 2022, Republica Moldova este una dintre cele opt state candidate pentru aderarea la Uniunea Europeană, împreună cu Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia, Turcia și Ucraina. După obținerea statutului

de țară candidată, următorul pas în drumul către aderarea la Uniunea Europeană este deschiderea negocierilor de aderare. La 14 decembrie 2023 Consiliul European a decis să înceapă negocierile de aderare cu Republica Moldova.

Negocierile de aderare sunt, în esență, negocieri privind Tratatul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Obiectivul principal al acestui proces este realizarea, până la sfârșitul negocierilor de aderare, a unei armonizări depline a sistemului juridic și instituțional național cu legislația (acquis-ul) și structura instituțională a Uniunii Europene. Tratatul va conține condițiile aderării Republicii

Moldova, inclusiv obligațiile pe care Republica Moldova și le va asuma, ca viitor stat membru.

Pentru a pregăti un asemenea Tratat, sunt necesare negocieri pentru a defini toate condițiile și modalitățile de aderare ale Republicii Moldova. Desfășurarea acestor negocieri va fi structurată pe cele 35 de capitole de negociere, organizate în șase clustere.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

În acest context, în perioada 13-14 noiembrie 2023, proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală”, la inițiativa și în strânsă cooperare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și Centrul de Armonizare a Legislației al Cancelariei de Stat, a organizat un ciclu de instruiți adresate funcționarilor publici implicați în procesul de autoevaluare a nivelului de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul UE.

Pe parcursul instruirii, peste 500 funcționari ai autorităților publice membre ale celor 33 grupuri de lucru instituite prin Mecanismul de coordonare interinstituțională a procesului de integrare Europeană (HG 868/2022) au dobândit cunoștințe referitoare la negocierile pentru aderare, importanța autoevaluării pentru pregătirea poziției Republicii Moldova în cadrul negocierilor, precum și o mai bună înțelegere practică a instrumentelor de lucru care urmează a fi utilizate la realizarea și monitorizarea exercițiului de autoevaluare.

În cadrul celor 4 sesiuni separate per grupuri tematice, experții Proiectului, Primoz Vehar și Vladimir Medjak, au împărtășit informații valoroase despre etapele premergătoare deschiderii negocierilor de aderare și despre cele care vor urma până la negocierea Tratatului de aderare la Uniunea Europeană.

Totodată, Șeful Secției cooperare economică și sectorială, Direcția Integrare Europeană a MAEIE, Ghenadie Marian, împreună cu experții Centrului de Armonizare a Legislației, Daniel Musteață și Alexandrina Bulat-Rotaru, au prezentat participanților orientarea metodologică, elaborată cu suportul Proiectului, necesară pentru desfășurarea pas cu pas a procesului de autoevaluare și aspectele practice privind coordonarea, implementarea și monitorizarea procesului.

Evenimentul se înscrie în șirul activităților desfășurate de Proiect în cooperare cu autoritățile Republicii Moldova în pregătirea instituțiilor de stat pentru viitoarele negocieri de aderare la UE.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Noi instrumente pentru eficientizarea planificării acțiunilor aferente procesului de aderare la Uniunea Europeană

Manualul privind estimarea costurilor politicilor publice și Ghidul privind estimarea costurilor acțiunilor aferente procesului de aderare la Uniunea Europeană au fost prezentate în data de 13 decembrie 2023 în cadrul unui eveniment, cu participarea autorilor, reprezentanților autorităților publice, Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, organizațiilor societății civile și a experților naționali și internaționali activi în domeniu.

Estimarea costurilor este procesul de calculare a resurselor financiare și nefinanciare necesare pentru realizarea politicilor publice și constituie un element esențial al elaborării planurilor de acțiuni, servind drept reper pentru identificarea surselor de finanțare în procesul de planificare bugetară anuală și pe termen mediu, precum și la identificarea soluțiilor pentru deficitul de finanțare.

Cele două lucrări prezintă informații practice și explică metodele ce urmează a fi utilizate pentru estimarea costurilor politicilor publice, cu accent deosebit pe acțiunile aferente procesului de aderare la Uniunea Europeană. Acestea conțin, de asemenea, exemple concrete de calcule pentru anumite măsuri frecvent incluse în planurile de acțiuni, precum pregătirea și adoptarea actelor

normative, înființarea de noi instituții sau sporirea capacităților instituțiilor existente, investiții în infrastructură, achiziționarea de bunuri, campanii de informare și altele.

În procesul de aderare la Uniunea europeană, Guvernul Republicii Moldova are sarcina de a planifica transpunerea în legislația națională a legislației Uniunii Europene, precum și implementarea acesteia.

În acest proces vor fi implicați sute de funcționari publici, manualul și ghidul fiind o bază solidă de expertiză în acest sens și un instrument practic pentru estimarea costurilor, având menirea atât să faciliteze, cât și să uniformizeze acest proces. Publicarea acestor lucrări completează instruirile la care au participat deja peste 300 de funcționari publici.

Publicațiile au fost realizate cu suportul financiar al Uniunii Europene și reprezintă un efort comun al echipei de experți internaționali și locali din cadrul Proiectului de asistență tehnică „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și consolidarea procesului de armonizare a legislației pentru Republica Moldova”, în strânsă cooperare cu Cancelaria de Stat, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și Ministerul Finanțelor. Rolul principal în elaborarea lucrărilor le aparține lui Janez Šušteršič și Pavel Sârghi, experți ai proiectului.

Pregătirea punerii în aplicare a noii Legi privind supravegherea pieței și conformitatea produselor

La 14 decembrie 2023, proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală”, în strânsă cooperare cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în rolul său de autoritate coordonatoare, a organizat o

instruire privind punerea în aplicare a Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor. Noua lege vizează transpunerea Regulamentului (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și va intra în vigoare la 27 iulie 2024.

Regulamentul UE a fost adoptat pentru a garanta libera circulație a produselor conforme în cadrul Uniunii Europene. Aplicarea riguroasă a cerințelor de siguranță este esențială pentru o protecție adecvată a utilizatorilor finali și pentru crearea condițiilor în care concurența loială pe piața bunurilor poate prospera. Prin urmare, sunt necesare norme pentru a asigura această aplicare, indiferent dacă produsele sunt introduse pe piață prin mijloace offline sau online și indiferent dacă produsele sunt sau nu fabricate în Uniunea Europeană. Dispozițiile consolidate privind competențele și măsurile autorităților de supraveghere a pieței pe care acestea le pot lua, precum și obligația fiecărui stat membru de a înființa un Single Liaison Office (biroul unic de legătură) sunt esențiale pentru a asigura un nivel mai ridicat de protecție.

Reprezentanții autorităților de supraveghere a pieței din Republica Moldova, a Serviciului Vamal și autorităților de reglementare au luat cunoștință de noutățile legii privind atribuțiile operatorilor economici, elementele programului național de supraveghere a pieței și necesitatea unei cooperări eficiente a autorităților de supraveghere a pieței și a Serviciului Vamal. În dezbaterile care au urmat prezentării legii, accentul a fost pus în principal pe dispozițiile noii legi ce contrazic Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Vor fi necesare eforturi suplimentare pentru asigurarea unui sistem coerent de supraveghere a produselor pieței, care să fie în conformitate cu cerințele Acordului de asociere, precum și pregătirea pentru viitorul proces de negociere a aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Noul Regulament UE privind siguranța generală a produselor pe cale de a fi transpus în lege și hotărâre de guvern

Una din cerințele-cheie în domeniul liberei circulații a bunurilor din UE este aceea că consumatorilor li se oferă numai produse sigure, indiferent de originea produselor și indiferent unde sunt vândute, în magazine sau pe piețe online. Un produs sigur este unul care nu oferă niciun risc sau un nivel minim acceptabil de risc, având în vedere utilizarea normală sau previzibilă în mod rezonabil a produsului și necesitatea de a menține un nivel ridicat de protecție a consumatorilor.

Regulamentul 2023/988 al Parlamentului European și al Consiliului privind siguranța generală a produselor (GPSR), publicat în Jurnalul Oficial al UE la 23 mai 2023, introduce noi norme care urmăresc să abordeze schimbările societale majore care au afectat siguranța produselor de consum în ultimele două decenii, cum ar fi creșterea digitalizării, noile evoluții tehnologice și lanțurile de aprovizionare globalizate. Noul regulament impune cerința ca toate produsele de consum de pe piețele UE să fie sigure și stabilește obligații specifice pentru mediul de afaceri de a asigura acest lucru.

Regulamentul se aplică produselor nealimentare și tuturor canalelor de vânzare. Regulamentul prevede o „plasă de siguranță” pentru produsele sau riscurile care nu sunt reglementate de alte acte legislative ale UE. Această funcție de „plasă de siguranță” înseamnă că consumatorii din UE sunt întotdeauna protejați împotriva produselor periculoase, fie acum, fie în viitor.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu sprijinul proiectului finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală”, a demarat activitățile de transpunere a noului Regulament UE sub forma unei noi legi și o hotărâre de guvern. Noua lege urmează a fi adoptată și publicată în Monitorul Oficial până la sfârșitul anului 2024. Acest lucru va permite Republicii Moldova să se apropie în continuare de legislația UE și acesta va fi un semnal foarte pozitiv pentru perioada de începere a negocierilor de aderare la UE. Noua lege va garanta, în același timp, protecția continuă și la nivel înalt a consumatorilor moldoveni și pe viitor.

Proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală” are drept scop creșterea capacităților Guvernului Republicii Moldova și ale altor instituții naționale cheie în implementarea Acordului de Asociere UE-Moldova. După primirea de către Republica Moldova a statutului de țară candidat la UE, proiectul este gata să ofere sprijin avansat pentru consolidarea administrației moldovenești în vederea pregătirii pentru următorii pași în procesul de integrare în UE.

Instruiri privind noua Lege despre accesul la informațiile de interes public pentru autoritățile publice și judecători

Noua Lege nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public (LAIP) a fost adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 9 iunie 2023. Legea intra în vigoare în ianuarie 2024, înlocuind Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație. LAIP introduce numeroase modificări referitoare la:

» Extinderea cerințelor de transparență pro activă (obligații privind publicarea informațiilor pe site-urile autorităților publice);

» Simplificarea accesului la informații la cerere, inclusiv termene mai mici pentru prelucrarea cererilor, reglementarea mai detaliată a formelor de comunicare a informațiilor și reguli clare privind impunerea taxelor pentru accesul la informații;

» Noul model de control judiciar al actelor și omisiunilor furnizorilor de informații, bazat pe procedura scrisă

și termenul limită de soluționare a cauzelor de către instanțe;

» Noul regim de sancțiuni financiare pentru furnizorii de informații pentru încălcarea dreptului la informare.

Având în vedere amploarea modificărilor cadrului legal, este evidentă necesitatea de consolidare a capacităților autorităților publice de implementare a noii legi. Răspunzând acestei solicitări, proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală” (Proiectul Asociere UE-Moldova) în cooperare cu Consiliul Europei a inițiat și desfășurat un program special de formare pentru autoritățile publice și judecătorii administrativi cu privire la aplicarea noii legi. Programul a însoțit de pregătirea „Manualului de transparență. Ghidul practic al Legii privind accesul la informațiile de interes public”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Instruirile au avut loc în perioada noiembrie și decembrie 2023 și la instruirile au participat peste 150 de reprezentanți ai autorităților publice și peste 40 de judecători administrativi. Programul de instruire personalizat a fost axat în special pe schimbările introduse de LAIP – transparența proactivă, accesul la informații la cerere, controlul judiciar și sancțiuni. Unul dintre subiectele majore discutate în timpul sesiunilor de formare a fost procesarea cererilor de informații de interes public, inclusiv formatul cererilor; înregistrarea cererilor; mijloacele de comunicare a informațiilor, precum și taxele pentru comunicarea informațiilor.

Participanții au manifestat, de asemenea, un interes deosebit față de subiectul restricțiilor legitime în ce privește accesul la informații.

Aceasta include regimul special de acces la informațiile ce conțin date cu caracter personal sau informații protejate prin legislația specială, precum secretele de stat, secretele medicale sau secretele bancare.

Instruirile au fost realizate de profesorul Dawid Sześciło (Expert principal non-cheie al Proiectului Asocierie UE-Moldova) și Victor Kalughin (expert al Consiliului Europei). Odată cu aceste instruirile, Proiectul Asocierie UE-Moldova și-a încheiat sprijinul pentru elaborarea și implementarea noii Legi privind accesul la informațiile de interes public. Acest sprijin a inclus analiza lacunelor din legislația anterioară, sprijin în elaborarea noii legi și consolidarea capacităților autorităților publice și a judecătorilor.

Alinierea la standardele UE de securitate a plăților în era digitală – analizată în Republica Moldova

Principalele evoluții în domeniul securității sistemelor de plăți, cele mai bune practici de implementare a măsurilor de securitate a plăților în mediul digital, dar și cerințele față de securitatea și continuitatea plăților, beneficiile, eforturile și progresele realizate până acum în cadrul proiectului de twinning “Consolidarea supravegherii, guvernancei corporative și gestionării riscurilor în sectorul financiar al Republicii Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană (UE) au fost abordate în cadrul conferinței „Alinierea la standardele UE de securitate a plăților în era digitală” care a avut loc miercuri, 6 decembrie 2023, la Chișinău.

Conferința a constituit un prilej pentru prezentarea subiectelor esențiale legate de securitatea plăților, întrucât tranzacțiile financiare, în special cele de plată, reprezintă o componentă esențială a relațiilor economice. Totodată, alinierea Republicii Moldova la standardele UE în domeniul securității plăților digitale reprezintă un pas important pentru consolidarea poziției în peisajul financiar european și global. Acest fapt sprijină integrarea economică a țării și contribuie la crearea unui mediu financiar sigur, inovator și durabil pentru toți actorii implicați.

Partea oficială a evenimentului a fost urmată de o sesiune de prezentări susținute de către experți în domeniu care au împărtășit participanților bunele practici în materie de securitate a plăților în mediul digital.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Întâlnirea Șefului EUBAM cu Comitetul însărcinat cu aspectele civile ale gestionării crizelor

Slawomir Pichor, Șeful EUBAM, a avut o întâlnire cu Comitetul însărcinat cu aspectele civile ale gestionării crizelor (Civcom) pe 22 noiembrie, la Chișinău. Întâlnirea a avut ca scop aprofundarea înțelegerii suportului oferit de către UE pentru sporirea rezilienței Republicii Moldova.

Șeful Misiunii a explicat pe larg delegaților din cadrul CivCom rolul indispensabil al EUBAM la sprijinirea securității regionale și dezvoltării economice. Discuțiile au atins și mandatul Misiunii, precum și activitățile sale în derulare, care sunt menite să sporească stabilitatea și prosperitatea Republicii Moldova.

Dialogul dintre Slawomir Pichor și CivCom subliniază importanța eforturilor coordonate în abordarea aspectelor civile la gestionarea crizelor. Întâlnirea a servit drept platformă pentru discuții fructuoase privind provocările curente, potențiale oportunități și strategii pe viitor care să fortifice reziliența Republicii Moldova.

EUBAM continuă să aibă un rol crucial în suportul pentru Republica Moldova și Ucraina în materie de managementul frontierei și vamă, contribuind la securitatea regională și dezvoltarea economică. Angajamentul Misiunii de a promova dezvoltarea economică se aliază în mod articulat cu obiectivele mai largi ale Uniunii Europene în regiune.

EUBAM subliniază cooperarea transfrontalieră la o conferință de nivel înalt în domeniul antifraudă vamală, gestionarea provocărilor comune într-un mediu de crimă transnațională în schimbare

Conferința "Riscuri de Criminalitate Transfrontalieră într-o Europă Deschisă – Provocări Partajate, Soluții Partajate" a fost organizată la Chișinău de către Serviciul Vamal în colaborare cu Misiunea Înaltilor Consilieri ai Uniunii Europene.

Evenimentul a servit drept platformă de dialog pentru consolidarea cooperării între agențiile de aplicare a legii din Republica Moldova, România și Ucraina, în special în ceea ce privește contracararea criminalității transfrontaliere.

În cadrul sesiunii plenare, Slawomir Pichor, Șeful EUBAM, a subliniat importanța primordială a colaborării strânse între cele trei țări din regiunea Dunării de jos. Acesta a accentuat faptul că agresiunea Rusiei a provocat schimbări profunde în activitățile criminale, comerț și colaborare:

"Activitatea ilicită nu se începe și se termină la frontiere, iar atenția noastră ar trebui să se axeze în principal pe abordarea acelor grupuri criminale într-o manieră coordonată și cu implicarea tuturor părților interesate cu scopul de a stabili un răspuns adecvat."

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Conferința a cuprins trei panee de discuții pe subiecte ca contrabanda cu mărfuri accizabile și producție ilegală, fluxuri financiare ilicite, trafic transfrontalier de arme și bunuri cu dublă utilizare, trafic de stupefiante, precursori de droguri și steroizi anabolizanți. Participanții au profitat de oportunitatea de a evalua tendințele în schimbare în materie de infracționalitate și de a identifica noi modalități de cooperare interinstituțională, pentru a îmbunătăți acțiunile operaționale desfășurate în comun.

Printre participanți au fost reprezentanți ai Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, Ambasadorii UE în Republica Moldova, conducători și reprezentanți ai administrațiilor vamale, serviciilor de frontieră, poliției și procuraturii din Republica Moldova, România și Ucraina. În afară de aceasta, conferința a întrunit și reprezentanți ai organismelor internaționale și ai mediului de afaceri.

Grupul de coordonare vamală sub egida EUBAM își menține angajamentul de a sprijini inițiativa UE privind Coridoarele de solidaritate în regiunea Dunării de Jos

La data de 7 decembrie, Grupul de Coordonare Vamală MD-RO-UA s-a întrunit, sub egida EUBAM, la punctul de trecere a frontierei, operat în comun, Palanca (MD) – Maiaky-Udobne (UA), pentru a eficientiza rutele de transport de mărfuri ucrainene, ce trec prin Moldova către România și dincolo.

Acest grup are un rol crucial în facilitarea Coridoarelor de solidaritate UE-Ucraina și

se întrunește la fiecare trei luni, ultima dată în septembrie, la PTF Cahul (MD) – Oancea (RO), pentru decongestionarea traficului pe rutele de transport a produselor agricole din Ucraina. Grupul reprezintă un forum de colaborare între autoritățile vamale ale Republicii Moldova, României și Ucrainei, acționând ca o platformă pentru alte instituții relevante implicate în proces.

Pe lângă faptul că a oferit o imagine de ansamblu a situației operaționale la punctele de trecere a frontierei din cele trei țări, întâlnirea s-a axat pe identificarea strategiilor de optimizare a utilizării infrastructurii actuale la frontieră, perfecționarea controlului vamal al mărfurilor și controlului siguranței alimentare. Scopul este de a contribui în mod eficient la decongestionarea

rutelor de transport. Printre inițiativele specifice discutate se numără posibilitatea deschiderii unor puncte suplimentare de trecere a frontierei pentru traficul de mărfuri, redirectionarea camioanelor goale și punerea în aplicare a unor controale coordonate pentru a reduce timpul necesar pentru trecerea frontierei.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Slawomir Pichor, șeful misiunii EUBAM, a confirmat provocările sporite generate de atacurile continue ale Rusiei asupra infrastructurii de transport și condițiile meteorologice severe.

Subliniind natura colaborativă a abordării acestei situații dificile, el a afirmat:

„În cadrul întâlnirii, partenerii noștri ucraineni au evidențiat că aceste provocări nu pot fi abordate în mod izolat. Este necesară o analiză atentă a întregului lanț de transport, ceea ce necesită acțiuni colective și rapide din partea tuturor părților implicate.”

Capacitățile experților care lucrează la laboratoarele Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor – consolidate cu suportul financiar al UE

Specialiști ai Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), ai Centrului Republican de Diagnostic Veterinar (CRDV) și ai Agenției Naționale de Sănătate Publică (ANSP) implicați în implementarea Strategiei și planului național de acțiuni privind supravegherea și combaterea rezistenței la anti microbiene (RAM) au fost instruiți de Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială (UNIDO) în cadrul unui atelier de doua zile 30-31 Octombrie curent.

Sesiunea de instruire a fost condusa de Lali Madzgarashvili, expert internațional in infrastructura calității, si a și a vizat dezvoltarea componentei de laborator a

Sistemului Național de Supraveghere AMR.

In cadrul acestei activități au fost revizuite ordinele comune existente privind sistemul de monitorizare a RAM, precum și toate celelalte documente de reglementare internaționale și naționale legate de supravegherea RAM. Dezvoltarea rețelei naționale AMR se bazează pe conceptul "One Health"– abordarea principală și metodologia de combatere a RAM.

Instruirea s-a desfășurat in cadrul proiectului „Îmbunătățirea conformității cu standardele prin creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor” finanțat de Uniunea Europeana.

Programul Național pentru supravegherea și combaterea rezistenței anti microbiene (RAM) pentru anii 2023-2027 reprezintă politica sectorială a Ministerului Sănătății în domeniul prevenirii și controlului bolilor transmisibile și rezistenței la anti microbiene, fiind implementat prin abordarea multisectorială și colaborarea cu organisme

guvernamentale și neguvernamentale reprezentând domeniile agricol și de mediu.

Programul abordează in mod complex măsurile, care au ca scop susținerea interacțiunilor Guvernului și societății, în vederea îmbunătățirii sănătății și bunăstării populației, reducerii inechităților în domeniul sănătății, consolidării sănătății publice.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Specialiștii Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în continuă instruire și creștere profesională, cu suportul financiar al UE

În perioada 7-8 noiembrie, în incinta Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) au avut loc "Instruiri la locul de muncă privind elaborarea Planului național de monitorizare a reziduurilor".

Scopul instruirilor este consolidarea competenței tehnice a ANSA la nivel instituțional dar prin sprijinirea elaborării și implementării Planului Național de Monitorizare a Reziduurilor (PNMR) și introducerea ciclului de 3 ani pentru planificarea măsurilor de control conform cerințelor Uniunii Europene.

Sesiunile de instruire au implicat revizuirea și evaluarea procedurii scrise existente, precum și a altor documente legate de elaborarea și implementarea PNMR:

- » selecția și evaluarea laboratoarelor;
- » planificarea financiară;
- » identificarea lacunelor și elaborarea unui nou proiect îmbunătățit de procedură pentru a fi prezentat conducerii ANSA.

Instruirea este o activitate de dezvoltare a competențelor în domeniile: inteligență industrială (statistici, date) pentru elaborarea politicilor bazate pe dovezi, buna guvernare și mecanismele instituționale, dar și cele mai bune practici de management și standarde internaționale.

Activitatea face parte din proiectul „Îmbunătățirea conformității standardelor prin creșterea capacităților naționale

de monitorizare a reziduurilor" finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială. Obiectivul de bază a proiectului este creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor din hrana animalelor și produsele de origine animală (pesticide, reziduuri de medicamente veterinare și contaminanți).

 UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Îmbunătățirea conformității cu standardele și reglementările tehnice în lanțurile valorice ale cărnii, păsărilor de curte și produselor lactate – un nou sprijin din partea Uniunii Europene și UNIDO

Peste 60 de reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, organizațiilor internaționale, sectorului privat și asociațiilor de afaceri s-au

adunat la Chișinău 9 noiembrie 2023 pentru a discuta despre modalitățile de consolidare a siguranței alimentare în Moldova.

Uniunea Europeană și Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO) au prezentat structura și rezultatele așteptate ale noii acțiuni comune "Îmbunătățirea respectării standardelor prin creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor". Principalele constatări ale unei analize naționale a infrastructurii calității au fost prezentate și dezbătute cu principalii parteneri ai proiectului, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, asociațiile sectoriale și sectorul privat. Au fost convenite activități-cheie pentru 2024, cum ar fi armonizarea legislației privind sănătatea animală cu cea a UE, controlul calității hranei pentru animale,

parteneriatul cu laboratoarele naționale și europene de siguranță alimentară, formarea pentru autocontrol și eșantionare în ferme și întreprinderi alimentare, activități de sensibilizare cu privire la utilizarea corectă a antibioticelor la animale, printre multe altele.

Participanții au evaluat pozitiv rezultatele analizei și au subliniat importanța unei cooperări puternice multi-parteneriat pentru creșterea siguranței alimentare a consumatorilor din țară. Participanții au subliniat, de asemenea, necesitatea susținerii producătorilor pentru a-și consolida competitivitatea în Moldova și pentru a dezvolta oportunități de piață mai largi, în special pentru pătrunderea pe piața UE.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Proiectul "Îmbunătățirea respectării standardelor prin creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor" deschide noi oportunități pentru sectorul privat prin îmbunătățirea monitorizării reziduurilor și consolidarea infrastructurii laboratoarelor. Acesta stabilește scena pentru progresul continuu către o siguranță sporită a consumatorilor și accesul la alimente sigure, sănătoase și nutritive. Uniunea Europeană și Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO) își mențin angajamentul de a sprijini Moldova în călătoria sa către un viitor durabil și prosper.

Îmbunătățirea respectării standardelor prin creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor este o acțiune finanțată de UE, cu o investiție de 1,5 milioane EUR. Această inițiativă este realizată de Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO), în colaborare cu sectorul public și privat din Moldova. Scopul său este de a spori capacitățile naționale de monitorizare a reziduurilor din furajele pentru animale și produsele de origine animală (pesticide, medicină veterinară, contaminanți și substanțe interzise).

Noi perspective și recomandări pentru îmbunătățirea accesului la justiție în Republica Moldova

La 7 noiembrie 2023 la sediul Ministerului Justiției a fost prezentat Raportul privind analiza datelor monitorizării instanțelor judecătorești. Raportul a fost elaborat în cadrul Proiectului "Sporirea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judecătoresc" (ETAAJS), finanțat de Uniunea Europeană și implementat în Republica Moldova de Agenția Centrală a Managementului Proiectelor din Lituania și Expertise France.

Raportul a rezumat constatările privind principalele deficiențe identificate în procesul de monitorizare a 800 de ședințe judecătorești și evaluarea calității a 400 decizii judecătorești în perioada iunie 2022-mai 2023. Raportul a fost elaborat de către o echipă de experți notorii, reprezentanți ai sistemului judecătoresc și mediului academic din Lituania și oferă o evaluare cuprinzătoare și mult centrată a proceselor și problemelor din sectorul justiției din Republica Moldova.

Constatările și recomandările Raportului sunt valoroase pentru toate instituțiile de drept, instanțele de judecată, organele procuraturii, deoarece evidențiază aspectele critice ale sistemului justiției care trebuie îmbunătățite, pentru a facilita și mai mult dreptul de acces la justiție, a îmbunătăți calitatea actului de justiție, în special a hotărârilor judecătorești, precum și pentru a contribui la creșterea încrederii în sistemul de justiție.

La evenimentul de prezentare a Raportului au fost prezenți Ambasadorul UE în Moldova, Jānis Mažeiks, reprezentanți ai sistemului judiciar, profesiilor juridice, mediului academic, societății civile, partenerilor de dezvoltare, experți naționali și internaționali.

Raportul a fost subiectul unor runde de dezbateri mai detaliate și punctuale în cadrul unor reuniuni comune cu membrii Consiliului Superior al Magistraturii și ai Facultății de drept a Universității de Stat din Moldova. Decidenții politici, reprezentanții mediului judecătoresc, precum și ai mediului academic au reconfirmat sprijinul și deschiderea lor de a persevera în implementarea recomandărilor Raportului pentru asigurarea unei justiții de calitate și de încredere. Raportul a fost publicat pe portalul instanțelor judecătorești și poate fi accesat la următorul [link](#).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Rezultatele Proiectului UE „Sporirea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judecătoresc” prezentate în cadrul unui eveniment public

La 7 decembrie 2023 în incinta Muzeului Național de Artă a Moldovei s-a desfășurat Conferința de închiderea Proiectului „Sporirea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judecătoresc” (ETAAJS), finanțat de Uniunea Europeană și implementat în Republica Moldova de Agenția Centrală a Managementului Proiectelor din Lituania și Expertise France.

Scopul Proiectului ETAAJS a fost de a spori transparența, responsabilitatea și accesul la sistemul judiciar din Republica Moldova. Activitățile Proiectului au fost divizate în 2 componente: 1. Evaluarea respectării dreptului la un proces echitabil în procedurile judiciare și a calității hotărârilor judecătorești și 2. Sporirea capacităților avocaturii.

Timp de doi ani (2022-2023), experți naționali și internaționali au monitorizat instanțele judecătorești, pentru a evalua respectarea dreptului la un proces echitabil în procedurile judiciare și a calității hotărârilor judecătorești și au desfășurat mai multe activități menite să crească capacitățile avocaților, asigurând îmbunătățirea dreptului la un proces echitabil și creșterea calității asistenței juridice, în conformitate cu standardele internaționale.

Participanții la eveniment au menționat valoarea consistentă a contribuției pe care a avut-o Proiectul la îmbunătățirea accesului la justiție și la responsabilizarea actorilor din justiție, prin consolidarea capacităților acestora. Acțiunile desfășurate în cadrul proiectului au generat mai multe propuneri,

care cu siguranță se pot regăsi într-un viitor document de politici în justiție sau pot contribui la remediere unor probleme curente.

Vorbitorii din cadrul evenimentului au apreciat suportul oferit de Republica Lituania și Republica Franceză, exprimând gratitudine ambasadorilor acestor state, E.S. Tadas Valionis și E.S. Graham Paul, prezenți la eveniment. Oficialii au reiterat deschiderea de a sprijini în continuare eforturile de reformare a justiției din Republica Moldova.

La conferință au mai participat reprezentanți ai Delegației Uniunii Europene la Chișinău, sistemului de justiție, mediului academic, societății civile, precum și experți notorii din Republica Moldova.

Viorica Dragan, recenziore: grație colectării datelor pe tabletă, am fost mult mai operativă, iar oamenii - mai receptivi

Viorica Dragan are 46 de ani și locuiește în orașul Chișinău. Ea este una din cei peste 100 de recenzori angajați temporar de Biroul Național de Statistică (BNS) în cadrul Recensământului pilot, desfășurat în perioada 28 august – 10 octombrie 2023. Deși a activat în domeniul industriei ușoare aproape 20 de ani, de curând, s-a reprofilat în domeniul finanțelor, o veche pasiune a

sa. Odată cu schimbarea profesiei, dânsa spune că are mai mult timp liber pe care îl dedică familiei, dar și altor activități.

Anume datorită timpului liber, dorinței de implicare, dar și necesității unui venit în plus, Viorica s-a angajat în calitate de recenziore la Biroul Național de Statistică în cadrul Recensământului de probă al Populației și Locuințelor (RPL).

În total, circa 22 mii de locuințe din 11 localități din Republica Moldova au fost vizitate în timpul recensământului de probă, arată datele BNS. Viorica a fost responsabilă de recenzarea câtorva blocuri de locuit din sectorul Ciocana al capitalei, iar experiența, spune ea, a fost una inedită.

Recensământul de probă a durat șase săptămâni. Pentru acest exercițiu, au fost

angajați peste 100 de recenzori și supervizori, care au fost responsabili de interviuarea populației în cele 11 localități. Înainte de perioada desfășurării exercițiului de probă, personalul temporar angajat pentru acest proces a fost instruit de BNS cu privire la tehnicile de colectare a datelor și subtilitățile Recensământului.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Aproximativ 7 din 10 persoane au declarat că durata recenzării a fost una rezonabilă

În medie, timpul de recenzare a fost de 20-40 de minute, a arătat recensământul de probă. Iar aproximativ 7 din 10 persoane au declarat că durata recenzării a fost una rezonabilă.

„Salut digitalizarea procesului de recenzare”

În cadrul RPL de probă a fost aplicată, în premieră, o metodă de recenzare inovativă care a constat în înregistrarea datelor pe tablete - o alternativă modernă a tradiționalei colectări de date statistice pe hârtie. Astfel, în cadrul RPL de probă, recenzorii au testat funcționalitatea softurilor, au estimat timpul necesar pentru desfășurarea unui interviu, precum și au evaluat nivelul de receptivitate al populației de a participa la recensământ.

„Recenzarea populației mi-a plăcut foarte mult, în special pentru că acest proces a fost digitalizat. Datorită recenzării pe tablete, am fost mai operativă, dar și oamenii s-au arătat foarte deschiși. Le mulțumesc tuturor cu care am interacționat, fiecare mi-a adus o experiență pozitivă în viață”,

spune Viorica.

95% din persoanele chestionate au declarat că atât întrebările, cât și procesul de recenzare le-a fost explicat clar și în mod accesibil.

Aștept să repet experiența la Recensământul național din 2024 și îndemn doritorii să se alăture

Pentru Recensământul din 2024, Biroul Național de Statistică va angaja peste patru mii de recenzori și supervizori - personal temporar de muncă care va fi responsabil de numărarea populației și locuințelor.

Viorica spune că abia așteaptă să repete experiența și să participe în calitate de recenziore în Recensământul Populației și Locuințelor din anul 2024, deoarece i-a plăcut această experiență.

„Cu siguranță mă voi implica și la Recensământul din 2024. Vin cu un apel către toți doritorii să devină recenzori în 2024 - vă îndemn să-mi urmați exemplul, întrucât este o experiență unică și ești parte a unui proces național atât de important”,

conchide Viorica.

Recensământul de probă al populației și locuințelor a avut loc cu susținerea proiectului „Sprijin pentru Biroul Național de Statistică în desfășurarea Recensământului populației și locuințelor din 2024”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fondul ONU pentru Populație (UNFPA).

Recensământul Populației și Locuințelor se desfășoară o dată la 10 ani, fiind cel mai important exercițiu statistic național care oferă tabloul demografic complet al țării. Datele colectate în urma recensământului vor oferi informații esențiale și de calitate pentru elaborarea politicilor publice, naționale și locale, atât în domeniul economic, cât și social, necesare pentru dezvoltarea R. Moldova.

Alegerile locale din Republica Moldova: bilanțul lecțiilor învățate privind monitorizarea discursului de ură în media în timpul campaniei electorale

Consiliul Europei, în cooperare cu Consiliul Audiovizualului din Republica Moldova, a organizat o masă rotundă privind monitorizarea discursului de ură în mass-media în timpul campaniilor electorale din noiembrie 2023. La eveniment au participat responsabili din cadrul autorităților publice centrale și locale, dar și reprezentanți ai partenerilor externi și ai societății civile.

„Dreptul la libertatea de exprimare, unul dintre fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și pluraliste, implică atât drepturi, cât și obligații, responsabilități, de aceea nu trebuie și nu poate fi abuzat. Anume aceste aspecte importante trebuie abordate în mod special în perioadele electorale, pentru asigurarea unei abordări cuprinzătoare a combaterii discursului instigator la ură și a discriminării”,

a subliniat Thorsten Afflerbach, șeful Diviziei pentru programe de incluziune și antidiscriminare a Consiliului Europei.

„Discuțiile de astăzi sunt importante pentru îmbunătățirea practicilor de monitorizare a discursului de ură în Republica Moldova de către Consiliul Audiovizualului, în special în perioadele electorale, dar și pentru mass-media și părțile interesate, în vederea prevenirii și combaterii discursului de ură în programele și serviciile audiovizuale”,

a subliniat Liliana VIȚU, președinta Consiliului Audiovizualului din Republica Moldova.

Potrivit rezultatelor monitorizării efectuate în perioada campaniei electorale recente a fost remarcat faptul că acesta a fost primul scrutin în care a fost interzisă utilizarea discursului de ură de către competitorii electorali și că ar putea fi sancționați conform Codului Contravențional. Rapoartele intermediare de monitorizare a alegerilor au arătat că în spațiul public și în mass-media au fost identificate cel puțin 36 cazuri de discurs de ură.

„Acțiunile de susținere ale Consiliului Europei, inclusiv evenimentul de astăzi, reprezintă un pas înainte în direcția combaterii eficiente a formelor inacceptabile de exprimare în spațiul public, dar în special în serviciile mass-media audiovizuale. Aceste entități trebuie să faciliteze activitatea instituției de reglementare, a organismelor de radiodifuziune și a altor părți interesate în recunoașterea și abordarea discursului de incitare la ură în conformitate cu standardele europene, o problemă care a devenit și mai importantă în contextul noii perspective europene a Republicii Moldova”,

a declarat Falk LANGE, șeful Oficiului Consiliului Europei la Chișinău.

„Ne bucură faptul că am putut să oferim sprijinul Uniunii Europene în monitorizarea discursului de ură în mass-media în timpul campaniei electorale pentru alegerile locale din Republica Moldova din noiembrie 2023.

Acest suport pentru Consiliul Audiovizualului și Consiliul pentru Egalitate a fost acordat în cadrul Programului UE-CoE Parteneriat pentru Buna Guvernare. Mecanismul relevant de monitorizare aplicat de Consiliul Audiovizualului permite pași concreți în punerea în aplicare a noului cadru legislativ privind nediscriminarea”,

a menționat Eduard PESENDORFER, manager de program, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova.

Masa rotundă a oferit actorilor și autorităților relevante din Republica Moldova și alte țări, oportunitatea de a face schimb de viziuni și experiențe pe baza celor mai bune practici, dar și a provocărilor în evaluarea și procesarea cazurilor de discurs de ură și discriminare în mass-media și spațiul public, iar, astfel, să-și îmbunătățească practicile de prevenire și combatere a discursului de ură în mass-media, în conformitate cu standardele Europene.

Rezultatele obținute în urma discuțiilor, vor contribui la îmbunătățirea monitorizării discursului de ură în Republica Moldova, cu referințe specifice la [Recomandarea](#) Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei privind combaterea discursului de ură, adoptată în 2022.

Acest eveniment, organizat pe 5 decembrie 2023, face parte din programul comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Parteneriat pentru Buna Guvernare”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei, în cadrul proiectului „Combaterea discriminării, discursului de ură și infracțiunilor motivate de prejudecată în Republica Moldova”.

Consiliul Europei a organizat un curs de formare în dreptul Uniunii Europene pentru judecători și personalul Curții Constituționale a Republicii Moldova

Componenta completă a judecătorilor și a membrilor cheie ai secretariatului Curții Constituționale a Republicii Moldova și-a consolidat cunoștințele în legislația Uniunii Europene (UE) în cadrul unui training de două zile desfășurat la Chișinău în perioada 23-24 noiembrie 2023.

La deschidere, Domnul Marius Ciprian Toth, Șeful Adjunct al Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, a subliniat: „Tema instruirii de astăzi este de o importanță deosebită pentru Republica Moldova, având în vedere contextul actual și procesul de preaderare la Uniunea Europeană. Prin urmare, Consiliul Europei a acceptat cu bucurie să susțină acest training, în cadrul proiectului său comun cu Uniunea Europeană, intitulat 'Suport pentru Reforma Justiției

în Republica Moldova”. Doamna Domnica Manole, Președintele Curții Constituționale a Republicii Moldova, a exprimat recunoștința pentru atenția acordată nevoilor Curții și pentru organizarea acestui training, care se dovedește deosebit de pertinent pentru activitatea Curții Constituționale.

Training-ul a fost condus de domnul Răzvan Horațiu Radu, consultant internațional al Consiliului Europei, și a abordat teme precum instituțiile UE și competențele acestora, procesul decizional al UE, relația dintre Curtea de Justiție a UE și curțile constituționale naționale, protecția drepturilor omului la nivelul UE, etc. O sesiune separată a fost dedicată relației dintre Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Carta Drepturilor Fundamentale a UE.

Training-ul a fost organizat în cadrul Proiectului comun UE-CoE „Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova”.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Angajații Institutului Național al Justiției din Moldova, în vizită de studiu la Centrul de Studii Juridice din Lisabona

Pe 12-13 decembrie, 11 reprezentanți ai Institutului Național al Justiției din Republica Moldova au vizitat Centrul de Studii Juridice (CEJ) din Lisabona, Portugalia. Scopul vizitei a fost de a cunoaște experiența și cele mai bune practici referitoare la recrutarea, selecția și instruirea (inclusiv instruirea inițială și continuă) a judecătorilor și procurorilor din Portugalia.

Delegația Institutului Național al Justiției a avut o serie de discuții cu Fernando Vaz Ventura, Directorul CEJ, cu șefi de departamente ai CEJ, formatori (judecători și procurori detașați), specialiști IT, etc.

În timpul întreprinderilor au fost abordate diverse subiecte, cu accent pe programele și procesele de instruire, inclusiv instruirea prin activitățile de simulare, recrutarea, selectarea, angajarea și evaluarea formatorilor, precum și practicile de desfășurare a cursurilor de instruire continuă pentru judecătorii și procurorii în funcții.

Vizita a fost organizată în cadrul Proiectului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova”.

Angajații Ministerului Justiției și membrii grupului de lucru inter-instituțional au învățat din experiența Macedoniei de Nord în procesul de Screening UE în contextul Capitolului 23 și criteriilor politice

Timp de două zile, grupul de lucru interinstituțional condus de Ministerul Justiției, dar și echipa centrală a instituției, a participat la un curs de formare privind procesul de screening al Uniunii Europene referitor la capitolul 23 privind sistemul judiciar, drepturile fundamentale și criteriile politice. Instruirea a fost desfășurată de Hristina Koneska-Beroska, care dispune de o experiență vastă în negocierile și procesul de aderare la UE al Macedoniei de Nord.

Lucrările primei zile de formare au fost deschise de șeful adjunct al Oficiului Consiliului European la Chișinău, Marius Ciprian Toth, și secretarul de stat al Ministerului Justiției, Eduard Serbenco.

„Reforma justiției rămâne unul dintre domeniile în care trebuie să se lucreze în continuare pentru a îndeplini toate condiționalitățile necesare în procesul de aderare la UE. Consiliul European își menține angajamentul de a continua sprijinul și asistența în acest sector. Sunt convins că expertiza și lecțiile învățate ale Macedoniei de Nord, împărtășite de un funcționar public național cu experiență, dintr-o țară candidată la aderarea la UE sunt valoroase și vor fi utile în activitatea pe care o desfășurați pe dimensiunea negocierilor pentru aderare”,

a declarat Marius Ciprian Toth, șeful adjunct al Oficiului Consiliului European la Chișinău.

Conducerea ministerului Justiției a salutat inițiativa și a reliefat importanța partajării experienței Macedoniei de Nord cu angajații publici din Republica Moldova implicați plenar în implementarea condiționalităților necesare în procesul de aderare la UE.

În cadrul instruirilor, participanții au fost familiarizați cu experiența Macedoniei de Nord în ceea ce privește aplicarea

metodologiei revizuite pentru procesul de screening în general, precum și procesul de screening explicativ și bilateral.

Instruirea a fost organizată pe 14 – 15 decembrie 2023, în cadrul Proiectului comun al Uniunii Europene și Consiliului European „Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova”.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Cooperarea intercomunitară, model de organizare a serviciilor publice testată de raioanele Cahul și Ungheni

Modele și practici de instituționalizare a cooperării intercomunitare în regiunile Cahul și Ungheni au fost prezentate celor peste 50 de reprezentanți ai administrațiilor publice locale din Republica Moldova, în cadrul unui atelier organizat pe 13 decembrie de programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de UE și implementat de PNUD și UNICEF.

Patru servicii publice – două din Ungheni în domeniul deșeurilor solide și al serviciului de alimentare cu apă și canalizare, și două din Cahul în domeniul deșeurilor solide și gestionării domeniului public – vor trece la un model de cooperare intercomunitară, care presupune regionalizare, acoperire sporită și eficiență. Acest parcurs este susținut de programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie”.

Ca prim pas, au fost înființate Consilii Intercomunitare, care întrunesc reprezentanți ai comunităților care au decis să presteze în comun servicii publice. Aceste consilii au beneficiat de

asistență juridică pentru instituționalizarea cooperării intercomunitare. Hotărârile au fost apoi aprobate de consiliile locale ale comunităților-membre. În final, furnizorii de servicii au fost reorganizați și au fost consolidate capacitățile instituționale și operaționale.

Astfel, peste 200.000 de locuitori din 24 de localități din regiunea Cahul și 34 de localități din regiunea Ungheni vor beneficia de servicii publice îmbunătățite.

„Instituționalizarea cooperării intercomunitare este un nou capitol în dezvoltarea orașelor Ungheni și Cahul. Credem că are potențialul de a aduce îmbunătățiri semnificative ale calității vieții pentru oamenii din aceste regiuni”,

**a menționat Jan Demidovits-Mekelainen,
Manager de program, Delegația UE în
Republica Moldova.**

Cele patru servicii publice din Cahul și Ungheni care testează cooperarea intercomunitară au beneficiat în total de un milion de euro din partea Uniunii Europene și 50.000 euro din partea Franței pentru lucrări de infrastructură, echipamente și nu numai. De asemenea, reprezentanții locali au învățat din studii de caz din România și Franța, unde astfel de forme de cooperare aduc valoare adăugată.

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” (2019-2024) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Primăriile municipiilor Cahul și Ungheni au fost certificate ISO pentru managementul calității și anti-mită

În premieră pentru Republica Moldova, primăriile Cahul și Ungheni sunt primele două autorități publice locale care au primit certificatele ISO pentru Sistemul Integrat de Management al Calității și Management Anti-mită conform standardelor ISO 9001 și ISO 37001. Procesul de certificare a fost susținut de Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de UE și implementat de PNUD și UNICEF.

Emise de către Organizația Internațională de Standardizare, certificatul de Management Anti-mită ISO 37001 confirmă că autoritățile publice locale dispun de un sistem de management care include instrumente de prevenire a corupției, stabilind o cultură a integrității și transparenței pentru realizarea controalelor interne, care vor spori șansele de a preveni luarea de mită și de a reduce incidența acesteia. În timp ce, Sistemul Integrat de Management al Calității ISO 9001 confirmă că autoritățile publice locale dispun de un sistem de gestiune a calității în organizarea și prestarea serviciilor publice, îmbunătățind performanța în ansamblu.

În perioada 2020-2023, Primăriile Cahul și Ungheni au beneficiat de sprijinul Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie” în implementarea planurilor locale de

acțiune anticorupție și implementarea principiilor controlului intern managerial. Toate acestea ajută la integrarea bunelor practici și a principiilor de bună guvernare în administrarea comunităților locale.

Înmânarea certificatelor ISO a avut loc pe 5 decembrie în cadrul conferinței naționale „Bună guvernare, transparență și anticorupție la nivel local”, eveniment care a reunit peste 45 de invitați: parteneri de dezvoltare, oficialități guvernamentale centrale și locale, experți internaționali și locali, precum și reprezentanți ai mediului academic.

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” (2019-2024) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

Mai multe detalii despre activitățile Programului în regiunile Cahul și Ungheni găsiți pe www.eu4cahul.md și www.eu4ungheni.md

Continuă seria de discuții publice pe marginea Strategiei de dezvoltare a Managementului Finanțelor Publice

Ministerul Finanțelor împreună cu Misiunea Înaltilor Consilieri ai Uniunii Europene continuă seria de discuții publice cu privire la Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice. Astfel, în cadrul celei de-a treia sesiune au fost prezentate aspectele ce vizează Componenta 6 din document – Achizițiile publice, iar în cadrul celei de-a patra – transparența finanțelor publice.

Ministrul Finanțelor Petru Rotaru a menționat în discursul său nevoia de a atrage atenție deosebită acestui sector, pentru a asigura o eficiență sporită a achizițiilor publice, ca

“banul public direcționat către achizițiile publice și investiții capitale să atingă obiectivele pe termen lung și mediu. Este important ca atât principiul transparenței, cât și celelalte care guvernează domeniul achizițiilor publice, să fie respectate la nivelul cel mai înalt”.

La rândul său, Înaltul Consilier UE pentru politică fiscală și vamală, Rosario De Blasio a salutat prezența părților interesate în acest proces, menționând că pentru a avea un proces transparent și eficient este necesară implicarea activă a părților interesate în elaborarea ulterioară a documentelor de implementare.

Una din direcțiile prioritare ale Strategiei este reingineria sistemului electronic de achiziții publice, pentru a răspunde cerințelor la nivel național și european, cu utilizarea sistemului electronic pentru întreg ciclul de achiziții (planificare, derularea procedurii de atribuire, atribuire, managementul contractului – amendamente).

În timpul celei de-a patra sesiuni, atenția a fost îndreptată spre componenta 7 a Strategiei, și anume transparența finanțelor publice.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Deschiderea oficială a evenimentului a fost onorată de către Secretara adjunctă a Ministerului Finanțelor, Ana Luca și Secretarul de stat – Ion Gumene, care a subliniat angajamentul instituțional pentru implementarea eficientă a Componentei 7 și a menționat că obiectivul principal este să se asigure că gestionarea finanțelor publice se desfășoară într-un mediu transparent și responsabil.

Înaltul Consilier ai Uniunii Europene în domeniul managementului finanțelor publice Janis Jankovskis a susținut o prezentare despre importanța transparenței bugetare în cadrul sistemului finanțelor publice, subliniind importanța calității sistemelor managementului finanțelor publice pentru aderarea la Uniunea Europeană, oferind o imagine de ansamblu asupra transparenței

bugetare în Moldova în comparație cu perspectiva internațională, precum și a comentat cu privire la alinierea strategiei MFP cu decalajele transparenței bugetare rămase.

De asemenea, dl Jankovskis a evidențiat rolul esențial al transparenței în consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului și necesitatea implementării unor practici europene în acest domeniu.

Campania de informare a fost lansată în luna septembrie curent și va acoperi toate cele 7 componente ale Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice: analiza macroeconomică și cadrul macrobugetar; elaborarea și planificarea bugetului; transparența finanțelor publice; achiziții publice; politici fiscale și vamale și administrarea veniturilor.

Specialiștii în investigații penale își consolidează capacitățile în domeniul blockchain & on-chain forensics

Peste 50 de profesioniști din instituțiile de urmărire penală și cele fiscale au participat la seminarul interinstituțional „Introducere în domeniul blockchain și on-chain”, organizat de Misiunea Înaltilor Consilieri UE. Seminarul a fost deschis de către procurorul general interimar Ion Munteanu, directorul Serviciului pentru Prevenire și Combaterea Spălării Banilor Daniel Marius Staicu și managerul de programe al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Irina Cruceru.

Participantii au învățat cum să folosească capacitățile blockchain pentru a detecta fraudă criptomonedei și spălarea banilor în țările emergente. Trainerii, Vlad Mercori și Matei Vârsta, printre alte subiecte, s-au concentrat pe schimburile centralizate și

descentralizate, importanța reglementărilor pentru prevenirea fraudei și spălării banilor, impactul investigațiilor blockchain în cazurile de corupție, ținând cont de fiabilitatea probelor obținute prin investigații blockchain.

Evenimentul a fost organizat în urma evaluării posibilității de a obține rezultate mai rapide pentru investigațiile financiare prin acțiuni coordonate ale instituțiilor din Republica Moldova, pentru care dezvoltarea competențelor practice în acest domeniu va constitui un pas semnificativ în progresul în investigațiile speciale și în cele din urmă, să îmbunătățească istoricul anchetelor penale și al sentințelor.

Doi noi Înalți Consilieri UE s-au alăturat Misiunii din Republica Moldova

Un nou Înalt Consilier UE și-a început recent activitatea: Nicolae Grigore preia funcția de Consilier pentru sectorul Servicii Financiare. Activând anterior în cadrul Băncii Naționale a României și cu o experiență de peste 20 de ani în supravegherea prudențială și lupta contra spălării banilor, Nicolae s-a implicat activ în procesul de cooperare cu organismele internaționale responsabile de reglementarea și supravegherea sectorului financiar, fiind membru al diferitelor colegii de supraveghere, grupuri de lucru și comitete ale instituțiilor financiare internaționale.

În afară de aceasta, în ultimii doi ani, el a oferit, în calitate de expert senior în supravegherea bancară, sprijin Băncii Naționale a Moldovei în implementarea standardelor internaționale și a bunelor practici în domeniul supravegherii bancare, precum și în dezvoltarea capacităților necesare pentru elaborarea procesului de revizuire și evaluare a supravegherii, în

conformitate cu cele mai bune practici și standarde de supraveghere din Uniunea Europeană.

Rolandas Taraskevicius, s-a alăturat, începând cu 1 decembrie, Misiunii UE în Moldova, preluând domeniul de dezvoltare a sectorului agroalimentar. Înaltul Consilier va oferi sprijin strategic Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și agențiilor sale subordonate cu privire la punerea în aplicare a Acordului de Asociere UE-Moldova și aproximarea legislației în sectorul său de expertiză, precum și sprijinirea progresului către Politica agricolă Comună (PAC), Pactul verde european și Strategia 'From Farm to Fork'.

DI Taraskevicius a ocupat funcții de conducere în cadrul Ministerului Agriculturii lituanian, inclusiv în calitate de consilier al ministrului și ministru adjunct al agriculturii.

Odată cu noul membru al echipei, Misiunea Înalților Consilieri UE a ajuns la numărul de 14, în domeniile: anticorupție, coordonarea reformelor, afaceri diplomatice și europene,

afaceri de securitate internă, coordonare strategică și afaceri europene, mediu și tranziție verde, reforma administrației publice locale, educație și cercetare, energie, politică vamală și fiscală, justiție și procuratură, managementul finanțelor publice, servicii financiare. Misiunea actuală a început în ianuarie 2023 și va dura până în ianuarie 2025.

Detalii despre fiecare dintre consilierii de nivel înalt în activitate pot fi găsite la <https://www.eu-advisers.md/ro/category/mission-2023-2025/eu-high-level-advisers/>.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Prima conferință regională la nivel înalt privind riscurile de criminalitate transfrontalieră a avut loc la Chișinău, organizată de Serviciul Vamal și Misiunea Înaltilor Consilieri UE

În premieră, oficiali ai instituțiilor vamale și ai poliției de frontieră din Republica Moldova, România și Ucraina s-au reunit, pe 23 noiembrie, la Chișinău pentru a discuta despre riscurile actuale de criminalitate transfrontalieră din regiune și pentru a conveni asupra unor soluții comune în acest sens. Evenimentul a trezit interesul și al comunității diplomatice, instituțiilor publice, precum și al mediului de afaceri.

Conferința și-a propus să servească drept platformă de dialog pentru consolidarea cooperării dintre instituțiile de drept din cele trei țări, în special în ceea ce privește combaterea criminalității transfrontaliere.

În cadrul celor trei paneluri de discuții, care s-au concentrat pe contrabanda cu mărfuri accizabile și producție ilegală și fluxuri financiare ilicite; trafic transfrontalier de arme, bunuri cu dublă utilizare; trafic de stupefiante, precursori de droguri și steroizi anabolizanți, participanții au avut oportunitatea de a evalua și aborda tendințele în schimbare în materie de infracționalitate și de a identifica noi modalități de cooperare interinstituțională, pentru a îmbunătăți acțiunile operaționale desfășurate în comun.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

În discursul său de deschidere, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, Jānis Mažeiks, a menționat că au fost realizate o serie de reforme importante în domeniile luptei împotriva crimei organizate și a spălării banilor, ca parte a pachetului de măsuri al Republicii Moldova de combatere a contrabandei și a fluxurilor financiare ilicite:

„Legislația moldovenească cu privire la combaterea terorismului este în mare parte aliniată cu acquis-ul UE și cu legislația internațională aplicabilă. Cu toate acestea, ar trebui consolidată capacitatea de a combate contrabanda, corupția și noile provocări, cum ar fi criminalitatea cibernetică, fluxurile financiare transfrontaliere ilicite, inclusiv prin intermediul monedei virtuale, și de îmbunătățit pregătirea generală și răspunsul la aceste infracțiuni. UE rămâne angajată să sprijine țara pe această cale.”

Directorul general al Serviciului Vamal, Igor Talmazan, a declarat:

„Serviciul Vamal este puternic angajat în unificarea eforturilor comune și intensificarea cooperării internaționale pentru a lupta eficient contra comerțului ilicit cu mărfuri. În mod special o atenție sporită este îndreptată spre combaterea traficului ilicit cu produse din tutungerie, care reprezintă o problemă globală, are legături directe cu rețelele de crimă organizată și de terorism. Or, contrabanda cu țigări, inclusiv cu produse contrafăcute, în prezent este evaluată ca fiind unul dintre cele mai serioase riscuri la adresa securității pe segmentul de frontieră moldo-român și moldo-ucrainean, afectând considerabil bugetele Republicii Moldova, Ucrainei și ale statelor-membre UE”.

Se propune ca Conferința să aibă loc în mod regulat în viitor și să servească drept platformă pentru omologii moldoveni, români și ucraineni pentru schimbul de

informații și bune practici și identificarea soluțiilor comune la provocările comune ale Republicii Moldova, României și Ucrainei.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Campania de informare cu privire la noul Cod Vamal continuă cu instruirii pentru funcționarii vamali

În perioada 22-29 noiembrie, aproximativ 160 de funcționari vamali din regiunea de Nord a Republicii Moldova au participat la trei sesiuni de instruire organizate la Bălți în cadrul campaniei de instruire a personalului vamal cu privire la modificările ce vor fi introduse odată cu intrarea în vigoare a noului Cod vamal la 1 ianuarie 2024. În perioada 7 – 14 decembrie, alți peste 500 funcționari din centrul țării au participat la sesiunile de instruire organizate la Chișinău.

Sesiunile de instruire au fost desfășurate de către specialiștii Serviciului Vamal care au participat la procesul de elaborare și ajustare a noului Cod Vamal și a Regulamentului de aplicare a acestuia. Aceștia au prezentat în detaliu principalele prevederi și inovații ale noului Cod Vamal în domeniile: controlul vamal, deciziile vamale, procedurile vamale

inclusiv procedurile speciale, proveniența mărfurilor, certificarea mărfurilor, datoria și garanțiile vamale etc.

Această acțiune este o continuare a campaniei de conștientizare la nivel național privind implementarea noului Cod Vamal, inovațiile și beneficiile acestuia, organizată pentru mediul de afaceri în perioada 24 octombrie – 16 noiembrie. Pe parcursul campaniei, peste 500 de oameni de afaceri au participat la evenimentele de informare de la Cahul, Comrat, Bălți, Briceni, Căușeni, Ungheni și Chișinău. Sesiunile de instruire pentru funcționarii vamali au loc în perioada 22 noiembrie – 21 decembrie. Campanie este organizată și desfășurată de Serviciul Vamal în parteneriat cu Misiunea Înaltilor Consilieri ai UE.

Îmbunătățirea comunicării procurorilor: consolidarea reputației instituționale

Atelierul recent desfășurat la 14 decembrie 2023, în Chișinău, a reunit aproximativ 120 de procurori din cadrul Procuraturii Generale, Procuraturii Anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din oficiile centrale și birourile regionale din Republica Moldova. Scopul acestui atelier a fost consolidarea strategiilor de comunicare ale acestor entități, servind ca un efort colaborativ pentru a îmbunătăți înțelegerea procurorilor în ceea ce privește comunicarea strategică.

Obiectivul principal a fost să doteze acești profesioniști din domeniul juridic cu abilități și perspective actualizate, favorizând o înțelegere mai profundă a nuanțelor comunicării strategice. Pe parcursul unei sesiuni cuprinzătoare de 8 ore, participanții s-au implicat în diverse module, asigurând o acoperire exhaustivă a acestei componente esențiale a capacității instituționale.

Atelierul a fost structurat în segmente distincte, acoperind aspecte variate ale comunicării. A început cu o introducere în comunicarea strategică, adâncind în înțelegerea termenilor specifici, pașilor de planificare și, esențialmente, diferențierii sale față de modalitățile tradiționale de comunicare.

Un accent important s-a pus pe cultura organizațională, evidențiind legătura acesteia cu comunicarea internă și influența asupra imaginii unei instituții. Exemple practice au fost utilizate pentru a sublinia aceste concepte, facilitând înțelegerea și aplicarea lor în mod clar.

Înțelegerea și adaptarea mesajelor pentru diferite audiențe au reprezentat o parte esențială a atelierului. Participanții s-au implicat în exerciții de grup, identificând nevoile, mesajele cheie și canalele de comunicare adecvate pentru diverse grupuri de public, de la părțile interesate interne la publicul extern.

S-a pus accentul pe crearea de mesaje clare și incluzive atât pentru publicul intern, cât și pentru cel extern. S-au explorat în detaliu strategiile de comunicare eficientă cu publicul, inclusiv utilizarea canalelor potrivite și gestionarea comunicării în situații de criză.

Ziua s-a încheiat cu discuții despre importanța evaluării strategiilor de comunicare și implementarea de sondaje pentru feedback, permițând o continuă rafinare a abordărilor lor de comunicare.

Ghidarea formatorului pe parcursul atelierului a oferit perspective valoroase, lăsând participanții împuterniciți și pregătiți pentru a aplica eficient comunicarea strategică în rolurile lor de procuror.

Succesul atelierului nu s-a bazat doar pe profunzimea cunoștințelor dobândite, ci și pe implicarea activă și entuziasmul manifestat de procurori. Angajamentul lor de a-și îmbunătăți aceste competențe întărește, fără îndoială, perspectiva unei comunicări instituționale mai puternice și, implicit, consolidarea reputației Procuraturii din Republica Moldova

Activitatea a fost organizată în cadrul proiectului "Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova", cofinanțat de Uniunea Europeană și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Noi automobile de serviciu pentru Poliția de Frontieră și Inspectoratul General pentru Migrație, cu suportul UE

30 de automobile de serviciu au completat parcul auto al Poliției de Frontieră (IGPF) și șapte autoturisme adiționale au ajuns în dotarea Inspectoratului General pentru Migrație (IGM).

Mașinile au fost prezentate la data de 30 noiembrie 2023, în cadrul ceremoniei de donație desfășurată la Chișinău, în prezența ministrului Afacerilor Interne Adrian Efros, conducerii Poliției de Frontieră și

Inspectoratului General pentru Migrație și donatorilor - reprezentanții Uniunii Europene și Misiunea OIM în Republica Moldova.

Noile autospeciale au fost achiziționate în cadrul proiectului „Sprijinirea protecției, tranzitului, întoarcerii voluntare și informate și a reintegrării cetățenilor Parteneriatului Estic și resortisanților țărilor terțe afectați de conflictul din Ucraina”.

„Prin donația de astăzi, continuăm să oferim suport Republicii Moldova în realizarea sarcinilor sale zilnice de asigurare a securității frontierei și de gestionare a fluxului de refugiați.

Aceasta va permite personalului de frontieră să lucreze în condiții mai bune, cu echipamente adaptate la cerințele de pe teren”,

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

 UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Lars Johan Lönnback, șeful OIM Moldova:

„Credem cu tărie că acest sprijin va consolida capacitatea operațională a instituțiilor naționale, în special capacitățile lor de mobilitate și de verificare, asigurând o creștere substanțială a punerii în aplicare a responsabilităților lor mandatate. OIM intenționează să continue să îmbunătățească colaborarea cu Ministerul Afacerilor Interne și cu agențiile sale specializate în angajamentul lor de a asigura securitatea frontierelor Republicii Moldova și de a proteja migrații afectați de criză și drepturile omului, respectând în același timp suveranitatea națională”.

Echiparea și fortificarea capacităților subdiviziunilor MAI vin în realizarea priorității Nr.7 a Guvernului Republicii Moldova în ceea ce privește securizarea frontierei de stat.

În cadrul acestui proiect, alte 12 autoturisme au fost predate anterior Poliției de Frontieră, fiind repartizate la subdiviziuni, în scopul utilizării lor în activitățile zilnice de control și supraveghere a frontierei de stat.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Consolidarea competențelor de formare profesională a cadrelor didactice din Învățământul Profesional Tehnic prin intermediul programului EU4Moldova: Comunități Locale

În cadrul programului EU4Moldova: Comunități Locale, finanțat de Uniunea Europeană, managerii și cadrele didactice din patru instituții de Învățământ Profesional Tehnic (ÎPT) din raioanele

Edineț, Leova și Strășeni își dezvoltă competențele manageriale și profesionale, contribuind astfel activ la consolidarea și alinierea sistemului național ÎPT.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Pe parcursul anilor 2023-2025, educatorii și managerii de la Școala Profesională Leova, Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agricolă Brătușeni, Școala Profesională Cupcini și Colegiul de Inginerie Strășeni vor participa bianual la o serie de ateliere de lucru unde vor aborda subiecte din domeniu cum ar fi: elaborarea Planului de dezvoltare strategică instituțională, realizarea de studii de fezabilitate pentru generarea de venituri suplimentare, formarea de competențe didactice inovatoare, elaborarea de propuneri de proiecte și predare, precum și alfabetizarea digitală.

Activitățile menționate au ca scop sprijinirea unui schimb de bune practici cu cadrele didactice pentru un management și o organizare eficientă a activităților instituțiilor ÎPT. Aceste acțiuni sunt coordonate de către Agenția Austriacă de Dezvoltare (ADA).

Proiectul EU4Moldova: Comunități locale este finanțat de Uniunea Europeană și de guvernele Germaniei, Austriei și Poloniei.

Povestea surorilor vinificatoare de la Kislov – beneficiare a unui grant UE

Două tinere surori din localitatea Gîsca, regiunea transnistreană, au transformat pasiunea tatălui lor într-o afacere de familie. Alexandra Calășnic și Elizaveta Prihodko au recreat atmosfera unui chateau francez chiar în curtea părinților. Acum orice vizitator se poate bucura de experiența turistică oferită de crama Kislov – de la plantația de viță-de-vie, la curte și beci – toate adaptate specificului francez.

„Noi, împreună cu sora mea, am practicat viticultura încă din copilărie. Am plantat vița de vie fiind adolescente. Ne ocupam de plantare, de legarea viței și cunoșteam în totalitate toate aspectele îngrijirii viței-de-vie. Însă, atunci eram doar un simplu ajutor pentru părinți”,

își amintește Alexandra Calășnic.

Alegerea numelui pentru vinărie nu a fost deloc întâmplătoare. Denumirea vinăriei este o moștenire transformată într-o legendă care pune în valoare întreaga afacere.

„Kislov este numele de familie al stră-străbunicului nostru. Este extrem de interesant că în 1914 întreaga zonă - câmpia și dealul – era acoperită de plantațiile lui de viță-de-vie, unde el cultiva strugurii acum 100 de ani”,

relatează Alexandra.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În 2014, când tatăl lor a decis să planteze viță-de-vie acolo, au descoperit istoria podgoriei de familie.

Astfel, la intrarea în cramă, turiștii află mai întâi legenda locului, apoi descoperă faptul că la Kislov tradiția și inovația sunt îmbinate armonios.

În timp ce tatăl lor este responsabil de tehnologia de producție a vinului, cele

două fiice au în gestiune planul de afaceri, promovarea vinăriei și atragerea noilor oportunități.

Astfel, în 2022 tinerele au participat la concursul de granturi finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD. Așa au obținut suma de 15 mii de euro pentru a dota crama cu cele necesare.

„Crama și plantația de viță-de-vie nu sunt prea mari. Avem un număr restrâns de soiuri, așa că suntem interesate să experimentăm ceva nou. Pentru asta, avem nevoie de echipament suplimentar, echipament care, de altfel, este destul de costisitor. Datorită grantului am achiziționat butoaie de stejar franțuzesc și american, care ne-au permis să creăm o nouă linie de vinuri de calitate premium”,

spune Alexandra.

„Recipientele de fermentare au o importanță imensă, deoarece calitatea vinului este determinată anume aici. Fără aceste tancuri de fermentare, nu putem lucra. Putem să operăm fără recipiente suplimentare, dar nu putem fără tancurile de fermentare... pentru că în aceste recipiente are loc procesul de fermentație, cel mai important proces”,

explică Elizaveta.

Pe lângă butoaie, au mai fost achiziționate și alte tipuri de recipiente, fermentatoare, inclusiv un dopuitor și un etichetator.

„Acesta este dopuitorul nostru pe care l-am folosit înainte de a primi grantul. Înainte, fiecare sticlă era îmbuteliată manual, doar tata făcea asta, iar noi îl înlocuiam uneori. Era complicat fizic, dar acum bunica noastră face această operațiune cu doar două apăsări, una, două, așa că și ea este, de asemenea, implicată în proces”,

povestește Elizaveta.

În afacerea de familie se implică toți – începând cu cele două surori, părinții și chiar și buneii.

Deși este o afacere de familie, în cadrul vinăriei sunt create și locuri noi de muncă,

astfel pe lângă familia extinsă mai sunt angajate alte patru persoane, care se implică cu aceeași dedicație. Prin urmare, la crama Kislov sunt produse aproximativ 6000 de sticle de vin anual.

„Ne preocupăm foarte mult de calitate, de la cultivarea viței de vie până la ultimul dop de pe sticlă. Totul se face manual, de noi, și suntem mândri de ceea ce le oferim oamenilor. Grantul ne-a ajutat să îmbunătățim și mai mult calitatea, astfel încât să putem satisface pe deplin cerințele noastre de producție”,

mai adaugă Elizaveta.

Din cele peste 240 de vinării și crame înregistrate la Oficiul Național al Viei și Vinului poate fi mai complicat să te faci remarcat sau să-ți găsești unicitatea. Așa că pentru a fi diferite și pentru a le oferi vizitatorilor ceva special, Alexandra și Elizaveta au amenajat un cinematograful în aer liber.

Alți 13 tineri antreprenori și antreprenoare precum Alexandra Calășnic și Elizaveta Prihodko au fost selectați/selectate prin concurs de programul Uniunii Europene

„Măsurile de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, pentru a lansa sau pentru a dezvolta o afacere.

Programul „Măsurile de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Cu suportul Uniunii Europene, 20 de femei din raionul Telenești au beneficiat de instruiți în domeniul antreprenoriatului

La finele lunii decembrie, echipa proiectului „Femeia în Pantofi de Lideră”, realizat de AO „Centrul Multifuncțional de Educație, Informație, Cultură” din orașul Telenești, a trecut în revistă succesele înregistrate în ultima jumătate de an. Proiectul a deschis noi orizonturi pentru 20 de femei ce au beneficiat de o serie de oportunități unice, cum ar fi: instruiți personalizate, axate pe dezvoltarea abilităților de leadership și management, mentorat dedicat pentru conceperea și implementarea

planurilor de afacere eficiente, dezvoltarea competențelor digitale, esențiale în era tehnologiei și instruire în organizarea evenimentelor comunitare, promovând incluziunea și diversitatea.

Pe scurt rezultatele proiectului sunt următoarele: 20 de femei inspirate și pregătite pentru lumea afacerilor, au fost elaborate 7 planuri de afaceri inovatoare, iar 3 noi afaceri au fost înregistrate ca rezultat direct al proiectului.

Jana Maxim este una dintre beneficiarele proiectului. Ea a pus pe picioare o companie de cleaning și spune că instruițiile la care a participat au ajutat-o să capete curaj și i-au oferit încrederea de a trece peste barierele care i se păreau de netrecut. „Am învățat să îmi valorific ideile și să mă afirm ca lider în domeniul meu. Fiecare lecție și fiecare sfat primit de la mentori m-au îndrumat să transform provocările în oportunități și să

construiesc un business solid, cu un impact pozitiv asupra comunității.”

Coordonatoarea instruirilor din cadrul AO „Institutum Virtutes Civilis”, Cornelia Ursu, a atras atenția că participantele implicate în proiect au dobândit competențe digitale, cunoștințe și abilități ce le vor ajuta să lanseze și să gestioneze afaceri. „Sperăm că rezultatul muncii voastre va fi de folos întregii comunități. Ne așteptăm să creați

  UE-Moldova:

Împună mai puternici

locuri de muncă, în speranța că acestea vor oferi oportunități economice și vor inspira alte femei și tinere să urmeze calea antreprenoriatului. Fiecare afacere pe care o dezvoltăm contribuie la modelarea unui viitor mai incluziv și mai sustenabil. Suntem mândri să vedem cum ambiția și perseverența voastră se transformă în realități concrete ce aduc un aport valoros la dezvoltarea comunității.”

Președintele raionului Telenești, Iurie Tulgara, a mulțumit organizațiilor donatoare pentru sprijinul oferit localităților din regiune.

„Aceste activități ne îndreaptă spre un viitor aliniat la valorile europene, un viitor al oportunităților și creșterii”.

AO „Centrul Multifuncțional de Educație, Informație, Cultură” din Telenești se numără printre cele 15 OSC-uri din toată țara ce au primit granturi pentru implementarea proiectelor de promovare a egalității de gen, de asigurare a bunei guvernări, de sprijinire a fetelor și femeilor dornice să se implice în viața publică și de susținere a tinerilor și tinerelor să devină agenți ai schimbării în localitățile lor!

Activitățile au fost desfășurate în cadrul proiectului "Parteneriate pentru liderismul femeilor și bună guvernare", implementat de către Fundația "Friedrich Ebert" în Moldova și AP "Institutum Virtutes Civilis", cu sprijinul financiar al Uniunii Europene în Republica Moldova și al Fundației "Friedrich Ebert".

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

O crescătorie de prepelițe din sudul țării se dezvoltă cu sprijinul UE și PNUD Moldova

Soții Fiodor și Alexandra Stefoglo din satul Găvănoasa, raionul Cahul au înființat o crescătorie de prepelițe în plină pandemie, în 2020. Ideea acestei afaceri era una mai veche, însă a prins contur, grație unui grant în valoare de 4000 euro, obținut prin intermediul programului „EU4Moldova: Regiuni - cheie”, finanțat de UE și implementat de PNUD și UNICEF. Cu ajutorul investițiilor europene, soții Stefoglo și-au construit o încăpere în ograda casei, unde au creat toate condițiile pentru a crește pui de prepeliță. Tot atunci au fost achiziționate echipamentele și tehnica necesară pentru lansarea afacerii.

„Am cumpărat zece cuști pentru două mii de prepelițe, un generator electric, incubator pentru 1200 de ouă, climatizoare, lămpi bactericide, o moară de mărunțit cereale, un frigider, un deplumator pentru îndepărtarea penelor, sistem de ventilare, detectoare de fum și stingătoare. Datorită acestui grant din partea UE, am reușit să ne transformăm visul într-un business profitabil”

povestește cu entuziasm Alexandra Stefoglo.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

„Prepeșițele crescute la Găvănoasa sunt comercializate în toată țara”

Alexandra și Fiodor sunt singurii din regiunea lor care și-au deschis o crescătorie de prepeșițele. Nu au studii în zootehnie, de aceea au fost nevoiți să învețe totul din mers pentru a pune pe roate afacerea. Alexandra are 53 de ani și este profesoară de educație tehnologică la gimnaziul din localitate, iar soțul ei Fiodor este pensionar și își dedică tot timpul liber prepeșițelor.

Inițial, soții Stefoglo au deschis o mică fermă de 150 de prepeșițele. Treptat, afacerea s-a dezvoltat, iar acum cei doi reușesc să obțină cu ajutorul incubatorului modern aproape 1000 de prepeșițele în fiecare lună. Jumătate dintre acestea sunt comercializate în mai multe sate din raionul Cahul, dar și din țară.

Puii de prepeșițele sunt crescuți în condiții ecologice și hrăniți cu porumb, grâu, orz și soia, fără alte suplimente alimentare nocive.

„Să deschizi o crescătorie de prepeșițele nu necesită investiții mari. Important este să ai dorința să duci un lucru până la un bun sfârșit, iar veniturile nu întârzie să vină. Consumatorilor noștri le place foarte mult carnea de prepeșițele. Avem mereu vânzări și ne gândim să ne extindem afacerea”,

relatează Alexandra.

La mare căutare sunt și ouăle de prepeșițele, care sunt mai bogate din punct de vedere nutrițional decât ouăle de găină.

Cea care îi ajută pe soții Stefoglo la promovarea afacerii pe rețelele de socializare este fiica lor, Cristina, care mai are grijă să livreze comenzile la clienți, dar și să facă contabilitatea.

Soții Stefoglo își doresc să-și achiziționeze în viitorul apropiat un afumător electric pentru a-și delecta consumatorii cu un nou produs.

550 oameni de afaceri au participat la campania amplă de informare cu privire la noul Cod Vamal

Campania amplă de informare a comunității de afaceri cu privire la prevederile noului Cod Vamal s-a încheiat în capitală, cu participarea a peste 200 de oameni de afaceri.

Ca și în sesiunile anterioare, participanții au fost familiarizați de către specialiștii Serviciului Vamal și de către Înaltul Consilier UE pentru politică vamală și fiscală pe subiecte de control vamal, regimuri vamale, valoarea în vamă, originea mărfurilor, IT, venituri vamale. La finele sesiunii, participanții s-au angajat într-o discuție deschisă, dornici să afle mai multe despre schimbările care vor intra în vigoare din ianuarie 2024.

Sesiunile de informare care au avut loc în regiuni au fost organizate pentru o mai bună înțelegere a aplicării noilor prevederi, dar

și pentru un schimb de informații și opinii pentru îmbunătățirea serviciilor oferite mediului de afaceri.

În total, peste 550 de participanți au participat la evenimentele campaniei, inclusiv cele

desfășurate anterior în regiuni, la Briceni, Bălți, Comrat, Cahul, Căușeni și Ungheni.

Construirea unui viitor mai bun: calea Moldovei către o piață a muncii echilibrată cu sprijinul Uniunii Europene

Într-o întâlnire recentă condusă de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și de programul „EU4Moldova: Comunități Locale”, finanțat de UE, mai mulți parteneri s-au întâlnit pentru a discuta despre provocările legate de piața muncii din Republica Moldova.

Cu tema „[Perspective de angajare în afara Chișinăului: Proгноza pentru piața muncii 2026](#)”, evenimentul a atras atenția asupra provocărilor iminente și potențialelor strategii pentru raioanele Edineț, Strășeni și Leova.

Rezultatele unui studiu de prognoză pe termen mediu, elaborat în colaborare cu Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, au evidențiat o situație alarmantă: aproape jumătate din forța de muncă este concentrată în Chișinău, lăsând alte regiuni să lupte pentru dezvoltare din cauza distribuirii inegale a oportunităților. Discuțiile au subliniat necesitatea de locuri de muncă decente și perspective de carieră în restul țării, în încercarea de a reduce migrația din mediul rural către cel urban și de a contracara îmbătrânirea zonelor rurale.

În același timp, pe piață există un deficit de muncă persistent. Pentru a rezolva această problemă, participanții au propus extinderea predării „noilor competențe” și colaborarea mai eficientă între guvern, autoritățile locale și companii private. În acest context, au fost discutate argumentele pro și contra ale „importului de forță de muncă” sau ale forței de muncă migrante.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Un aspect esențial scos în evidență în timpul discuțiilor a fost importanța formării continue, care ajută oamenii să se adapteze la schimbările din piața muncii, să profite de oportunități și să-și schimbe locul de muncă,

dacă este necesar. În termeni simpli – precum ai avea mai multe instrumente într-o cutie – cu cât mai multe instrumente, cu atât mai multe oportunități.

Toți participanții au împărtășit ideea că colaborarea și împărțirea responsabilităților în cadrul unei echipe sunt de o importanță crucială. De aceea, programul „EU4Moldova: Comunități Locale”, în spiritul Echipei Europa, promovează realizarea schimbărilor prin unitate, pentru a crea un mediu de angajare mai bun în întreaga țară.

Acest eveniment a avut loc cu sprijinul programului „EU4Moldova: Comunități Locale”, finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone – Asistența Poloniei; și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

Organizațiile Societății Civile din Moldova sunt pregătite să abiliteze tineri antreprenori

Urmare a apelului deschis de propuneri, 10 Organizații ale Societății Civile (OSC) din trei regiuni ale Republicii Moldova au fost selectate pentru a participa în cadrul unui proiect inovator susținut de Uniunea Europeană – *Abilitarea tinerilor antreprenori din Republica Moldova*. Organizațiile selectate vor implementa proiectele propuse spre finanțare în 28 de raioane din Moldova în următorii doi ani.

Primele instruirii de consolidare a capacităților pentru organizațiile care vor beneficia de finanțare au avut loc în perioada 20 noiembrie - 2 decembrie 2023. Cursul cuprinzător a acoperit o gamă largă de subiecte practice, oferind participanților

abilități și cele mai bune practici necesare pentru îndrumarea tinerilor antreprenori. Reprezentanții organizațiilor au învățat cum să creeze campanii de informare captivante pentru a atrage candidați promițători, să implementeze proceduri de selecție riguroase pentru a identifica proiectele cu cel mai mare impact și să gestioneze procesele de achiziții în mod etic și eficient. În plus, instruirile au capacitat membrii organizațiilor cu abilitățile necesare pentru a asigura monitorizarea continuă și mentoratul în vederea garantării succesului continuu al tinerilor antreprenori pe toată durata proiectului.

Un element cheie al instruirilor a fost interactivitatea: participanții au fost foarte activi și au pus întrebări în special în ceea ce privește metodologia de colaborare cu autoritățile publice locale, criteriile de selecție și înscrierea a tinerilor beneficiari, precum și alte detalii esențiale pentru implementarea efectivă a activităților planificate.

Aurora Serediuc, reprezentantă a Asociației Obștești „Baștina”, raionul Rîșcani a subliniat importanța acestei etape preliminare:

„Suntem pregătiți să începem lucrul cu tinerii, potențialii beneficiari, care sunt în așteptarea acțiunii care le va deschide oportunități mai bine pentru abilitarea și independența economică.

Este foarte bine că am înțeles care sunt etapele de lucru, ce instrumente vom aplica, cum vom lucra ca echipă, atât pe intern cât și pe extern, cu partenerii, toate fiind importante pentru a realiza în termen și calitativ proiectele pe care ni le-am propus”.

Cu o înțelegere temeinică de implementare a proiectelor, a sprijinului pentru generarea de venituri și a managementului financiar, aceste zece organizații sunt acum pregătite să producă o diferență tangibilă în viața tinerilor antreprenori din Moldova.

Înarmați cu abilitățile și cunoștințele dobândite în cadrul instruirilor, aceștia sunt gata să ghideze tinerii talentați spre inițierea, dezvoltarea și susținerea afacerilor de succes, contribuind în cele din urmă la creșterea economică și prosperitatea comunității.

Această inițiativă marchează un pas important în susținerea antreprenoriatului tinerilor din Republica Moldova, subliniind angajamentul continuu al Uniunii Europene pentru dezvoltarea economică și socială a regiunii.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Calea Moldovei spre UE: provocări și oportunități economice abordate

La 8 noiembrie 2023, Comisia Europeană a adoptat Pachetul de extindere 2023 care, în premieră, a inclus un raport de țară pentru Republica Moldova. Pentru a marca această ocazie și pentru a discuta despre raport, proiectul UE de asistență tehnică „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și pregătirea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere” (PPF) a organizat un atelier de lucru cu tema „Calea Moldovei spre UE: provocări și oportunități economice”. Evenimentul s-a axat pe reformele economice, investițiile necesare și suportul financiar disponibil pentru integrarea țării în UE.

În discursul său de deschidere a evenimentului, Ambasadorul UE în Republica Moldova, Jānis Mažeiks, a declarat:

„[...] deși apropierea de UE poate servi drept o bază solidă pentru reforme importante, materializarea acestora ar necesita implicarea întregii societăți prin intermediul unor instituții puternice, a societății civile consolidate și a unor politicieni dedicați.”

În cadrul discuției care a urmat, Mandeep Bains, expertul senior al proiectului PPF, a invitat managerul de programe din cadrul Delegației UE, Josip Jurić, să prezinte concluziile principale și recomandările din raportul de țară al Comisiei Europene. Acesta a menționat, de asemenea, impactul procesului de extindere a UE asupra creșterii nivelului de încredere din partea investitorilor.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Șeful Oficiului Băncii Europene de Investiții (BEI) în Moldova, Alberto Carlei, a vorbit despre activitățile principale ale organizației desfășurate în țară. Catarina Björlin Hansen, șefa Oficiului Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în Moldova, s-a referit la suportul oferit de BERD în procesul de reformare economică a țării, care este esențial în etapa de pregătire pentru aderarea la UE. Natalia Adam, consultant principal în implementarea proiectelor investiționale

din cadrul Primăriei or. Nisporeni, a oferit informații privind dezvoltarea proiectelor investiționale din Nisporeni. De asemenea, s-a referit la asistența tehnică a UE grație căreia a fost elaborat un prospect al orașului cu scopul de a prezenta viitoarele proiecte de investiții într-un mod sistematic pentru potențialii finanțatori.

Pentru mai multe informații despre proiectul UE de asistență tehnică PPF accesați: <https://mf.gov.md/ro/ppf>

Săptămânile Diplomației UE pentru Climă și Energia Verde în Republica Moldova au continuat până la sfârșitul anului 2023

Campania dedicată Săptămânilor Diplomației UE pentru Climă și Energia Verde, desfășurată în Republica Moldova din toamnă, a continuat până la sfârșitul lunii decembrie 2023 cu activități de informare. Tema din acest an a fost „Construirea viitorului: energie verde, surse regenerabile și șanse egale”.

Săptămânile Diplomației UE pentru Climă și Energia Verde au drept obiectiv accelerarea la nivel mondial a adoptării eficienței energetice și a surselor regenerabile de energie. Ediția din acest an s-a axat în mod

special pe promovarea egalității de șanse și a egalității de gen. Activitățile organizate au avut ca scop demonstrarea bunelor practici pentru îmbunătățirea eficienței energetice și accelerarea implementării energiilor regenerabile.

În cadrul campaniei, Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, a elaborat împreună cu Daniela Gasparikova, Reprezentantul Rezident al PNUD în Republica Moldova, un editorial. Editorialul este disponibil la următorul link: <https://europa.eu/!HhWNBQ>

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Din perspectiva acțiunilor de informare a publicului, pe parcursul campaniei au fost obținute mai multe rezultate:

- » **2.936.374 vizualizări** ale spoturilor video realizate în cadrul campaniei, pe posturile naționale de televiziune. Numărul de vizualizări din partea femeilor a fost de aproximativ 1.550.970, iar cel al bărbaților de 1.385.404.
- » **56 de postări** pe rețelele de socializare.

- » **200 apariții în presă.**
- » **7 evenimente** tematice.
- » **14.700 vizualizări** ale materialelor video pe rețelele de socializare.
- » **115.068 interacțiuni** pe rețelele de socializare.
- » **1.196.000 apariții** pe rețelele sociale.

Cele mai importante rezultate ale campaniei sunt evidențiate în materialul video, disponibil pe: <https://www.youtube.com/watch?v=6SKuOyBMgj0&feature=youtu.be>

Compensații la facturile de energie termică și electrică pentru consumatorii moldoveni - oferite cu sprijinul financiar al Uniunii Europene

Începând cu 1 noiembrie, consumatorii casnici au avut posibilitate să se înscrie în programul „Ajutor la contor” pentru a primi compensații în factură la gaze naturale, energia termică, electrică și pentru combustibili solizi. Pentru a beneficia de compensații și în acest an, toți consumatorii au avut oportunitatea să se înscrie pe platforma compensatii.gov.md.

În acest an, familiile care au ca principală sursă de încălzire lemnele sau cărbunele vor primi o plată monetară de 800 de lei, cu 100 de lei mai mult ca anul trecut.

Ajutorul pentru Perioada Rece a Anului, APRA, a fost integrat în sistemul informațional vulnerabilitatea energetică (SIVE), cunoscut ca programul „Ajutor la contor”. Pentru a beneficia de această plată, beneficiarii trebuie să completeze cererea online sau la asistentul social, indicând că sursa principală de încălzire sunt combustibilii solizi.

Uniunea Europeană a contribuit financiar la capitalizarea Fondului de Reducere a Vulnerabilității Energetice prin suport bugetar direct, în mărime de aproape 1,5 miliarde lei.

Funded by the European Union

Lansarea Programului „Ajutor la contor”

pentru sezonul rece **2023 - 2024**

 01.11.2023, 11 : 30

  [privesc eu](#)

„Deja al doilea an la rând, UE sprijină Guvernul să ajute gospodăriile vulnerabile să primească compensații la facturile de energie pe durata sezonului rece. Totodată, încurajăm investițiile în eficiența energetică a clădirilor și caselor.

Pe termen lung, acest lucru va reduce facturile și va crește bunăstarea moldovenilor”,

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Compensații vor fi alocate pentru 7 categorii de vulnerabilitate energetică, în acest an fiind adăugate două noi categorii – primară și extremă. Autoritățile vor avea acces la informațiile privind veniturile persoanelor deținute de Serviciul Fiscal de Stat, de Casa Națională de Asigurări Sociale și de alte instituții ale statului, precum și de instituțiile bancare, birourile de credit și alte instituții financiare, pentru a se asigura de corectitudinea datelor. La stabilirea gradului de vulnerabilitate energetică va conta și gradul de dizabilitate severă al membrilor gospodăriei casnice. De asemenea, rata creditului imobiliar va fi dedusă din venitul disponibil pentru achitarea energiei și prin urmare, mai mulți solicitanți vor putea beneficia de o categorie de vulnerabilitate mai ridicată.

Sistemul informațional Vulnerabilitate Energetică a fost extins cu un modul nou, „Ecovoucher”, gestionat de Agenția pentru Eficiență Energetică, iar persoanele care se vor înregistra în acest an în sistem, vor fi eligibile pentru sesiunile programului de vouchere din anul următor, 2024.

Fondul de Vulnerabilitate Energetică a fost creat în 2022 de Guvernul Republicii Moldova, cu sprijinul Uniunii Europene, Slovaciei și PNUD, în scopul atenuării sărăciei energetice, agravate de crizele multiple.

În sezonul de încălzire 2022-2023, aproximativ 895.000 de gospodării au beneficiat de compensații la factură. Conform evaluării PNUD a impactului Fondului, compensațiile au redus nivelul sărăciei energetice cu 43% și au avut cel mai mare impact asupra familiilor cele mai vulnerabile; au fost compensate până la 57% din costurile facturilor pentru gazul natural și 59% din costurile facturilor pentru energia termică.

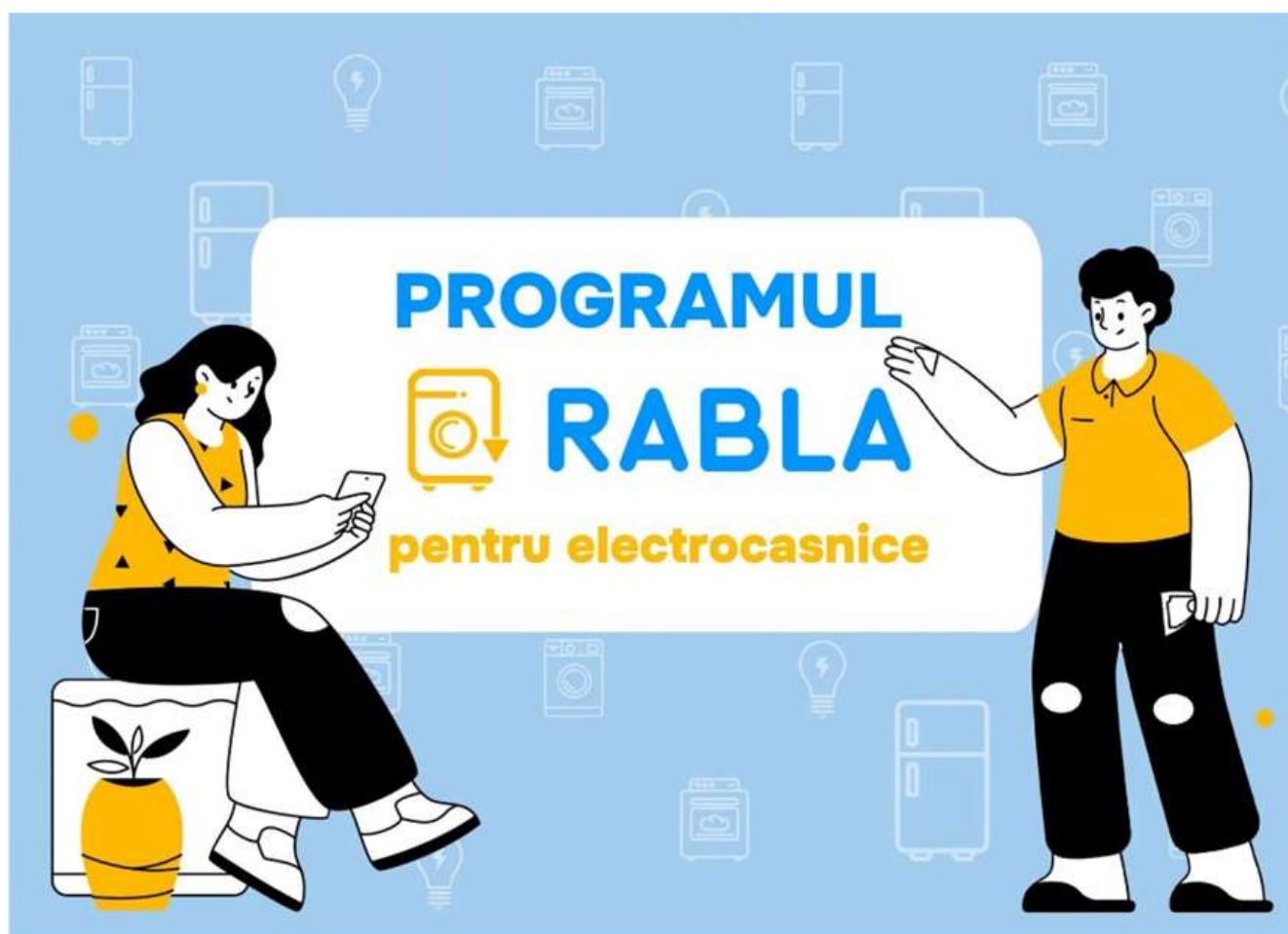
Uniunea Europeană și alți parteneri de dezvoltare vor continua să ofere sprijin și în sezonul de încălzire 2023-2024 pentru operaționalizarea Fondului.

Famiile vulnerabile din Moldova vor beneficia de vouchere pentru procurarea electrocasnicelor eficiente energetic, cu suportul Uniunii Europene

Programul „Rabla pentru electrocasnice”, o inițiativă care va aduce beneficii semnificative pentru consumatorii vulnerabili din Republica Moldova, a fost lansat, grație finanțării oferite de Uniunea Europeană, prin intermediul proiectului „Abordarea impactului crizei energetice în Republica Moldova”, implementat de PNUD.

Astfel, „Rabla pentru electrocasnice” oferă oportunitatea familiilor vulnerabile să-și reducă cheltuielile în factură pentru energie electrică prin înlocuirea electrocasnicelor vechi cu echipamente noi și eficiente din punct de vedere energetic.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Prima etapă a programului a demarat pe 15 noiembrie, cu sesiunea pentru becuri LED, în cadrul căreia vor fi acordate vouchere gratuite pentru circa 50.000 de familii. Voucherele vor fi acordate consumatorilor înregistrați anul trecut în Sistemul informațional vulnerabilitatea energetică, pe platforma compensatii.gov.md, cărora li s-a atribuit vulnerabilitatea energetică foarte ridicată. În procesul de selecție a beneficiarilor se acordă prioritate familiilor cu cel puțin un copil, numărul copiilor în familie fiind un criteriu de prioritizare. Este analizat și consumul de energie electrică.

Beneficiarii vor fi notificați treptat prin intermediul mesajelor SMS, pe adresa de e-mail sau vor fi telefonați pentru a fi informați despre disponibilitatea voucherelor în conturile lor personale pe platforma compensatii.gov.md. De asemenea, beneficiarii care nu au telefoane mobile sau acces la internet vor fi asistați de reprezentanții Centrelor Unificate de Prestare a Serviciilor Publice (CUPS).

Potrivit estimărilor, doar înlocuirea unui singur bec incandescent de 60W cu un bec LED de 10W, similar după luminozitate, aduce economii de 328,5 lei pe an. Într-o gospodărie în care funcționează cinci becuri concomitent timp de șapte ore pe zi, în urma înlocuirii becurilor cu cele economice de tip LED vor fi obținute economii la factura pentru energie electrică de aproximativ 1642,5 lei pe an.

Cu un buget total estimat la 5,8 milioane de dolari, programul „Rabla pentru electrocasnice” va oferi sprijin financiar, pe bază de vouchere, de până la 80% din costul unui frigider, aragaz electric, mașină de spălat rufe. Beneficiarii vor contribui cu 20% din valoarea echipamentului. În același timp, pentru valorificarea voucherului, beneficiarul va trebui să predea la schimb un produs electrocasnic uzat de același tip. Voucherele pentru becurile LED vor fi oferite gratuit, fără contribuție personală.

Grație suportului Uniunii Europene pentru tranziția energetică a Republicii Moldova, locatarii a patru blocuri din Chișinău vor plăti cu până la 30% mai puțin pentru căldură

445 de familii din patru blocuri din Chișinău, Republica Moldova vor plăti cu până la 30% mai puțin pentru căldură, după schimbarea sistemului de distribuție a agentului termic pe unul mai eficient energetic. Punctele Termice Individuale (PTI) nou instalate permit transferul energiei termice din sistemul centralizat orașenesc în sistemul intern al clădirii, cu pierderi minime de căldură. Datorită acestor modificări, agentul termic va fi încălzit centralizat și distribuit uniform în toate apartamentele pentru încălzire, permițând reglarea și contorizarea individuală a căldurii în fiecare apartament. În plus, PTI va asigura prepararea apei calde menajere. Trecerea la sistemul de distribuție orizontal va aduce beneficii precum economii a energiei, reducerea costurilor facturilor și a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Lucrările, în sumă de peste un milion de euro, au fost finanțate de Uniunea Europeană (UE) prin intermediul unui program mai amplu, „Abordarea impactului crizei energetice”, implementat de PNUD Moldova. Blocurile au fost selectate prin concurs deschis, iar locatarii au contribuit cu 20% din valoarea investiției.

Unul din blocurile beneficiare este situat pe strada Bulgară din municipiul Chișinău. De la construcția sa în 1956, locatarii celor 56 de apartamente și-au încălzit locuințele cu lemne de foc, până în anul 1975, când imobilul a fost racordat la sistemul vertical de încălzire centralizat. După aproape 50 de ani de exploatare, sistemul centralizat de distribuție nu mai era eficient, iar odată cu criza energetică din ultimii ani, facturile s-au dublat.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Cu trei ani în urmă, când am preluat gestionarea blocului, nici nu visam că poate exista finanțare de la UE pentru astfel de lucrări. Procesul a fost cu mult mai ușor decât ne-am gândit și a inclus lucrările în interiorul apartamentelor, instalarea țevilor și radiatoarelor. Chiar și o parte dintre locatarii care se încălzeau cu centrale autonome pe gaz au trecut înapoi la sistemul centralizat. Acum, toți locatarii au apă caldă menajeră la robinet, care lipsea de 30 de ani”,

**sspune administratoarea blocului,
Ludmila Rotaru.**

Clădirea este pe lista a 25 de blocuri selectate competitiv, la care Agenția pentru Eficiență Energetică va efectua audituri energetice pentru identificarea măsurilor

de eficiență energetică care urmează a fi realizate. Aceste audituri sunt finanțate, de asemenea, de către UE prin programul „Abordarea impactului crizei energetice”.

Sistemul de distribuție orizontal poate fi aplicat în peste 80% dintre blocurile multietajate din țară, conectate la sistemul de încălzire centralizat. Peste 70% dintre blocurile multietajate din Chișinău au performanță energetică redusă, iar pierderile de energie reprezintă până la 50% din consumul total de căldură. Astfel, Agenția pentru Eficiență Energetică urmează a fi transformată în Centrul Național pentru Energie Durabilă, care va gestiona Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Moldova. Acesta va finanța un amplu program de schimbare a sistemelor de încălzire și reabilitare a blocurilor de locuit.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Este îmbucurător să vedem cum Moldova a reușit să facă față reducerilor volumului de gaze rusești și creșterii prețurilor din anii 2021 și 2022, accelerând tranziția energetică și susținând consumatorii vulnerabili, așa cum este și în cazul acestei inițiative-pilot de sporire a eficienței energetice a clădirilor. Sunt mândru că UE, prin Serviciului său pentru instrumente de politică externă, a participat în acest efort. Aceasta și alte inițiative pe care le susținem ajută la reducerea dependenței de aprovizionarea cu gaze rusești și prezintă primii pași către un viitor mai neutru din punct de vedere al emisiilor de carbon”,

a declarat Peter M. Wagner, Directorul Serviciului pentru instrumente de politică externă, Comisia Europeană, în timpul vizitei sale la blocul situat pe strada Bulgară.

Sistemul centralizat de încălzire este considerat cel mai eficient, în special dacă funcționează pe bază de cogenerare, adică generează și energie termică, și electrică. În

prezent, în Chișinău sunt peste 200 de mii de apartamente amplasate în peste 3800 de blocuri, conectate la sistemul centralizat de încălzire.

Prin programul „Abordarea impactului crizei energetice în Republica Moldova”, cu un buget de 13 milioane de euro, implementat de PNUD, Uniunea Europeană a sprijinit crearea platformei compensatii.gov.md și a lansat o campanie de înlocuire a electrocasnicelor vechi cu unele noi și eficiente energetic. Programul finanțează instalarea de panouri fotovoltaice în case de copii de tip familial și câteva spitale.

În plus, programul prevede sprijin pentru transpunerea celui de-al treilea pachet energetic al UE atât în legislația primară, cât și în cea secundară, precum și transpunerea a o serie de directive și regulamente ale pachetului „Energie curată pentru toți europenii”, care abordează performanța energetică a clădirilor, sursele regenerabile de energie, eficiența energetică, buna guvernare și proiectarea pieței de energie electrică.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Cu suportul Uniunii Europene, peste 290 elevi și profesori de la Liceul „Matei Basarab” din Basarabeasca beneficiază de condiții de studiu îmbunătățite

Vineri, 24 noiembrie 2023, la Basarabeasca a avut loc inaugurarea proiectului finanțat de Uniunea Europeană privind sporirea eficienței energetice în cadrul Liceului Teoretic „Matei Basarab”. La eveniment au participat Ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, reprezentantul Ambasadei Germaniei în Republica Moldova, conducerea Agenției de Dezvoltare Regională (ADR) Sud, reprezentanți GIZ Moldova, autorități publice locale, reprezentanți ai companiei de construcții, locuitori ai orașului Basarabeasca și reprezentanți ai societății civile, precum și elevii și profesorii Liceului.

Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova:

“Eficientizarea energetică a clădirii Liceului „Matei Basarab” este un exemplu remarcabil

de sustenabilitate și responsabilitate față de climă și mediu, prin reducerea amprente sale de carbon. Ne bucurăm că prin eforturi comune am creat condiții mai bune de studiu și muncă pentru elevii, profesorii și personalul tehnic care învață și activează aici. Lucrările de modernizare a Liceului din Basarabeasca, precum instalarea de panouri solare, de sisteme mai bune de încălzire și ventilație, îmbunătățirea izolației, înlocuirea geamurilor și renovarea acoperișului, vor reduce consumul de energie cu peste 50% anual, ceea ce va permite economisirea de fonduri, care pot fi reinvestite în alte proiecte de dezvoltare a Liceului. Totodată, eficientizarea energetică contribuie pozitiv la parcursul Moldovei de aliniere la standardele UE privind protecția mediului și prevenirea schimbărilor climatice, în special în contextul avizului pozitiv al Comisiei Europene de începere a negocierilor de aderare la Uniunea Europeană.”

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Liceul Teoretic „Matei Basarab” a fost renovat și eficientizat energetic în urma realizării a 15 măsuri investiționale. Astfel, a fost termoizolată anvelopa clădirii (2 708 mp), clădirea a fost asigurată cu energie regenerabilă prin instalarea a 35 bucăți de panouri fotovoltaice, liceul și terenul aferent au fost iluminate (9 piloni și corpuri de iluminat de 32W). Încăperile liceului au fost asigurate cu sisteme de ventilare și anti-incendiu și inventar sanitar, a fost construită o cale de acces pentru persoanele cu necesități speciale, bucătăria instituției a fost modernizată și dotată cu echipament tehnic. Aceste lucrări au fost executate în perioada 2020-2021 de către SRL „Polimer Gaz Conducte”.

Valoarea totală a proiectului „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” din orașul Basarabeasca constituie aproximativ 25,28 mil. lei, din care 25,08 mil. lei reprezintă finanțarea Uniunii

Europene și 0,2 mil lei – cofinanțarea din partea Consiliului Raional Basarabeasca. În rezultatul implementării proiectului, consumul anual normat de energie la Liceul din orașul Basarabeasca s-a redus cu circa 286 MWh, iar emisiile anuale normate de CO₂ – cu circa 62 tone.

Măsura investițională „Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Matei Basarab” este finanțată de Uniunea Europeană și implementată de Agenția de Dezvoltare Regională Sud în cadrul proiectului „Construcția infrastructurii de aprovizionare cu apă și canalizare, precum și de eficiență energetică în clădirile publice”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova) în parteneriat cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Bugetul total al proiectului este de 39,8 milioane.

MEDIU

ȘI CLIMĂ

Autoritățile naționale, experții naționali individuali și studenții din Moldova au învățat despre utilizarea setului de date COPERNICUS pentru monitorizarea de înaltă rezoluție a dinamicii ecosistemelor

Programul EU4Environment Water & Data are, printre altele, obiectivul de a îmbunătăți datele de monitorizare a terenurilor și agriculturii. În acest context, în perioada 12-13 decembrie, la Chișinău a fost organizat un Atelier de lucru pe tema „Monitorizarea

la înaltă rezoluție a dinamicii ecosistemelor folosind seturile de date Copernicus”. La atelier au participat reprezentanți ai autorităților naționale, experți individuali, profesori din universități și studenți.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Atelierul a prezentat participanților componenta de monitorizare a terenurilor Copernicus. A fost oferită o prezentare detaliată a seturilor de date disponibile. În plus, s-a pus accent pe modul de a găsi și accesa seturile de date respective prin diferite portaluri de date. Partea principală a atelierului a fost constituită din trei studii de caz, în care Copernicus selectat - precum și seturi de date naționale au fost folosite pentru: 1) investigarea micșorării lacurilor din cauza precipitațiilor scăzute și a temperaturilor ridicate, 2) pentru identificarea defrișărilor și stabilirea

legăturilor cu cele ilegale. activități de exploatare forestieră și 3) să analizeze modificările interanuale ale acoperirii vegetației și ale productivității. Pas cu pas, participanții au fost ghidați prin exercițiile din browserele de date Copernicus, cum ar fi SentinelHub EO Browser și QGIS.

De asemenea, participanții au învățat unde să găsească și cum să folosească seturile de date Copernicus pentru monitorizarea incendiilor, a poluării apelor de suprafață și a aerului, cum să calculeze umiditatea din sol, cum să calculeze volumul de apă din lacuri folosind imagini din satelit etc.

Managementul apelor transfrontaliere: Reuniunea de Cooperare Moldova-Ucraina din noiembrie

Moldova și Ucraina s-au întrunit în perioada 2-3 noiembrie 2023 pentru cea de-a XVIII-a Reuniunea Plenipotențiarilor, organizată cu sprijinul Programului EU4Environment Resurse de apă și Date de mediu. Acest eveniment marchează un pas important

în cooperarea lor continuă în domeniul gospodăririi apelor transfrontaliere, ghidată de Acordul interguvernamental privind utilizarea și protecția în comun a apelor transfrontaliere semnat de ambele țări la Chișinău la 23 noiembrie 1994.

Recunoașterea spiritului de cooperare în ciuda vremurilor dificile

La începutul întâlnirii, domnul Radu Cazacu, director adjunct al Agenției „Apele Moldovei”, împuternicit de Guvernul Republicii Moldova pentru implementarea Acordului, a subliniat importanța reluării ședințelor comune și a salutat delegația ucraineană, apreciind prezența și contribuția sa la menținerea cooperării, în ciuda războiului din Ucraina.

Monitorizarea comună a apei și planificarea gestionării hidrografice pe râurile Nistru și Prut

Moldova și România au prezentat informații privind cantitatea și calitatea apelor de suprafață, monitorizarea și progresul apelor subterane, precum și problemele întâlnite în împărțirea și protejarea apelor din bazinul Nistrului.

Agenția de Mediu a Republicii Moldova este responsabilă de monitorizarea calității apelor de suprafață din Republica Moldova la punctele convenite de comun acord între Republica Moldova și Ucraina.

Agenda a inclus elaborarea planurilor de management pentru districtele hidrografice din ambele țări. Reprezentanții agenției „Apele Moldovei” au dat o perspectivă asupra primului ciclu al planului de management pentru raioanele hidrografice Dunăre-Prut

și Marea Neagră. Au fost prezentate și rezultatele proiectelor de asistență externă.

Extinderea cooperării cu România

O altă problemă importantă discutată a fost nou semnată Declarație Trilaterală privind Cooperarea în Managementul Problemelor Internaționale de Apă din Bazinul râului Prut între Republica Moldova, România și Ucraina.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Uniunea Europeană susține gestionarea durabilă a deșeurilor în Republica Moldova

Guvernul Republicii Moldova a aprobat recent Programul Național pentru gestionarea deșeurilor pentru anii 2023-2027. Programul va contribui la îmbunătățirea cadrului legal, la reducerea cantității deșeurilor generate, la creșterea ratei deșeurilor reciclate,

dezvoltarea infrastructurii necesare și conștientizarea populației în domeniu. Suportul pentru elaborarea proiectului Programului a fost acordat de UNEP în cadrul EU4Environment Green Economy/ Uniunea Europeană pentru Mediu – Economia Verde.

Programul prevede atingerea obiectivelor generale și obiectivelor specifice ale dezvoltării sectorului de gestionare a deșeurilor, până în anul 2027, după cum urmează:

1. Dezvoltarea în Republica Moldova a unui sistem durabil de gestionare a deșeurilor, în vederea asigurării unui mediu sănătos și sigur pentru cetățeni.
2. Reducerea cantității de deșeuri generate, creșterea cu până la 60% a ratei de recuperare și reciclare a produselor supuse regimului de responsabilitate extinsă a producătorului și sporirea nivelului de conștientizare privind importanța gestionării deșeurilor către anul 2027.

3. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor necesare pentru gestionarea deșeurilor în cadrul unui sistem integrat: 4 depozite regionale de deșeuri construite și asigurarea că 25% din deșeurile generate sunt tratate în mod corespunzător pentru reciclare și/sau eliminare în condiții de siguranță.

Programul conține peste 50 acțiuni prioritare pentru principalele fluxuri de deșeuri, precum: deșeuri municipale, deșeuri biodegradabile, deșeuri de ambalaje, deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori, vehicule scoase din uz, uleiuri uzate, deșeuri toxice, deșeuri de anvelope, deșeuri de echipamente și uleiuri care conțin BPC, deșeuri de construcții și demolări, nămol etc. Costul total pentru implementarea Programului este estimat la 4 402 30,8 mii lei.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Etichetarea ecologică și achizițiile publice durabile promovate în Moldova cu suportul oferit în cadrul EU4Environment

Evenimente de consolidare a capacităților privind etichetarea ecologică și achizițiile publice durabile în Republica Moldova și regiunea Parteneriatului estic, dedicate entităților de afaceri, instituțiilor publice și asociațiilor a avut loc în noiembrie 2023 în cadrul activităților conduse de UNEP în cadrul EU4Environment - Economia verde.

Achizițiile publice, care reprezintă până la 20% din PIB în Europa de Est și Caucaz, oferă o oportunitate în mare parte neexploată de a determina afacerile și piețele interne să inoveze și să crească durabilitatea.

Prin achiziționarea de bunuri, lucrări și servicii mai durabile, guvernele pot îmbunătăți mediul și calitatea vieții.

Achizițiile publice durabile (SPP) se referă la cheltuirea fondurilor publice pentru produse/servicii/proiecte care promovează dezvoltarea durabilă și tranziția către o economie verde. Standardele internaționale, europene, naționale și de altă natură pot încuraja producătorii să implementeze sisteme de management și producție durabile.

Etichetele ecologice pot sprijini SPP prin furnizarea de informații privind performanța de mediu a produselor și serviciilor pe parcursul ciclului lor de viață. Etichetele ecologice pot lua mai multe forme (afirmații sau declarații scrise, tabele sau matrice și etichete sau logo-uri), ajutând consumatorii

conștienți de mediu în continuă creștere, să identifice cu ușurință produsele care îndeplinesc anumite criterii de mediu. Pentru companii, etichetele ecologice sunt un mijloc de măsurare, comunicare și comercializare a acreditărilor lor de mediu.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

În Republica Moldova, UNEP în strânsă cooperare cu Agenția de Achiziții Publice (AAP) a Ministerului de Finanțe al Republicii Moldova implementează un set de activități privind promovarea și aplicarea SPP. Aceasta include îmbunătățirea legislației pentru introducerea prevederilor SPP, elaborarea instrumentelor complementare (reglementări, ghiduri, materiale de instruire și comunicare), identificarea bunurilor și serviciilor prioritare pentru licitațiile pilot SPP însoțite de elaborarea criteriilor de sustenabilitate pentru produsele prioritare.

Este necesară creșterea gradului de conștientizarea autorităților guvernamentale, precum și a sectorului de afaceri, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) și a asociațiilor de afaceri cu privire la beneficiile SPP, pentru a consolida capacitatea întreprinderilor de a răspunde la licitațiile publice.

Astfel, în perioada 8-9 noiembrie 2023 a avut loc Seminarul de instruire privind Achizițiile Publice Durabile în Republica Moldova pentru reprezentanții autorităților contractante, operatorilor economici, angajaților AAP, entităților de control. Obiectivele seminarului de formare au inclus prezentarea privind starea actuală, cadrul legal și perspectivele de promovare și aplicare a SPP în Republica Moldova; prezentarea a 5 produse prioritare pentru SPP identificate în rezultat exercițiul de prioritizare și pregătirea pieței din țară; prezentarea specificațiilor tehnice și a criteriilor de sustenabilitate pentru 5 grupe de produse prioritare; și instruirea participantului cu privire la modul de utilizare a specificațiilor elaborate și a criteriilor de sustenabilitate pentru licitațiile pilot SPP.

Mai multe informații:

<https://www.eu4environment.org/events/training-seminar-on-sustainable-public-procurement-in-the-republic-of-moldova/>

Evenimentul național a fost completat cu consolidarea capacității la nivel local. Două training-uri privind Achizițiile Publice Durabile au avut loc la Bălți (21 noiembrie 2023, pentru raioanele de Nord) și Cimișlia (23 noiembrie 2023, pentru raioanele Centru și Sud), Republica Moldova.

Mai multe informații:

<https://www.eu4environment.org/events/trainings-on-sustainable-public-procurement-in-balti-and-cimislia/>

Consolidarea capacităților în domeniu la nivel regional a continuat cu Atelierul regional privind achizițiile publice durabile și etichetarea ecologică din 14 noiembrie 2023. Obiectivele majore ale evenimentului au fost: evidențierea realizărilor cheie privind SPP și etichetarea ecologică în proiectul EU4Environment în perioada 2019-2023; prezentarea studiilor de caz privind SPP și etichetarea ecologică din statele membre UE și din regiunea Parteneriatului estic; discutarea provocărilor și lecțiilor învățate în promovarea SPP și a etichetării ecologice în regiunea Parteneriatului estic; și identificarea părților interesate naționale și regionale, rețelelor și/sau mecanismelor pentru promovarea continuă a SPP și a etichetării ecologice în țările Parteneriatului estic dincolo de EU4Environment.

La eveniment au participat reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale ale țărilor Parteneriatului estic, mediul academic, asociații de afaceri, organizații non-profit și societatea civilă, precum și agenții de implementare EU4Environment.

Mai multe informații:

<https://www.eu4environment.org/events/regional-workshop-on-sustainable-public-procurement-and-eco-labelling/>

Achiziții publice durabile și etichetare ecologică în Republica Moldova: rezultate înregistrate

Achizițiile publice durabile (SPP) schimbă modul în care guvernele noastre achiziționează bunuri și servicii, conducând astfel piețele către sustenabilitate și inovare. În Republica Moldova cu sprijinul programului finanțat de UE EU4Environment a fost realizat:

- » Elaborarea Hotărârii Guvernului privind SPP.
- » Raport de progres privind SPP cu lista identificată de activități pregătite.
- » Produse pentru licitații pilot SPP prioritizate (cu accent pe alimente organice, geamuri și uși izolate, computere, mașini și hârtie) și specificații tehnice și criterii de sustenabilitate elaborate.
- » Evaluarea gradului de pregătire a pieței pentru licitațiile SPP pregătite.

» Evaluarea și foaia de parcurs privind etichetarea ecologică efectuate.

» Regulamentul privind etichetarea ecologică aliniat la Regulamentul UE privind etichetarea ecologică elaborat, discutat la audierile publice și aprobat; Eticheta ecologică națională concepută.

Achiziții publice durabile:

- » Pliant despre SPP în Moldova ([română](#))
- » Producția de alimente și serviciile de catering ([română](#))
- » SPP pentru achizitori ([română](#))
- » [Prioritizarea produselor pentru a sprijini tranziția către o economie verde.](#)

 Funded by the European Union

EU4Environment
Green Economy in Eastern Partner Countries

 Use

 Benefits

 Policy

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Etichetare ecologică

- » Informații despre etichetarea ecologică ([română](#))
- » Etichetarea ecologică în Moldova ([română](#))
- » [Sistemul de etichetare ecologică în Republica Moldova](#)

» Evaluarea sistemului de etichetare ecologică în Republica Moldova în conformitate cu cerințele UE (engleză | [română](#))

Sursa: <https://www.eu4environment.org/sustainable-public-procurement-and-eco-labelling-in-the-republic-of-moldova/>

TRANSFORMARE DIGITALĂ REZILIENTĂ

Copiii din grădinițele din municipiul Ungheni construiesc și programează roboți

Grădinița „Steluța” este una dintre cele șapte instituții preșcolare din municipiul Ungheni care a fost dotată cu planșete, seturi LEGO®, calculatoare, table interactive și proiectoare, astfel încât cei peste 2000 de copii să-și

dezvolte abilitățile și competențele digitale. Lecțiile de robotică, care sunt parte a [educației digitale](#), au demarat în septembrie 2023 și au devenit rapid favoritele copiilor.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

Caruselul și alte construcții

Așezați fiecare în banca sa, cu o planșetă și un set LEGO® Education SPIKE™ Essential în față, copiii din grupa pregătitoare a grădiniței „Steluța” din municipiul Ungheni încep lecția de robotică. Ghidați de trei educatori – formatori de robotică – o dată la două săptămâni, micuții își dau întâlnire în sala bine amenajată, ca să învețe să construiască și să programeze roboți.

„Roboții nu se construiesc doar, ei mai fac și alte operațiuni: se mișcă, luminează – aceasta îi impresionează mult pe copii și îi motivează să facă robotică”,

explică Maxim Tișco, unul din formatorii de robotică.

Maxim Tișco, împreună cu alte două colegi educatoare, îi supraveghează și îndrumă pe copii în programarea roboților.

„La început le captăm interesul, le creăm o poveste și le conferim o stare de bine, ca mai apoi să începă programarea propriuzisă. Ne străduim să integrăm tematicile de la robotică cu tematicile pe care le studiază copiii la lecții, astfel încât să existe o continuitate”,

notează Aliona Grușca, formatoare de robotică.

Caruselul este una dintre multiplele construcții pe care le pot face copiii cu seturile din dotare. Ei mai pot face elicoptere, feriboturi sau mașini.

„Ideile de construcții sunt foarte variate, iar programarea este una ușoară, chiar dacă la prima vedere poate părea complicat. La început i-am instruit pe copii și le-am format abilități pentru a putea folosi dispozitivele digitale: să conecteze tableta, să deschidă aplicația, să deconecteze tableta”,

adaugă Aliona Grușca.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Educatorii devin formatori de robotică

Lecțiile de robotică în grădinițele din municipiul Ungheni au demarat și au fost precedate de mai multe instruirii a cadrelor didactice. Lucia Gavriiliuc, directoarea grădiniței „Steluța” menționează că trei angajați ai instituției pe care o conduce au fost instruiți pentru a desfășura lecțiile de robotică în grupele pregătitoare.

În lunile mai-iunie și septembrie anul curent, 19 cadre didactice din cele șapte grădinițe din municipiul Ungheni au participat la un program de instruire de robotică, organizate cu suportul UNICEF. În cadrul sesiunilor de instruire, participanții au descoperit mai multe jocuri interactive pentru planșete și au învățat cum să utilizeze seturile LEGO®.

Robotica stimulează creativitatea și dezvoltă motricitatea fină

Ana Melnic are doi copii, iar fiica ei de șase ani, Alexandra, frecventează lecțiile de robotică.

„Inițial eram sceptică și nu credeam că vor fi asemenea lecții”,

povestește Ana.

Totuși, în doar câteva luni de când au început lecțiile, Ana observă schimbări pozitive de comportament și dezvoltare.

Irina Cojocararu este formatoare de robotică la grădinița „Steluța” și mama Victoriei, fiica ei, frecventând la fel orele de robotică.

Dacă anterior, copiii erau obișnuiți cu robotica tradițională, de gen LEGO®, pe care le făceau acasă, fără motorașe și care nu se programează, în doar câteva luni ei au însușit aspecte elementare de robotică și au dobândit mai multe competențe.

De asemenea, educatorii mai observă că robotica îi responsabilizează pe copii, îi face mai perseverenți, atenți și le cultivă dorința de a lucra în grup.

În 2022-2023, Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de UE și implementat de PNUD și UNICEF a dotat grădinițele din municipiile Ungheni și Cahul cu table interactive, proiectoare, calculatoare, imprimante color, tablete și seturi LEGO® Education SPIKE™ Essential în valoare de peste 146.000 euro.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Moldova LEADER IT Software: instrument IT care aduce transformarea digitală în mediul rural

În era tehnologiei digitale în care ne aflăm, adaptarea și utilizarea soluțiilor IT inovatoare au devenit esențiale pentru a facilita implementarea programelor și a îmbunătăți comunicarea între părțile implicate. În acest context, Moldova LEADER IT Software (MLIS) a apărut ca o soluție revoluționară pentru digitalizarea Programului LEADER în Republica Moldova, iar la data de 6 decembrie 2023, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Conceptul Sistemului Informațional.

Programul LEADER fost lansat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în anul 2022 și contribuie la dezvoltarea eficientă și de lungă durată a zonelor rurale din Republica Moldova. Programul permite Grupurilor de Acțiune Locală din toată țara să acceseze până la 5% din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Astfel, Republica Moldova a devenit prima și, deocamdată, singura țară din spațiul extra-comunitar care implementează abordarea LEADER ca instrument de politică publică pentru dezvoltarea rurală.

MLIS, care a fost dezvoltat de Solidarity Fund PL în Moldova, în cadrul proiectului „EU4Moldova: dezvoltarea comunităților locale” și care va fi transmis în gestiunea

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare reprezintă o totalitate de date sistematizate despre Grupurile de Acțiune Locală (GAL) și proiectele finanțate, inclusiv etapele de evaluare, implementare și raportare a acestora. Sistemul informațional MLIS va deveni unica sursă oficială de informații cu privire la profilul și activitatea GAL-urilor din Republica Moldova.

Programul LEADER fost lansat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în anul 2022 și contribuie la dezvoltarea eficientă și de lungă durată a zonelor rurale din Republica Moldova. Programul permite Grupurilor de Acțiune Locală din toată țara să acceseze până la 5% din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Astfel, Republica Moldova a devenit prima și, deocamdată, singura țară din spațiul extra-comunitar care implementează abordarea LEADER ca instrument de politică publică pentru dezvoltarea rurală.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

De asemenea, au fost organizate, în perioada noiembrie – decembrie curent, trei ateliere dedicate Grupurilor de Acțiune Locală din regiunea Centru, Nord și Sud. În cadrul atelierelor, reprezentanții celor 50 de GAL-uri au avut oportunitatea de a explora sistemul MLIS și de a se familiariza cu funcționalitățile acestuia. A fost o experiență care ne-a permis să consolidăm legăturile și să explorăm modul în care MLIS poate sprijini eficient proiectele și activitățile locale.

MLIS reprezintă o soluție IT inovatoare cu un impact semnificativ în digitalizarea Programului LEADER în Republica Moldova. Prin simplificarea proceselor și îmbunătățirea comunicării între părțile implicate, MLIS contribuie la promovarea dezvoltării rurale durabile și la maximizarea rezultatelor

obținute prin implementarea programului. Cu ajutorul acestei platforme, Republica Moldova se află pe drumul sigur către o dezvoltare rurală modernă și eficientă.

Moldova LEADER IT Software a fost dezvoltat cu sprijinul proiectului „EU4Moldova: dezvoltarea comunităților locale”, finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone-Asistența Poloniei; și implementat de GIZ, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova. Și este cofinanțat de ESTDEV în cadrul proiectului „Soluții inovative și digitale pentru dezvoltarea rurală în Republica Moldova”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

RENAM, partenerul EaPConnect, susține noua rețea de screening pentru cancerul de col uterin din Moldova

Femeile din Republica Moldova vor beneficia de servicii îmbunătățite de screening și prevenire a cancerului de col uterin datorită Rețelei Naționale de Colposcopie, lansată la 2 noiembrie 2023. Rețeaua utilizează servicii de videoconferință furnizate de RENAM,

rețeaua de cercetare și educație din țară și partener în cadrul proiectului "EU4Digital: Conectarea comunităților de cercetare și educație (EaPConnect)", pentru a contribui la buna funcționare a noului sistem.

Inaugurarea oficială a noii rețele a avut loc la Centrul Național de Referință pentru Colposcopie din cadrul Institutului de Cercetare pentru Sănătatea Mamei și Copilului pe 2 noiembrie 2023. Rețeaua națională este formată din 12 cabinete din întreaga țară, unde femeile vor avea un acces mai bun la servicii de depistare precoce a leziunilor precanceroase și a cancerului de col uterin.

Specialiștii de la Centrul Național de Referință pentru Colposcopie vor oferi îndrumare și sprijin online pentru ginecologii care își desfășoară activitatea în birourile regionale, folosind un sistem de videoconferință bazat pe platforma BigBlueButton furnizată de RENAM, care asigură și suportul tehnic.

Platforma permite vizualizarea și comunicarea online a mai multor imagini dintr-o singură locație și oferă îndrumare video pentru examinarea medicală "in vivo". De asemenea, platforma utilizează protocoale de criptare a textului în chat-uri și audio-video pentru a asigura securitatea datelor transmise online.

Personalul medical al rețelei a fost supus la trei sesiuni de instruire pentru a învăța cum să utilizeze tehnologia. Sesiunile s-au desfășurat în modul de testare, simulând cât mai fidel posibil condițiile reale.

Mai multe informații sunt disponibile în articolul din [EaPConnect](#).

Activitatea unei companii agricole din Cahul a fost modernizată grație unui grant pentru digitalizare, oferit de Uniunea Europeană și Suedia

Veaceslav Burlacu este administrator al unei companii agricole din orașul Cahul, fondată pe baza unei întreprinderi ex-sovietice. Tânărul activează în cadrul acesteia din anul 2012.

„Producem grâu, orz, floarea soarelui, rapiță, porumb, iar de doi ani suntem și producători de lucernă.

Lucerna furajeră este exportată în baloți în Emiratele Arabe Unite, iar celelalte produse sunt vândute în țară”,

a declarat Veaceslav Burlacu.

Pentru a eficientiza procesele din cadrul companiei, în primăvara acestui an, Veaceslav a decis să participe la programul Digital Impact al proiectului Startup City Cahul și a obținut un grant în valoare de peste 700 de mii de lei.

„Valoarea totală a proiectului cu care am participat la program a fost de peste 860 de mii de lei, dintre care noi am contribuit cu 20 de procente. Noi deja eram într-un proces de digitalizare, unele etape erau înfăptuite, însă ne oprisem din cauza costurilor mari. Acest grant ne-a permis să beneficiem la maxim de procesele de digitalizare”,

**a mai precizat administratorul
companiei agricole.**

Potrivit tânărului, programul Digital Impact i-a oferit posibilitatea de a implementa în cadrul companiei sistemul Farming Management.

Noul sistem monitorizează mai multe procese tehnologice, printre care mișcarea tractoarelor, consumul de motorină, evoluția salariului muncitorilor și altele.

„Acest sistem ne ajută să gestionăm mai eficient activitățile noastre și ne oferă posibilitatea ca, la sfârșit de lună, să generăm rapoarte și să decidem ce schimbări putem face. Sistemul este deja funcțional, l-am testat, l-am adaptat conform cerințelor noastre și avem deja primele rezultate”,

afirmă Veaceslav.

Veaceslav Burlacu îi încurajează și pe alți antreprenori să aplice la programele implementate de Startup City Cahul.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

“Aceste programe sunt foarte bune pentru cei care au nevoie de susținere financiară, fie că sunt la început de cale sau activează deja de mai mult timp, dar au nevoie de digitalizarea proceselor în companie. Efectele se văd imediat”,

a precizat tânărul.

Digital Impact este un program prin care companiile din regiunea Cahul, care și-au

dorit să digitalizeze procesele interne și să inoveze, au accesat la finanțare în valoare de maximum 780 mii lei. Inițiativele de digitalizare au fost implementate prin intermediul unor companii IT terțe, selectate prin concurs deschis. Totodată, fiecare beneficiar al programului a contribuit cu minimum 20% din valoarea totală a inițiativei de digitalizare. Programul a fost realizat de Startup Moldova, în cadrul proiectului EU4Moldova: Startup City Cahul, finanțat de Uniunea Europeană și Suedia, și implementat de ATIC.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Tinerii inovatori din regiunea Sud au fost premiați la Hackathonul „Soluții tech pentru mediu”

EU Innovation Centre Cahul – INOTEK a desfășurat, în perioada 11-12 noiembrie, Hackathonul „Soluții Tech pentru Mediu”, parte a inițiativei DigiEduHack. În cadrul competiției, timp de două zile, 30 de participanți divizați în 9 echipe au dezvoltat proiecte cu impact pozitiv asupra mediului.

Fiind ghidați de mai mulți mentori, elevii și studenții au construit prototipuri funcționale, folosind diverse tehnologii și inteligența artificială. Ulterior, un juriu profesionist a selectat cele mai bune proiecte.

Pe locul I s-a clasat echipa ENGINECO, formată din studenții de la universitatea de stat Bogdan Petriceicu Hașdeu din Cahul. Aceștia au prezentat un prototip inovator al unei instalații pentru decontaminarea apelor prin intermediul razelor ultraviolete. Această soluție este dedicată epurării apelor din surse de aprovizionare locale, precum fântâni și izvoare, sau pentru tratarea apelor uzate.

„Am primit premii și diplome pentru proiectul prezentat și suntem foarte bucuroși că am devenit câștigătorii acestei competiții. Vrem să mulțumim echipei Inotek pentru că ne-a oferit oportunitatea de a participa la un eveniment atât de important în domeniul inovației educaționale”,

a menționat Daniel Lungu, câștigător al locului I.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Locul doi a fost obținut de elevii Colegiului „Julia Hașdeu” din Cahul, care au realizat prototipul unui centru de reciclare a electronicelor ieșite din uz, iar pe locul trei s-au clasat elevii Liceului Teoretic “Dimitrie Cantemir” din orașul Cantemir, care au prezentat un proiect privind reciclarea mucerilor de țigară și transformarea acestora în hârtie.

Hackathonul „Soluții tech pentru mediu” a fost organizat de EU Innovation Centre Cahul – INOTEK. Centrul a fost lansat în parteneriat cu Universitatea de Stat “Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul și Primăria Municipiului Cahul cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și Ambasadei Suediei în cadrul EU4Moldova: Startup City Cahul, proiect implementat de Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC.

Micii antreprenori în era digitală: povestea de succes a soților Munteanu din Cahul

Soții Alexandru și Natalia Munteanu gestionează o mică afacere de familie în orașul Cahul, întreprindere care le permite nu doar să-și asigure existența, dar și să-și facă planuri mari pentru viitor. Istoria afacerii, pe care o consideră „al treilea copil în familie”, a început în anul 2010, când au ieșit pe piața locală a transportului, prestând servicii de tractări auto și evacuare a autovehiculelor cu ajutorul platformelor specializate. În 2021, antreprenorii și-au lărgit sfera de activitate, oferind și servicii de excavare.

„Noi am împărțit responsabilitățile în întreprindere. Eu mă ocup de partea contabilă, birocratică, participarea la proiecte, digitalizare, iar soțul se ocupă de cea mai importantă parte – cea de prestare a serviciilor”,

afirmă Natalia Munteanu.

Deși întreprinderea este deja cunoscută pe piața locală, soții Munteanu au hotărât să-și dezvolte afacerea apelând la noile tehnologii.

„Digitalizarea afacerii este ideea mea, deoarece consider că este un avantaj că ne cunoaștem în oraș om cu om, însă generațiile care cresc, copiii noștri deja își gestionează activitățile cu ajutorul internetului. De asta și am participat la multe programe și instruiți care ne permit să trecem la un alt nivel de dezvoltare”,

mai menționează antreprenoarea.

Prin intermediul Startup City Cahul, soții Munteanu au participat la mai multe programe, cum ar fi: Digital Upgrade, ICT4 Women, cursuri de dezvoltare a paginilor web. Acolo au studiat analiza vânzărilor, marketingul de conținut, marketingul de business digital, rețelele de socializare, resursele umane și procesele operaționale, informații care le-au permis să-și sistematizeze procesele de lucru. Un alt pas important în dezvoltarea afacerii a fost elaborarea unui site web al companiei, creat cu ajutorul Programului de Granturi Mici pentru IMM-uri.

Pe lângă programele de digitalizare a afacerilor, soții Munteanu frecventează și întâlnirile organizate de centrul Inotek din Cahul, unde pot face schimb de experiență și socializa cu alți antreprenori. Totul pentru a fi la curent cu tendințele de dezvoltare a orașului Cahul, în care își văd nu doar propriul viitor, dar și viitorul copiilor.

„Pentru noi orașul Cahul înseamnă „acasă” deoarece avem multe posibilități de a crește, de a ne dezvolta. Important este să muncim mult și să ne dorim să fim mereu curioși și deschiși să aflăm lucruri noi, chiar dacă este nevoie să ieșim din zona de confort”.

Proiectul EU4Moldova: Startup City Cahul este implementat de ATIC și finanțat de Uniunea Europeană, în parteneriat cu Ambasada Suediei.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Acest buletin este realizat în cadrul proiectului „Vizibilitatea și asistența UE în Republica Moldova în 2023”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Particip GmbH.

Date de contact relevante:

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova:
Delegation-Moldova@eeas.europa.eu

Echipa editorială:

Svetlana Japalău, Lider de Echipă, Particip GmbH
svetlana.japalau@particip.com

Natalia Ionel, Expert în comunicare strategică, Particip GmbH
natalia.ionel@particip.com

Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a Particip GmbH și a echipei editoriale, și nu reprezintă sub nici o formă opinia Uniunii Europene.

